

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1184) 1972 SPALIO-OCTOBER 12

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Ir šviesa mus telydi

Vargas tamsiam žmogui, vargas ir tamsiai tautai. Sunkiausi kalėjimai, didžiausia sprepasda remiasi fizine ar dvasine tamsa. Tamsa naudojasi visi pavergejai. Užvaldę tamsų kraštą, pavergejai paprastai stengiasi išlaikyti jį tamsioje kuo ilgiausiai, o ten, kur pavergtą tautą yra šviesti, jie pirmoje eilėje stengiasi sunaikinti tautinės ir kultūrinės šviesos šaltinius — asmenis ir institucijas. Kai šviesos žiburiai taip lengvai nėra įveikiami, pavergejai stengiasi juos bent paralyžuoti, iškreipdami jų darbo tikslą ir paskirtį. Į šiuos galvojimo rėmus telpa ir mūsų tautos švietimo istorija, tinkanti visiems mūsų šviesos žiburiams, ypač didžiausiam jų — Lietuvos universitetui.

Senovėje fizinę Lietuvos šviesą simbolizavo aukurų ugnys, o dvasinės šviesos žiburiai buvo kriviai ir vaidilos. Būdamas toli nuo ano meto kultūros centrų, tauta pavėlavo su krikščionyste, pavėlavo ir su universiteto įsteigimu. Vis dėlto jau prieš 400 metų (1572) Vilniuje pradėjo veikti jėzuitų įkurtoji akademija — pirmasis Lietuvos universitetas su teologijos ir filosofijos fakultetais. Ilgą laiką tai buvo tolimiausias Europos rytuose universitetas, nes pirmasis Rusijoje Maskvos un-tas įsisteigė tik 1755 m. Neturint pakankamai savų mokslinių pajėgų, Vilniaus akademija rėmėsi daugiausia kitataučių moksliniu personalu, tačiau per du šimtus savo gyvenimo metų ji atnešė daug naudos mūsų tautai: ruošė mokytojus Lietuvoje įsikūrusioms gimnazijoms, o nuo 1620 m. įvedė ir lietuvių kalbos katedrą. Tuo būdu akademija dar daugiau tapo su Lietuva susijusiu tarptautiniu mokslo židiniu.

Universitetai, kaip kultūros židiniai, dažnai yra politinio gyvenimo aukos. Popiežiui uždarius jėzuitų ordina, 1733 m. buvo uždaryta ir Vilniaus akademija. Lietuvos-Lenkijos padalinimo sukuriuose įsikūrusi Edukacinė Komisija (pirmoji švietimo ministerija Europoje) universiteto vietoje įsteigė augščiausią Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės mokyklą, kuri nuo 1803 metų tapo imperatoriniu Vilniaus universitetu. Iš esmės tai buvo lenkiška ir lenkų kultūrą Lietuvoje skleidžianti įstaiga bei išreiškianti dvigubą tautos sprepasdą — rusišką ir lenkišką. Bet vis dėlto ir čia buvo karštų lietuviškosios ugnies žarijų, išsibiusių to universiteto studentų lietuvių (daugiausia žemaičių) gretose. Iš čia kilo pirmosios būsimos nepriklausomos Lietuvos kregždės, didieji „mužikai“ — vysk. Motiejus Valančius, istorikas Simanas Daukantas ir eilė kitų. Okupantas lieka okupantu. Universitete atgyjančio laisvės judėjimo jis negalėjo pakeisti, ir 1842 m. šioji mokslo įstaiga buvo uždaryta. Įvyko, kaip vysk. A. Baranauskas dainavo: „Anei rašto anei druko mums turėt neduoda, tegul, sako, Lietuva bus tamsi ir juoda“.

Tokioje tamsoje Lietuva išbuvo iki šimtmečio pabaigos, t.y. to lemiamo istorijos laikotarpio, kai visoj Europoje vyko pramoninė revoliucija ir kultūrinis žydėjimas. Lietuviai tautai buvo padaryta neįkainojama žala, ir tik nuostabiai mažai mokytojų tautos gajumas išgelbėjo ją nuo visiško sunykimo.

Pirmasis pasaulinis karas žaibo trenksmu išvertė iš kojų Rusijos imperijos milžiną, o jo griuvėsiuose, kaip iš žiemkėnų grūdų, pakilo laisvos tautos. Laisva lietuvių tauta pradėjo kurti laisvą valstybę. Jėgų ir entuziazmo buvo daug, bet kone visiems trūko mokslo: per kelierius metus turėjome užpildyti tamsią bei juodą spragą ir pasivyti kitas Europos tautas. Steigėsi mokyklos, bet trūko mokytojų. Kūresi įstaigos, bet trūko lietuviškai mokančių rašyti tarnautojų. Atsirado ligoninės, bet mažai tebuvo gydytojų. Organizavosi pramonė, bet mažai tebuvo savų inžinierių. Į visa tai buvo atsakyta atsteigiant Lietuvos universitetą Kaune (1922 m. vasario 16 d., taigi prieš 50 metų).

Kaip tie žydai į pažadėtąją žemę, iš visų pasaulio kampų ėmė rinktis mokslo laipsnius turintieji mūsų akademikai — universiteto organizuoti ir jame labai sunkiomis sąlygomis dirbti. O iš miestų ir miestelių, iš naujųjų gimnazijų kilo naujosios mūsų inteligentijos daigai. Trijų kartų darnioje veikloje, seniesiems tautos veteranams esant profesoriaus priekyje (St. Salikauskai, A. Smetoniui, V. Krėvei-Mickevičiui, B. Srugai, V. Mykolaičiui-Putinui, J. Tumui-Vaižgantui, J. Jablonskiui, P. Galaunei ir daugeliui kitų), per 20 metų Lietuvos universitete (1930 m. gavo Vytauto Didžiojo vardą) išaugo nauja stipraus tautinio susipratimo jaunosios Lietuvos inteligentijos kartą. Toji karta nepalūžo Lietuvos okupacijose. Ji išgelbėjo iševiją nuo dvasinio skurdo stovyklų laikais Vokietijoje, kantriai nešė ir tebebeša pagrindinę lietuviškojo gyvenimo naštą emigracijoje. Dabar toji karta jau žilagalviai, kurie su susirūpinimu seka mūsų akademinio gyvenimo nuosmukį. Krinta jie kaip A. Baranausko apdainuoto „Anykščių šilelio“ pušys, o jų vietoje atžalyno nedaug. Amerikoje lietuvišką studijuojančių skaičius gana mažas. Lietuvoje susidėginusių asmeninė auka tautai buvo nepalyginamai didesnė už tą, kurios reiktų dabartinės studentų-lituanistui.

A. Rinkūnas

Kanados įvykiai

KOMUNISTAI — MASKVOS RĖMĖJAI

Kanados komunistų partija piktavosi didžiulius Toronto dienraščius — „The Toronto Star“ ir „The Globe and Mail“, protestuodama prieš komunistų atstovų ignoravimą rinkiminiam federacinio parlamento vajuje. Abu minėtieji dienraščiai piktavimą nutylėjo, bet jį taikliai vedamuoju spalio 2 d. atsiliepė „The Toronto Sun“ rytiinis dienraštis, primindamas komunistams, kad oficialių kompartijos narių tėra vos 3.000. Kreipimas dėmesio į tokia nereikšmingą mažumą esąs nusikaltimas žurnalizmui. 1968 m. federacinio parlamento rinkimuose kompartijos 14 atstovų visoje Kanadoje surinko tik 4.344 balsus. Kompartijos trys atstovai metropoliniame Toronte turėjo tenkintis 650 balsų, kurių 155 buvo skirti kompartijos vadui Kashtan. Laikraščiai pastebi, kad komunistams atiduotas balsas iš tikrųjų reiškia paslaugą ne Kanadai, bet Maskvai: „Savo 52 metų veiklos laikotarpyje Kanados kompartija

jokiu klausimu niekada nėra pasipriešinusi Maskvai, o kai kildavo tarptautinių nesutarių, ji visada su Sovietų Sąjunga pasisakydavo prieš Kanadą. Kanados komunistai 1968 m. pritarė sovietinei invazijai į Čekoslovakiją, pateisindami ją „socializmo stiprinimu“. Kompartija, pasiuntusi savo narius iširti tautinės diskriminacijos klausimu Ukrainoje, atmetė jų pranešimą ir pilnai pritarė sovietinei rusinimo politikai. Kanados kompartija taipgi pritaria dabar vykstantiems intelektualų ir laisvės kovotojų teismams...“ Laikraštis primena savo skaitytojams, kad paskutinis į Kanados federacinį parlamentą išrinktas kompartijos atstovas buvo nuteistas kaip sovietų šnipas. Dienraščių piktavimą, matyt, paskatino premjero P. E. Trudeau vyriausybės pradėtas suartėjimas su Sovietų Sąjunga, nors kanadiečiai dėl šios politikos nėra pakeitė savo nuomonės apie komunistus. (Nukelta į 8-tą puslapį)

Butkų šeima, pabėgusi iš okupuotos Lietuvos. Iš kairės: teisininkas Zigmas Butkus, dukros Loreta 11 m. ir Raimonda 10 m., žmona Danutė Kareckaitė-Butkuvienė, sūnus Rimvydas 3 m. Šiuo metu jie yra Čikagoje

Pasaulio įvykiai

V. VOKIETIJA, BĮJODAMA NAUJŲ TERORŲ VEIKSMŲ, UZDRAUDĖ dviejų palestiniečių radikalų grupių veiklą — Palestinos Studentų Sąjungos ir Palestinos Darbininkų Sąjungos. Pirmoji turi 800 narių, antroji — 1.000. Sąjungų būstinės dabar daromos kratos, sulimėjami jų vadai bei nariai ir tremiami iš V. Vokietijos. Šių sąjungų uždarymą smerkiančias demonstracijas V. Berlyne surengė apie 1.000 arabų, nešusių raudonas vėliavas. Arabus remia ir Vokietijų Studentų Sąjunga, žadanti teismo keliu sustabdyti vyriausybės nutarimą. Studentai taipgi nori žinoti, kiek arabų jau yra išstremta iš V. Vokietijos. Vidaus reikalų ministerio H. D. Genscher paminėta šimtine jų laiko nepakankamu ir netiksliu skaičiumi. H. D. Genscher teigimu, 1.990 nebuvo įsileista V. Vokietijon, bet dabar suvaržymai atšaukiami, vėl

bus pilnai pripažįstamos nuo š. m. spalio 1 d. išduotos vizos. Egiptą, Libiją ir Siriją jungiančių Arabų Respublikų Federaciją paskelbė, kad ji panašiomis priemonėmis atsilysins savo kraštuose gyvenantiems vokiečiams. Ši įtampa, atrodo, tėra laikinio pobūdžio, nes Egiptas jau atnaujino su V. Vokietija naujauktus diplomatinis ryšius ir naujuoju ambasadoriumi paskyrė užsienio reikalų ministrę pavaduotoją I. Fahmy. Rinkiminiame V. Vokietijos federacinio parlamento vajuje kancelerį W. Brandtą pradėjo kritikuoti iš socialdemokratų partijos pasitraukęs prof. K. Schiller, buvęs finansų ministras, šių pareigų atsisakęs dėl nepakankamos ekonominės laisvės krašto gyvenime. Po trijų mėnesių slapto derybų V. Vokietija ir komunistinė Kinija užmezgė diplomatinis ryšius. Sutartis bus pasirašyta Pekinge, kai ten spalio 10-14 d.d. viešės V. Vokietijos užsienio reikalų ministras V. Scheel.

GERINA SANTYKIUS

Libano spaudos pranešimu, dvi dienas trukusius slaptus pasitarimus Maskvoje turėjo Sirijos prez. H. al-Assad, o spalio 16 d. Maskvoj lankysis Egipto premjeras A. Sidky. Spėjama, jog Sirijos sostinėje Damaske norima surengti Sirijos prez. H. al-Assado ir Egipto prez. A. Sadato susitikimą su sovietų kompartijos vadu L. Brežnevu. Egiptas jau yra pradėjęs derybas su Britanija su sovietų išsivežtas „SAM-3“ priešlėktuvines raketų tytojams, kad paskutinis į Kanados federacinį parlamentą išrinktas kompartijos atstovas buvo nuteistas kaip sovietų šnipas. Dienraščių piktavimą, matyt, paskatino premjero P. E. Trudeau vyriausybės pradėtas suartėjimas su Sovietų Sąjunga, nors kanadiečiai dėl šios politikos nėra pakeitė savo nuomonės apie komunistus. (Nukelta į 9-tą psl.)

Etninės spaudos suvažiavimas

Rugsėjo 30 — spalio 1 dienomis Winnipege įvyko Kanados etninių laikraščių redaktorių, leidėjų bei jų atstovų suvažiavimas. Jie sudarė organizaciją „Canada Ethnic Press Federation“.

Nėra tikslų duomenų, kiek iš viso yra Kanadoje etninių laikraščių, tačiau apytikriai manoma, kad jų esama virš 100. Nevisi šioje organizacijoje dalyvauja — yra keliolika jai nepriklausančių, bet tai daugiausia mažesnės apimties periodiniai leidiniai. Daugiausia etninių laikraščių yra Toronte — net 36 (tiek priklauso organizacijai), nemažai jų yra Winnipege, Vankuveryje ir Montrealyje. Minėtos vietovės yra įsteigtos etninės spaudos sąjungos, kurios sudaro bendrą visos Kanados etninės spaudos federaciją.

Kelonėje

Sis suvažiavimas buvo šeštasis. Jin atskrido atstovai net iš tolimųjų vietovių. Jau keliaujant buvo progų išsikalbėti bei pasikeisti mintimis. Antai, besikalbant su lenkų redaktorais išnyra nejučiomis Vilniaus ir Lviuvo klausimas. Vienas jų humoristiškai pasakoja, esą vieno priėmimo metu prie stalo linksmas jo tautietis su stikliuku rankoje ir klausia: „Ar Tamsta nekovoji už Vilnių ir Lviuvą?“ „Ne, nekovoji“ — atsšovęs lenkų laikraščio redaktorius. Anam lenkui tik lepta ir iškrita stiklas iš rankų... Tokį atsakymą redaktorių davęs todėl, kad gyvenęs Kanadoje, o Lviavas su Vilnium esą Europoje! Kitaip tariant, tai nesanti kanadiečių problema. Kitas lenkų redaktorius pridūrė, esą jo laikraščio skaitytojai skundžiasi, kad lietuvių laikraščiai rašo prieš lenkus, atsiučia net išverstų ištraukų, bet nematęs reikalo spausdinti bei erzelti kelti.

Turi savo problemų ir ukrainiečiai, ir vokiečiai, ir lenkai, bet niekuomet nesusikerta. Jau iš seno tarp Kanados etninių grupių darbuotojų vyraują tolerancija, karštosios problemos neliečiamos. Kartais tik išskyla Kanados partijų reikalai, nes šioje srityje daug įvykimo, tačiau ir jie nesudrumstia tolerancijos nuotaikos.

Gudai su Vyčiu

Suvažiavimo išvakarėse, t. y. penktadienį, buvo surengtas iškilmingas banketas. Dar prieš jį, kotelio metu, buvo progos susitikti su daugeliu spaudos ir kitokių sričių žmonių. Štai užkalbinu vieną, prisisegusi svarbų atlape Vyti. Manau, kad lietuvis, bet pasirodė gudas. Prieš jį ir kitas su tokia pat ženkle. Kai sužinojo, kad esu lietuvis, ėmė aiškinti savo ženklo problemą. Girdi, lietuviai jiems daro priekaištą, kad pavogę Lietuvos emblemą, bet iš tikrųjų taip nėra, nes gudi esą to paties kraujo kaip ir lietuviai, o Lietuva buvusi ta pati Gudija. Na, ir išaiškink jiems, kad taip nėra, kai visa jų emigracinė spauda ta linkme rašo. O lenkai, girdėdami lietuvių ginčus su gudais, sako: „Jūs pirmą išsiaiškinkit dalykus tarp savęs ir tada ateikit pas mus kalbėti dėl Vilniaus“.

Ministerio kalba

Suvažiavimo banketas Fort Garry viešbutyje buvo šaunus. Jame dalyvavo ne tik etninės spaudos darbuotojai, bet ir daugybė Winnipego veikėjų bei įvairių pareigūnų. Beveik visi jie buvo pristatyti. Dairausi ieškodamas lietuviškų veidų, bet niekur jų nepastebėjau. Buvo Winnipego latvių, vokiečių, ukrainiečių, lenkų, islandiečių, žydų ir kitų tautybių veikėjai. Ypač gausūs buvo ukrainiečiai. Maldą sukalbėjo ukrainiečių kunigas, provincinės vyriausybės atstovas buvo ukrainietis, burmistras — taip pat. Tik pagrindinis kalbėtojas ministras G. Pelletier buvo prancūzas. Jis buvo pakviestas į suvažiavimą kaip valstybės sekretorius, tvarkas ir kultūrinius krašto reikalus, ir kaip buvęs žurnalistas. Kalbėjo apie 40 minučių, dėstydamas daugiakultūrę vyriausybės politiką, kuri vienur kelia entuziazmą, kitur — kritiką. Jo nuomone, vyriausybė, vykdydama

karališkosios komisijos pateiktus siūlymus kultūrinėje srityje, pasirinko teisingą kelią. Tuo būdu esą išlaikomas teisingumas, nes niekas nelieta nusikriaustas. Anglosaksai ir prancūzai, sudarę krašto branduolį, nieko nenustoją, o etninės grupės gauna joms priklausančią dalį. Malonu buvo klausyti, kai min. G. Pelletier, kalbėdamas apie suplanuotus projektus, paminėjo ir lietuvių vardą. Esą jau užsakyta parašyti 13 studijų apie etnines Kanados grupes, kurių eilėje yra ir lietuviai. Deja, nebuvo suminėti kiti baltiečiai. Taipgi esanti suplanuota lietuvių tautodailės paroda.

Tautybių taryba

Visą šeštadienį teko posėdžiauti. Čia mažai kas buvo įdomaus — daugiausia administraciniai pranešimai, diskusijos, komisijos, rezolucijos, rinkimai, balsų skaičiavimai, protokolai ir t. t. Šį kartą nebuvo svarstomos problemos iš esmės. Pažymėtina nebent tai, kad suvažiavimas vienbalsiai pasisakė už vyriausybės daugiakultūrę politiką, pritarė premjero P. E. Trudeau suplanuotai tautybių tarybai, kuri būsianti sudaryta kviečiant įvairių tautybių veikėjus. Paruošti konkrečius pasiūlymus tuo reikalu pavesta valdybai. Pastarosios branduolys šį kartą išrinktas iš torontiešių, įjungiant atstovus ir iš kitų vietovių. Pirminkinstė teko Ontario etninės spaudos sąjungos pirm. Vl. Mauko.

Iš nutarimų pažymėtinas dar užmojis steigti etninės spaudos biurą ir jo išlaikymui prašyti vyriausybės paramos.

Išklausius banketo kalbas ir

posėdžių pranešimus, susidarė išpušis, kad etninė spauda Kanadoje jau yra išsikovojoji pripažinimą ir vyriausybės, ir visuomenės sluogsnuose. Dar jai trūksta pripažinimo iš didžiosios spaudos ir kitų stambiųjų komunikacijos institucijų, bet šia linkme ir pati etninė spauda mažokai tėra pasidarbavusi.

Tarptautiniame centre

Idomus buvo priėmimas Winnipego tautinių grupių centre „International Centre“. Prof. Rudnikij, ukrainietis, kurio iniciatyva buvo surengta tarptautinė knygų paroda, tarė žodį apie UNESCO darbus knygos srityje. Parodą atidarė valstybinio muzėjaus pareigūnas p. Tyler iš Otavos. Tautinių grupių meninių vienetų atstovai atliko programą. Ypač įdomi buvo japonų su didžiuliu styginiu muzikos instrumentu, indietė su savotiška muzika ir taip pat indietė šokėja. Mikliai pasirodė lenkai su savo mazurka. Po meninės programos suvažiavimo dalyviai buvo pavaišinti kava ir tortais. Priėmimo dalyvavo daugelio tautinių grupių atstovai Winnipege, bet lietuvių nepastebėjau. Vėliau sužinojau, kad lietuviai pastaruoju metu šio centre veikloje mažai tedalyvauja. Matyt, jie yra panašiai nusiteikę, kaip ir Toronto tautiečiai, kurie panašioje institucijoje irgi mažai rodo. Galbūt dėlto ir lietuviškos spaudos nematyti. Nepastebėjau Winnipego tarptautiniame centre nė kitų baltiečių spaudos. Knygų parodoje nebuvo nieko lietuviško. Dauguma knygų surankiata per įvairių valstybių ambasadas. (Nukelta į 10-tą psl.)

Pabėgo šeima iš Lietuvos

Teisininkas Zigmas Butkus su žmona ir trimis vaikais pasiekė Čikagą • Nuteisti Kauno demonstrantai

Nuteisti septyni lietuviai

R. Kalantos laidotuvių proga buvo sukurta šimtai jaunųjų, dalyvavusių demonstracijoj ir reikalavusių Lietuvai laisvės. Po ilgo tardymo Vilniuje buvo atrinkta keliolika. Pirmosios grupės teismas prasidėjo Vilniuje rugsėjo 25. Jie buvo teisiama augščiausiojo sovietinės Lietuvos teismo už „chuliganizmą“. Spalio 4 d. Reuterio žinių agentūra pranešė, kad nuteisti septyni lietuviai kalėjimo bausmėmis — nuo 18 mėnesių iki trejų metų.

Apie šią bylą plačiau rašė „New York Times“ korespondentas Maskvoje Theodore Shabadas rugsėjo 25 d. laidoje. Pasak jo, buvo teisiami 8 lietuviai už chuliganizmą. Straipsnio autorius betgi mano, kad sovietų „Tass“ vadinamasis chuliganizmas yra kiles iš neramųjų demonstracijų, įvykusių Kaune gegužės 18-19 d. Tada buvo demonstruojama ryšium su gegužės 14 d. save susideginusio Romos Kalantos laidotuviemis. Kalantos susideginimas ir per jo laidotuves vykusios protesto demonstracijos jokio ryšio neturintys su chuliganizmu. Šių įvykių pagrindinė priežastis buvusi — tautinis pasipriešinimas ir katalikų protestas prieš religinę sprepasdą. Esą įvykiai Lietuvoje sovietams esą ypatingai nemalonūs, nes norima iškilmingai triumfuoti švenčiant Sovietų Sąjungos gyvavimo penkiasdešimtą sukaktį. Sovietinė propaganda norėjusi parodyti, kaip sąjunginės respublikos ir etninės žmonių grupės gyvuojančios didelėje harmonijoje. Lietuva po I pasaulinio karo buvusi nepriklausoma valstybė, 1940 m. įjungta į Sovietų Sąjungą. Gegužės 18-19 d. Kauno demonstracijose dalyvavę tūkstantčiai 16-24 metų amžiaus jaunų žmonių, kurie šaukė: „Laisvę Lietuvai!“. Straipsnyje paminama ir 17.000 katalikų peticija, pasiusta Jungtinių Tautų gen. sekretoriui Waldheim, kuria buvo prašoma daryti žygį atstatyti Lietuvoje religinę laisvę. Demonstrantai gatvėse akmenimis ir pagaliai muše policininkus ir parašutininkus. Du policininkai buvę užmušti ir apie 200 lietuvių demonstrantų sumta.

Pasirodo, jis su šeima pasiekė JAV-es jau prieš 4 savaites, bet viešumoj pasirodė tik dabar. Amerikiečių buvo sutiktas labai palankiai. Atrodo, jie norėjo lyg ir atsilųginti už Simą Kudirką. Gausiems reporteriams Z. Butkus priminė, kad pabėgimas iš sovietų okupuoto krašto galimas tik vieną kartą. Jei nepavyksta iš pirmo karto, antrą kartą jau nebeįmanoma. Pabėgimas laikomas išdavyste, baudžiama mirtimi, nors kartais paskiriama ir lengvesnė bausmė — 15 metų sunkiųjų darbų stovyklos.

Spaudos konferencijoje pabėgimo detalės nebuvo atskleistos, tačiau pagrindiniai faktai buvo atskleisti. Z. Butkus pasisakė planavęs pabėgimą ištisus trejus metus. Gavęs leidimą išvykti Lenkijon atostogų kaip sovietinis teisėjas ir kompartijos narys. Iš Lenkijos jam pavykė pasiekti Europos vakarus, o iš čia — JAV-es.

Z. Butkus yra 35 m. amžiaus, gimęs Ervilke, gyvenęs kurį laiką Jurbarkė. Teisės mokslus baigęs sovietiniais laikais. Jo tėvas liko Lietuvoje. Žmona Danutė Kareckaitė-Butkuvienė yra baigusi mediciną Lietuvoje ir kelierius metus dirbusi Kauno ligoninėje. Čikagoje kol kas apsisistojęs pas gimines.

Paklaustas, kodėl pabėgo, Z. Butkus pareiškė: „Ten įvesta tikra vergija ir kasdien reikia kentėti sprepasdą, dažnai gaudavau įsakymus telefonu iš partijos pareigūno, liepiančio paskirti tokią ar kitokią bausmę.“

Likusiems Lietuvoje sąlygos esančios beviltskos. R. Kalanta susideginė, norėdamas atkreipti Sov. Sąjungoj besilankančio prezidento R. Niksono dėmesį. Deja, savo tikslo nepasiekė.

Spaudos konferencijoj Čikagoi, šalia daugelio reporterių, dalyvavo VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas, ALTos pirm. dr. J. K. Bobelis ir kt.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Aedaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
 Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

Vyskupo V. Brizgio įgaliotinis Kanadoje

Lietuvių katalikų išeivių sielovados reikalais rūpintis laisvajame pasaulyje pavesta vyskupui Vincentui Brizgiui ir vyskupui Antanui Deksnui. Pirma jam pavesti lietuviai katalikai, gyvenę už Europos ribų, o ant-
 rajam — Europoje. Jiedu veikia patys lankydami lietuvių kolonijas ir per savo patikėtinius. Kanadoje ligi šiol tokio formalaus įgaliotinio nebuvo, tačiau lietuvių katalikų sielovados reikalai nebuvo apiešti — net ir tolimiausiose vietovėse apsigyvenusius lankė pats vyskupas V. Brizgis ir "skrajojantis kapelionas" kun. S. Kulbis, SJ, turįs apaštališkojo delegato pavėdimą teikti dvasinius patarnavimus savo tautiečiams. S. m. rugsėjo 29 d. raštu vyskupas V. Brizgis pranešė skirias savo įgaliotinui Kanadai mons. J. Tadarauškui. Tai daras siekdamas vaisingesnio patarnavimo lietuviams katalikams Kanadoje ir sustares su Kanados katalikų vyskypų konferencija. Oficialus paskyrimo raštas, adresuotas mons. J. Tadarauškui, parašytas anglų kalba, kad reikalui esant galėtų būti pateiktas ir vietinei hierarchijai. Stai jo tekstas:

The Lithuanian Catholic Priests in Canada, presently working in those places and among those people where the Providence of God and the assignments of proper Ecclesiastical Authority placed them, can see and understand the particular spiritual needs of these people much more accurately and realistically

ARABŲ KOVA SU ŽYDAIS

PRANYS ALSĖNAS

Žydų — arabų tarpusavio kova eina beveik visą pastarąjį šimtmetį. Jie kovoja dėl, palyginti, nedidelio žemės ploto, kuriame dabar įsisteigusi Izraelio valstybė. Tai teritorija (Palestina) nuo rytinės Viduržemio pakrantės ir Sinajaus iki rytinės Jordano upės pakrantės. Ji praeityje buvo okupuota daugelio įsiveržėlių: hebrajų, asirėlių, persų, romėnų, arabų ir turkų.

Pirmoji žydų kolonija Palestinoje naujaisiais laikais buvo įsteigta 1882 m. žydų ateivių iš Rusijos, valdant Turcijos Otomano imperijai. XX šimtmečio žydų skaičius staiga pradėjo augti. 1900 m. buvo 22 kolonijos, o 1918 m. — jau 47. Tuomet Palestinoje buvo 700.000 gyventojų: 568.000 mahometonų, 74.000 arabų krikščionių ir 58.000 žydų. Jeruzalė buvo Turcijos imperijos dalis. 1917 m. gruodyje ją užėmė Britanija. Kitais metais ji okupavo ir visą kraštą.

Anuometinis Britanijos užsienio reikalų ministeris Artūras Balfouras 1917 m. pareiškė žydų kilmės didikui Rotšildui, esą Britanija pritarė įsteigimui Palestinoje tautinės žydų tėvynės su sąlyga, jei tenai būtų respectuojamos kitų tautybių ir tikybų teisės. Už trejų metų Britanija paskelbė ir žydų įvažiavimo Palestinon kvotą — 16.500 asmenų pirmaisiais metais.

1921 m. gegužyje Palestinoje kilo didelės antisionistinės riaušės, kurių metu 47 žydai buvo užmušti ir 146 sužeisti. Sudarytoji tyrinėjoje komisija nustatė, jog riaušės organizavo arabai, biją suintensyvintos žydų imigracijos Palestinon iš kitų kraštų. Protarpiais pasireiškiančios panąšios arabų riaušės truko net 25-kerius metus.

1939 m. Britanijos vyriausybė oficialiai paskelbė esanti pasiryžusi ištesėti savo pažadą — įsteigti žydams tėvynę Palestinoje per penkerius metus. Esą

than I can from a distance. Events of the past have shown that they can address themselves to problems where time and immediate cooperation are important much more effectively without going through procedures as they exist now.

Understanding this and being eager to do whatever I can to facilitate the pastoral ministry of the Catholic Priests among Lithuanian Catholics living in Canada, I appoint You as my representative in those affairs. I am doing this after consulting with the Catholic Conference of Canada. Therefore: a. In your activities, prior to visit any group of Lithuanians in Canada for pastoral reasons, it is understood that you contact, beforehand, the Bishop of the diocese; b. In all cases we shall continue in close cooperation, except when urgent need and the element of time indicate that you act without conferring with me, e. g. during my travel, etc.; c. We do not affect hereby the freedom of individual priests to contact the local Bishop or me for any question or need.

Trusting that this step will contribute to our close cooperation in serving better the spiritual needs of Lithuanian Catholics living in Canada and wishing God's blessing and the best success in your life and activities, I remain,
 Sincerely yours in Christ,

VINCENTAS BRIZGYS,

Tit. Bishop of Bosana, Auxil. of Kaunas, in the service of Lithuanians outside of Europe

KLB krašto taryba Kanadoje yra augščiausias lietuvių valdymo organas. Išrinkti lietuvių atstovai iš visų vietovių kartą į metus suvažiuoja pasitarti visiems rūpimais klausimais ir nustatyti tolimesnių veiklos gairių. Siemot toks suvažiavimas rugsėjo 30 d. įvyko Hamiltone, kur, pagal mandatų komisijos pirm. A. Kuolo pranešimą, dalyvavo 43 atstovai. Suvažiavimas buvo viešas, tad jame be atstovų buvo dar ir šiaip suvažiavimu susidomėjusios publikos. Sesija atidarė krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas, pasiūlydamas gausių suvažiavimų ir savo atidarymo žodyje primindamas, kad Lietuvos likimas bus apspręstas lietuvių esančių tėvynėje ir mes išveičiai esame tik jų dvasios stiprintojai. Tylos minute buvo prisimintas R. Kalantos ir kitų dabar dėl Lietuvos laisvės pralietas kraujas. Invokaciją skaitė mons. dr. J. Tadarauškas. Po to suvažiavimui buvo pasiūlyti 3 sesijos pirmininkai ir sekretoriai. Sesijos pirmininkavimą pradėjo kun. J. Staškus. Suvažiavimą sveikino mons. dr. J. Tadarauškas kunigų Vienybės vardu, buvęs PLB pirm. J. Matulionis, kuris vėliau perdavė ir vysk. V. Brizgio sveikinimus, A. Rinkūnas PLB vardu, St. Jakubickas Kanados liet. šaulių sąjungos, inž. J. Kšivickas Kanados Lietuvių Fondo ir vietos apylinkės pirm. L. Skripukė. Inž. E. Čuplinskas dar perdavė sveikinimo žodį gen. kons. dr. J. Zmuidzino ir perskaitė atsiųstą sveikinimą VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno.

Pakvitavimai aukotojams
 KLB krašto valdybos pirm.

Dabartiniai Kanados lietuvių rūpesčiai

KLB VIII krašto tarybos suvažiavimas Hamiltone išrinko 16 atstovų į PLB seimą, nutarė padidinti solidarumo įnašą, pavedė 1973 m. L. Dieną rengti Toronte, o 1974 m. — Winnipege

KAZYS MILERIS

inž. E. Čuplinskas savo pranešime kalbėjo įvykusio PLJ Kongreso reikalais ir paminėjo valdžios įstaigose įregistruotą "Lithuanian Canadian Community Fund For Culture, Education and Charity" organizaciją, kuri už visas aukas galės išduoti pakvitavimus, galiojančius atleidimui nuo mokesčių. Jis priminė apie naują dabar valdžios pažūrį į krašto tautines mažumas. Ateity kr. valdyba sieks artimesnių ryšių su federacine valdžia, stiprins kultūros komisiją ir bandys gauti valdžios paramą iš dabar tautybėms skiriamų lėšų. Valdybos išd. A. Kuolienė buvo jau anksčiau suvažiavimui išdalinus savo finansinį pranešimą, kurį dar sykį ji perskaitė, pridėdama trumpų paaiškinimų. Mažai teigiamai iš apylinkių solidarumo įnašų. Kultūros komisijos pranešimą padarė kun. Alg. Žilinskas, pasiūlydamas, kad niekad nėra buvęs komisijos pirmininku, o yra susilaukęs labai daug priekaištų dėl lietuvių neišnaudojimo progos gauti valdžios skirtų pašalpų.

Mažiau mokinių

Svietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas į suvažiavimui atvyksta kasmet vis su liūdniesniu pranešimu: liutianistinių mokyklų mokinių skaičius mažėja, daroma daug, bet mažai tesulaukiama reakcijos, tėvai labai apatiški lietuviškosios mokyklos reikalams.

Jaunimo sekcijos pirm. G. Breichmanas prisiminė gerai

praėjusią PLJ Kongreso dalį Kanadoje, Kanados atstovų buvimą centriniame komitete, padėkojo už kongresui duotas lėšas ir skautų vadovybei už leidimą pasinaudoti Romuvos stovyklavietė. Salpos Fondo pirm. J. Pleinys dėkojo apylinkėms jau sudariusioms šalpos skyrius ir ragino jų dar neturinčias įsteigti. Pranešime duotos \$1,898.14 metinės pajamos, į kurias įeina pinigai ir Vasario 16 gimnazijai.

Fondų pranešimai

Garbės teismo pirm. A. Gražys pasidžiaugė geru lietuvių su gyvenimu. Baltiečių federacijos vicepirm. J. R. Simanavičius paminėjo baltiečių atstovų susitikimą su Kanados užsienio r. ministeriu M. Sharp ir jo užtikrinimą, kad liberalų valdžia niekada nepripažins Pabaltijo kraštų okupacijos. Visokie bandymai sustiprinti patį pirmąją nepasisekė. Kanados Lietuvių Fondai atstovavo inž. J. Kšivickis. Fondas jau turi sutelkęs \$82.000. Tikslas — pasiekti \$100.000. Apie Tautos Fondo reikalus referavo krašto įgaliotinis A. Kuolas. Kanados lietuvių piniginis įnašas Lietuvos laisvinimo reikalams vis didėja. Proporcijai savo įnašu esame duosniausias krašto. Apylinkės vaujas pasisekimas priklausė nuo tam tikslui pasivertusių žmonių. Ta proga jis paminėjo ir suvažiavimas paplojo Toronto skyriaus pirmininkui A. Firavičiui, kuris sie-

met jau artėja prie rekordinės sumos. Revizijos komisijos aktą perskaitė komisijos pirm. J. Mikšys, raskdamas visur pavyzdiną tvarką finansinėje atskaitomybėje.

Apylinkių veikla

Sesijos pirmininkavimą perėmęs inž. G. Sernas pateikė du darbotvarkės papildymus: rinkimus į PLB seimą ir E. Daniilūno siūlymą svarstyti lietuvių išlaikymo klausimą. Buvo visokių nuomonių dėl atstovų į PLB seimą rinkimo būdo. Apylinkių pirmininkų pranešimai suvažiavimuose visada užima didžiausią laiko dalį. A. Čerškus iš Windsor vėl iškėlė jau pernai svarstytą klausimą: ar reikia juos skaityti, gal užtektų įteikti suvažiavimui raštu. Persvėrė nuomonės, kad šitie pranešimai yra gana svarbus, idomus suvažiavimo punktas, ir reikia leisti patiems pirmininkams juos referuoti. Nors jie visi prasidėjo beveik ta pačia įprasta rašomų pranešimų tvarka, bet buvo galima išgirsti ir daug ko naujo. Iš jų galėjai susidaryti pilną vaizdą apie Kanados lietuvių bendruomeninį gyvenimą. Liūdna, kad Windsoras šiemet jau nebeturės liutianistinės mokyklos, Wellandas negali rasti jauno pakaitalo Bendruomenės darbiui. Montrealy iš 5.000 lietuvių tik apie 300 tediulyvauja lietuviškoje veikloje. Sudurbio liet. kolonija mažėja ne tik dėl mirimų — iš ten išsikelia ir tie, kurie sulaukia pensijos. Sault Ste. Marie apyl. pirm. V. Skaržinskas iš darbovietės jau yra pasitraukęs į pensiją, bet jo vis dar neišleidžia B e n d r u o m e n ė, kurios išde saugo gražią \$4.000 sumą. Sviestas buvo Londono apyl. pirm. E. Petrausko pranešimas: apylinkės žmonių amžiaus vidurkis 38 m., yra 73 lietuvių studentai, liutianistinė mokykla šiemet padidėjo vienu skyriumi; PLJ Kongresui surinko \$2094, platinu lietuviškas knygas, ženklukus, Lietuvai laisvės reikalaujančius įrašus, kilijuojamus prie automobilijų, plačiai reikiškiai kanadiečių visuomenėje. Pagal A. Setiko pranešimą, duosnis liutianistinėms reikalams ir St. Catarines lietuvių su \$35 vidurkiu vienai šeimai. Hamiltono apylinkės valdyboje jau dirba 4 jaunosios kartos žmonės, Torontė Bendruomenė savo veiklai įieško naujų sričių, Otavoje lit. mokykla yra įjungta į vakarienių kursų, ir mokytojai yra valdžios apmokami. Iš Winnipego V. Jonuška planuoja 1974 m. surengti Kanados Lietuvių Dieną, Vankuverio lietuvių gavo radio valandėlę, Kalgario miesto bibliotekoj atidarytas liet. knygų skyrius. Sesijai sekretoriaus J. Krištolaitis perskaitė Thunder Bay apylinkės pranešimą apie ten lietuvių projekto darbų pasistūmėjimą tautybių parke.

Solidarumo įnašai

Sekantiems metams sąmatos buvo priimtos, bet A. Rinkūno nuomone Kanados lietuvių švietimui paskirti \$300 yra permažai, juoba, kad tiek daug pinigų išleidžiama politiniams reikalams. Gal švietimui būtų galima daugiau gauti, sujungus švietimo ir kultūros komisijas? Suvažiavimas nutarė padidinti solidarumo įnašą. Krašto v-bos pirmininkas inž. E. Čuplinskas pasiūlė pakelti iki \$3. Kadangi tai reikalauja pakeitimo Bendruomenės čartery, teks laukti kitos sesijos. Suvažiavimas pritarė dr. St. Cepo pasiūlytai pataisai — čarterio pakeitime nesiriboti \$3 pataisa, bet įrašyti, kad solidarumo įnašą nustato krašto tarybos suvažiavimas. Kandidatų į PLB seimą buvo pakankamai — 26. Iš jų reikėjo išrinkti 16. Rinkimai įvyko slapto balsavimu ir į jį pateko asmenys iš įvairių vietovių.

Lietuvių Diena

Kanados Lietuvių Diena ateinančiais metais buvo numatyta Winnipege, bet jo pirm. V. Januškaipaprašė 1974 m. datos, 1973 m. Lietuvių Dienos rengimą pasiėmė Toronto apyl. pirm. J. Karpis. Suvažiavimo proga paruoštas rezoliucijas, padėkas ir sveikinimus perskaitė dr. St. Cepas. Prie klausimų ir sumanymų ilgiau nebuvo sustota, nes visais reikalais jau buvo daug išsikalbėta diskutuojant pranešimus. Nebebuvo ir laiko, nes artėjo 8 v. v., kai turėjo prasidėti hamiltoniečių ta proga surengtas koncertas ir pasilinksminimas. Tik dar otavišks inž. V. J. Danys pasiūlė lietuviams pasinaudoti valstybiname Otavos muzėjuje mūsų archyvais laikyti duodamomis patalpomis. Ir po to sesijai tada pirmininkavęs tas pats inž. V. J. Danys padėkojo visiems suvažiavimo dalyviams, paragino visus vykti į Lietuvių Dieną Montrealy. Tautos himnu buvo užbaigtas VIII-tos krašto tarybos sesijos suvažiavimas Hamiltone.

Diskusijos
 Čia buvo klausiami ir pasisakoma įvairiais pranešimais iškeltais reikalais. Išliko klausimas, kas yra KLB narys. Krašto

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos suvažiavimas, įvykusio Hamiltone š.m. rugsėjo 30 d., prezidiumas — pirmininkai. Iš kairės: inž. G. Sernas, kun. J. Staškus, inž. J. V. Danys, inž. E. Čuplinskas, KLB pirmininkas

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Čia kūrėsi Amerikos Lietuva

Pensilvanijos plotuose, kur prieš šimtmetį kūrėsi ir dirbo lietuviai angliakasiai

VLADAS RAMOJUS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Televizijos kunigas

Trim dienom buvom pertraukę savo darbą ir savaitgalii nuvykę į Vašingtoną bei Baltimore. Baltimoreje apsisitojom nelietuvių klebonijoje, kur prisiglaudęs Baltimoreje gimęs lietuvis, Baltimore's arkivyskupijos radijo ir televizijos direktorius kun. Kazimieras Pugevičius. Jo bibliotekoje perskaičiau ir naujausią "Tėviškės Žiburių" nr. "Tėviškės Žiburių" taip pat teko matyti ir Senato-rius klebonijoje pas prel. J. Karalių, vėliau Minnersvilėje pas kun. M. Jarašiūną. Mane stebino tai, kad Kanadoje leidžiamas lietuviškas laikraštis pasiekia net ir tolimus JAV užkampius. Rašyti įspūdiams apie kun. K. Pugevičių ir jo veiklą lietuviškuose dirvonouose jau reiktų atsiro straipsnio. Parsivežiau įrekorduotą ilgą pasikalbėjimą, kurį ateityje bus galima panaudoti spaudoje ar radijo bangomis. Buvo progos ieiti į didelius Baltimore's arkivyskupijos rūmus, pavaikščioti po kun. Pugevičiaus ir jo sekretorių kabinetus.

Meninės nuotraukos

Kitą vakarą pats savo akimis stebėjau televizijos studijoje, kaip inžinieriai ir meno vadovai įrašė kun. A. Kezio pusės valandos programą televizijai. Daugiausia buvo išskirti jo foto albumai, jo laimėjimai foto meno srityje, visur pabrėžiant, kad jis lietuvis jėzuitas. Vėliau tą programą matė Marylando valstijos gyventojai. Iš televizijos studijos negalėjome greit ištrūkti, nes jos personalo nariai apspito kun. A. Kezio nuotraukas, gvyai jomis domėjosi. Tarp jų buvo ir aktorė iš Kalifornijos Joy Eilers. Apie 10 menišku nuotraukų kun. A. Keziui tą vakarą teko palikti naujesiems gerbėjams WBAL-TV studijoje Baltimoreje, kuri, tik ką naujai pastatyta, šviečia prabanga bei modernumu. Iš čia kas savaitę perduodamos kun. K. Pugevičiaus suorganizuotos programos, kur neretai iškeliami ir lietuviai. Idomu, kad už tų programų laiką arkivyskupija stočiai nieko nemoka, bet jos turi būti atitinkamo meninio lygio. Tam lygiui atstovauti kun. A. Kezyz buvo pakviestas jau antrą kartą.

Juodukai lietuviškai

Tos dienos rytą, kai atėjom į Sv. Alfonso lietuvių šventovę Baltimore's vidurmiestyje, teko net džiaugsmo asarą nubraukti. Mums besidairant, seselės į bažnyčią atvedė apie šimtinę mokyklų mokinių. Jų tarpe buvo daug juodukų, kiniečių. Ir visi jie ėjo procesijoje, iš širdies giedodami lietuviškai "Marija, Marija..." Čia atsivėrė nuostabus ir netikėtas vaizdas. Gaila, kad kun. A. Kezio aparatai buvo palikti pas kun. K. Pugevičių kitoje klebonijoje, ir tas retas vaizdas nebeišliko kun. A. Kezio objektive. O vakaras poeto A. Radžiaus šeimoj su ei-

le baltimoriečių, jų tarpe ir kun. K. Pugevičium, buvo šiltas, jaukus ir didžiai lietuviškas.

Kanadiečių globoje

Nesibaigiantis lietus mus lydėjo iš Baltimore's atgal į senųjų kasyklų miestelius Pensilvanijoje. Ir šioje varginančioje kelionėje vėl reikiškės vairuotojo kun. A. Kezio išstvertė. Jis mūsų prie vairo vėl neprileido, nors paskutinis kelio gabalas į Minnersvilę, vedantis per pačius kalnų augstumas, buvo sunkus. Tarp kalnų pamatėm į Minnersvilės miestelį, kurio kaikuie kvartalai dauboję, kiti išbėga į šlaitus, kur aplink vairo būta anglų kasyklų. Slaitė įsispraudusi stovi ir lietuvių Sv. Pranciškaus bažnyčia. Prie jos graži klebonija, vienuolynas ir dideli mokyklos rūmai. Tai vėl tarsis atskiras lietuvių kampelis. Si parapija yra vienintelė šalia Senatoriaus, kuri turi ir vikarą. Jau dveji metai čia vikarauja Kanadoje ilgėsi laiką gyvenęs, vėliau Romoje mokslus baigęs ir ten į kunigus įšventintas lygumiestis Matas Jarašiūnas. Jis mus ir pasitikio erdvoje klebonijoje. Iš karto pajutome šilumą, o man — augštaičiui, keliaujančiam su dviem sulkiečiais, kun. M. Jarašiūnas pasirodė kaip brolis, nes ir jis iš tos pačios šiaurės Augštaitijos.

Pas prelatą Klevence

Padarom mandagumo vizitą ilgamečiam klebonui prel. Klevence (Klevinskui). Jis — ligonis. Gimęs Lietuvoje, gyvenęs JAV. Minnersvilėje klebonauja nuo 1933 m. Iš pastatų bei aplinkos matyti, kad tai geras administratorius. Bet mums labiau rūpi lietuviški parapijos reikalai. "Anksčiau svetintaučių į parapiją neprimdavau", pasakojo prelatas, "bet kai po karo negavau naujųjų ateivių lietuvių, o parapija smarkiai ėmė nykti, pradėjau priiminėti ir svetintaučius. Dabar parapijoj 75 procentai jaunų žmonių, nes miestelis auga". Pagal kleboną, iki II pasaulinio karo parapija buvo stipriai lietuviška, turėjo gerą chorą, kurį vedė ilgametis vargonininkas Nekrašas. Daugeliui vyrų išėjus į karą, ir lietuviškoji dvasia parapijoje visai smuko. Ar rūpinosi klebonas ja atgaivinti, taip ir nepaaiškėjo iš pasakojimų. Sakėsi, kad per 39 metus palaudojęs apie tūkstantį lietuvių. Bet kiek naujų užaugino? Ar stengėsi parapija vesti tuo lietuvišku keliu, kuriuo vedė jo kaimynas prel. J. Karalius arba akilas Niupilės klebonas — emigrantas kun. S. Mozūras? (Pas šį dar užsuksime tolimesniuose įspūdžiuose). Minnersvilės kapinių viduryje matėm paminklą šešiolikai parapijos vyrų, kurie žuvo II pasaul. kare. Visos pavardės lietuviškos. Pagarbia joms tebūna per amžius. Bet kur kiti apylinkės lietuviai vyrai?

Nutilo lietuviškas žodis

Bažnyčia graži, tvarkinga, mūrinis priestatas, pastatytas

DIDVYRIAI IR DUOBKASIAI

Kiek žinau, "Tėviškės Žiburiai" nekartoją anksčiau išspausdintų straipsnių, tačiau maloniai prašau padaryti išimtį ir pakartoti vedamąjį "Didvyriai ir duobkasiai". Tai labai svarbus straipsnis, kuris turėtų prabilti ir mūsų sumaterialėjusias sąžines bei priversti mus susimąstyti ir iš pasyvumo pereiti į aktyvumą... Norėjau anksčiau atsiiepti, bet dėl tam tikrų priežasčių turėjau šį rašinį atidėti iki šiol. Ano vedamojo nebeturiu. O būtų pravartu jį mums vėl perskaityti.

Negalime paneigti fakto, kad mes, lietuviai, turime nemažą dozę menkavertiškumo kompleksų. Mes vis savųjų pakankamai neįvertiname, mums vis svetimačiai geresni ir visur pranašesni. Pvz. kad ir pavardžių keitimas. Užot savąją sulietuviinę (kas turi nelabai lietuviškai skambančias galūnes), mes jas sukrūtinam ar suanglinam. Taip Krūminas pasidarė Kaminski, Matulaitis — Matthews, Raila — Rylei, Naujokas — James Scott. Mūsų pavardės ne tik tiktai trumpos, aiškiai ištariamos, dar ir labai būdingos. Svetimtaučiai iškelia mūsų kalbos vertę, senumą ir grožį, mūsų dainų subtilumą, originalumą, liaudies išmintį, meną, tautinių drabužių turtingumą bei gražumą. Svetimieji mums parašo lietuvių istorijas bei žodynus. Ir ne kas kitas kaip svetimtautis estas per baltistikos konferenciją Toronte iškėlė lietuvių pranašumą literatūroje. Mes vieni išsivijoje pajėgėm išleisti net 36 tomus Lietuvių Enciklopedijos. Mes kol kas vieni užsimojome kitam didžiam darbui — išleisti "Encyclopedia Lituanica" anglų kalba.

Taip, mes didžiulį šiaurės puikiais ir didžiais darbais, bet tai buvo darbas vos keleto žmonių, o laurus, anot "TZ", skina visi. Didžiulį šiaurės puikiais ir didžiais darbais, bet šioje srityje pralenkėme didžiulius. Ar tai ne didelis dalykas? Bet dabar atverskime antrąją medalio pusę ir raskime iš gėdos — net virš \$20.000 neatsilygintą leidėjui. Tai darbas suramėjusios sąžinės žmonių arba apsilaidėlių, kurie užsisakė L. Enciklopediją, bet pilnai neatsilygino, ir dėl šio milžiniško nuostolio bei dėl stokos prenumeratorių atsidūrė sunkumuose "Encyclopedia Lituanica". Buvo tikėtasi daug daugiau prenumeratorių, nes gyvename S. Amerikoje, ir mūsų vaikams enciklopedija anglų kalba turėtų būti prieinama.

Ir galvoji žmogus: ką gi mūsų tėvai dovanojo savo vaikams jų baigimo gimnazijai, šeštadieninėms mokykloms ar 16 metų progai? Taip, daugelį dalykų jie gauna, bet tos dovanos, kad ir labai brangios, visvien nenaujiama šitame gerovės krašte. Kartais

tenka išgirsti, kad tėvas savo 16 metų paaugliui padovanojo naują automobilį (ypač tai naujiu JAV). Aišku, jaunuoliui tai bekrastis džiaugsmas, jo svajonė! Bet tikrumoje toks tėvas savo mylimąjį bendrą amžiaus sūnų pastumia ne tik į didesnius pavojus, bet ir išlaidas, ir nuodėmę...

Staciškai buvo skaudu skaityti, kai milžiniško darbo vykdymo J. Kapočius kreipėsi į šio laikraščio skaitytojus siūlydamas turimų knygų išpardavimą: 36 tomai L. E. kaina \$299, siūlau...; Vinco Krėvės raštai, 6 tomai, kaina tokia — siūlau... Br. Kvikiio 4 tomai "Mūsų Lietuva", kaina \$42, siūlau... ir t.t. Stabtelkime ties Kvikiio "Mūsų Lietuva". Tai kita enciklopedija. Skaitydamas negali atsigėrėti. Ten kiekvienas Lietuvos upelis ir kalnelis turi savo vardą, istoriją, padavimą. Kiek mūsų tautiečių pasinaudojo šita auksine proga ir kaip tas vėjus pasisekė, mes nežinome. Tik žinome vieną: jei priėjome prie to, tai dalykas tikrai juodas!

Būdavo anksčiau turėjimas Lietuvių Enciklopedijas reikėd garbę ir pasididžiavimą. Juk atsilankęs pas tave tautietis ir žvilgtelėjęs knygų lentynon tave laikė susipratusiu ir kultūringu žmogumi. Bet dabar, po ano vedamojo, pasidarė lyg ir gėda. Kąžin ar svečias nepagalvos: "Ar tu, drauguži, bene būsi vienas iš tų, kuris už šią L. Enciklopediją neužmokėjo?" Toks neatsilyginimas yra vagystė. Mūsų prestižas reikalauja, kad ta baltis skriauda būtų atitaisyta. Siūlau J. Kapočiumi pasiūsti nesumokėjusiems paskutinį perspėjimą, kad, sakykim, per tris mėnesius būtų sumokėta skola. Jei ne, jų pavardės bus paskelbtos spaudoje. Tačiau žinant mūsų žmonių nuolankumą ir baimę įžeisti nesusipratusius, kąžin ar šiuo pasiūlymu LE leidykla pasinauos. O gal būtų pravartu paskelbti pavardes tų, kurie pilnai atsilgino už LE? Tokiu būdu jie nebūs laikomi lietuviybės duobkasiais, nes dažnai už vienų klaidas atsako kiti.

Išsėvės atžala

ČESNAKAS-

geras vaistas

Išsėvės tėteli, apsaugo nuo netiesioginio (garlic) yra natūralus kraujvalantis vaistas — padeda jam ramiai, nuo paviršiaus bakterijų bei jo sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savybę reikalingas česnako alyvas, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per litus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnako kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamoja galia. Stenkitės būti stipresni ir sveikesni. Dar šliandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

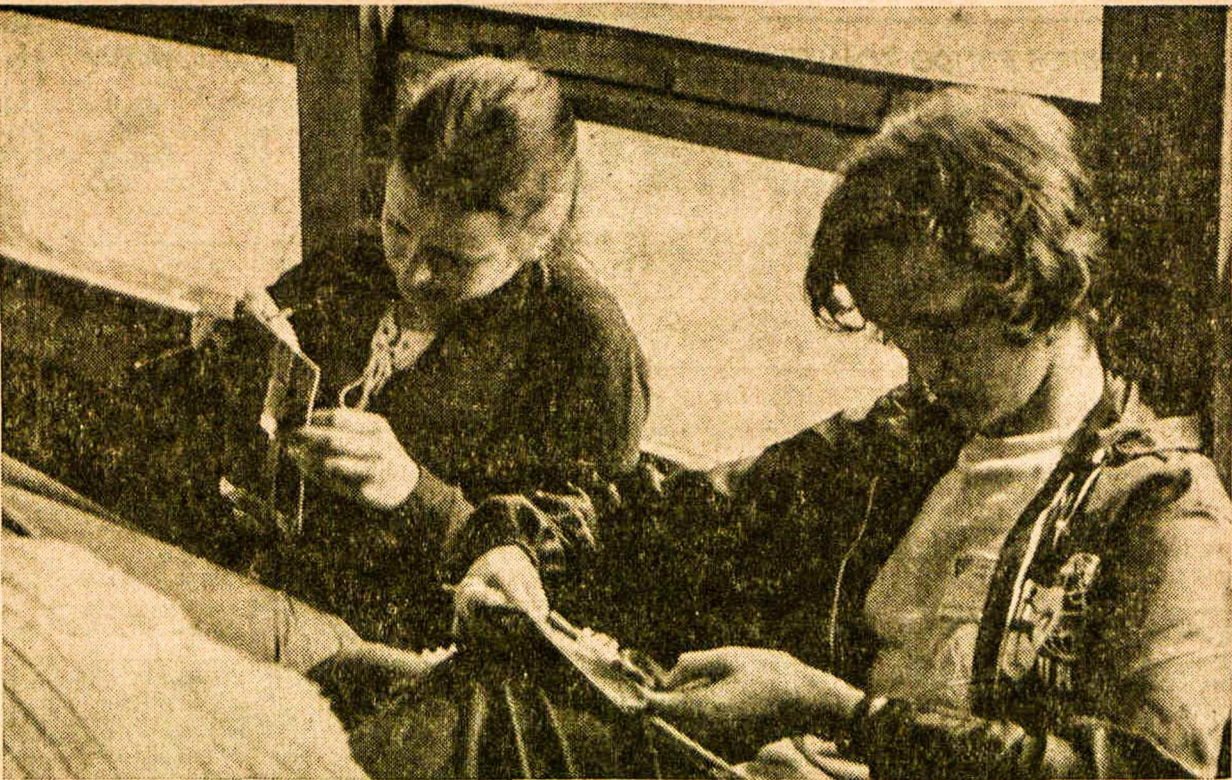
"Mano Marytė... Marytė Gedminaitė... Būčiau ja vedęs, bet kunigas neleido. Per daug, sakė, artima giminaitė". Taip rašė kraštotyrininkas Balyš Buracas 1921 m. Nuotrauka — iš 1971 m. Vilniuje išleistos knygos "Balyš Buracas", kurios autorius — Virgilijus Juodakis

RENGIATĖS VESTI?

Jums patiks mano profesinis foto darbas ir žemos kainos. Paskambinkite man ir pasiteiraukite.

Robert Soucie, D. I. PHOTOGRAPHY,

29 Mountview Ave, Toronto • Tel. 766-5877

Jaunimo kongreso stovykloje Romuvoje lietuvaitės iš 14 pasaulio kraštų domėjosi tautinių juostų audimu. A. D.

Rašytojo Jack Londono muzėjuje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Garsiojo amerikiečių rašytojo Jack London (1876. I. 12—1916. XI. 22) garbei muzėjus (Jack London State Historic Park) yra Kalifornijoje, kiek į pietus nuo Santa Rosa miesto, prie Glen Ellen vietovės.

Glen Ellen kaimelyje yra smulkė, originaliausia iš betkur matytų JAV-se. Ne tik sena, originali iš lauko, bet ir keisčiausiai išmarginta viduje: seni baldai, seni trofėjai, seni paveikslai ir nuotraukos... Visur matyti Jack Londoną primenančių senienų.

"O, jis čia atvykdavo pagerbti", — pasakoja aiškintoja. "Žinote, jis mėgo gerti, mėgo būti linksmai gyventi. Jis į čia atvažiavo vaisingas, visad norėjo linksmai gyventi. Jis į čia atvažiavo iš savo ūkio (ranch). Jis mėgo išgerti ir to neslėpė".

Vertimai į 30 kalbų

Jaunystėje Jack Londonas buvo padauža. Mėgo keliauti. 1900 m. išspausdinta pirmą jo knygą "The Son of the Wolf" (Vilko sūnus), sulaukusi didelio pasisekimo. Per 40 savo audringo gyvenimo metų jis parašė apie 50 knygų. Daugelis jų išverstos į daugiau nei 30 kalbų. Lietuvių kalba yra K. Puidos, Pr. Sileikio, Pr. Morkūno, K. Kauno ir kt. vertimai, duodantieji supratimą apie J. London kūrybą. Kaikuriuos jo knygos yra pirmieiliai kūriniai, išskūsię jį į vieną populiariausių ano meto pasaulio rašytojų.

J. Londonas keliavo kaip amerikiečių spaudos bendradarbis, iš kelionių siųsdamas nuotykingus aprašymus, mėgstamus

milijoninių skaitytojų. Muzėjuje aiškino, kad Jack Londono garbėjimo metu kaikiuros jo knygos savo tiražu ėjo po Sv. Rašto.

Jūrininkas

Jack Londonas buvo puikus jūrininkas. Pasakojama, kad užkietėjęs baltasis, audros išmestas į laukinių salų, vedęs karalaičių. Sutikęs kitą baltąjį sakė matęs narsų jūrininką Jack Londoną.

— Bet Jack Londonas yra garbus rašytojas, — atsakė sutiktasis.

— Gal ir rašytojas, bet jis pirmoje eilėje jūrininkas. Jei rašo, tai su burstiebiu.

Beveik visi Jack Londono raštai yra apie Ramųjį vandenyną ir nuotykius jame. Jis gerai pažinojo Ramųjį vandenyną, jo siautimus ir juos aprašė nepakartojamu meistriškumu. Pvz., kad ir "The Pearls of Parlay". J. Londonas nemėgo šalčio. Jis buvo šilto klimato žmogus, o Ramiojo vandenyno srityje šilumos netrūksta. Ten besigurmiantieji vyrai buvo savotiški jūrų vilkai, kuriuos nuolatos tykojo baisios audros, taifūnai, pavojai. Prof. Eugene Burdick apie Jack Londoną rašo, kad jo pasaulis jau nepasikartos, tačiau ilgai nebus užmirštas.

Statėsi "Vilko namą"

Iš statėsi jūrininkas ir apylinkėse nugirstų pasakojimų bei aiškinimų, iš raštų ir muzėjuje išstatytų daiktų siūlosi prielaida, kad Jack Londonui patiko dideli nuotykių. Jis buvo ne tik jūrininkas, bet ir geras raitelis,

mėgstas rizikuoti, daryti radikalius sprendimus. Buvo socialistinių pažiūrų, bet vėliau pradėjo linkti į tiesesnę kelią. Jo laiškei išleisti didžiulė knyga. Originalai laikomi Huntington bibliotekoje prie Los Angeles.

Jack Londonas statėsi (ne jis vienas) didžiulį namą su 26 kambariais, 9 ugnia vietėmis, trijų augštų ir pastogės ant 129 akru žemės. Tą namą pavadino "The Wolf House" (Vilko namas). Tai puiki rezidencija, tinkanti karaliams ir jūrų vilkams. Kažin koks niekšas 1913 m. balandžio 22 d. naktį ją padegė, ir viskas sudegė. Oficialiai nežinoma, kaip gaisras kilo. Laimei, į "Vilko namą" nebuvo perkelti jo rinkiniai, kurie dabar matomi antrosios jo žmonos Charmian London pastangomis pastatyta muzėjuje. 1971 metais jį applančė apie 80.000 žmonių. Siemet numato daugiau.

Gaila, muzėjus neturi lietuviškų Jack London raštų leidinių ar straipsnių apie jį. Muzėjus labai prašo atsiųsti lietuvių kalba raštų apie Jack Londoną. Siųsti adresu: Jack London State Historic Park, J. London Ranch Road, Glen Ellen, Calif., U. S. A.

Muzėjus parinko šiuos rašytojo sakinius pirmame brošiūros puslapyje po nuotrauka:

Norėčiau būti pelėnais, ne dulkė. Norėčiau, kad mano kibirkštys žerėtų šviesia liepsna, bet nebūtų užgesintos. Norėčiau būti geriausiu meteoru, žėrinčiam degančių kiekvieną dalelę, bet ne amžinai mėgusčia planeta. Tikroji žmogaus prigimtis yra gyventi, ne vegetuoti.

macinius leidinius, liečiančius religijos persekiojimą Lietuvoje, būtų pamintę visos Lietuvos religinės bendrijos.

SESIJA DEKOJA:

Visiems, ją sveikinusiems žodžiu ar raštu.

Visiems mokytojams, ansambliui bei šokių grupių vadovams ir visu lietuviškų organizacijų vadovybėms, dirbantiems su lietuvišku jaunimu. Visoms Kanados lietuvių tautinių šokių grupėms, ansambliams ir jų vadovams, dalyvavusiems IV-jo tautinių šokių šventėje Čikagoje. Ypačiai dėkoja ponai G. Breichmanai, visi meninės programos vadovai, ir Montreale "Gintaro" liaudies instrumentų orkestrui bei jo vadovui Z. Lapinui.

Visiems prisidėjusiems vienokiu ar kitokiu būdu prie II-jo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pasisekimo.

Hamiltono apylinkės valdybai, su pirm. p-le Skripkute priešakyje, ir visiems hamiltoniečiams nuoširdžiai bei vaišingai priėmusiems krašto tarybos sesiją.

Hamiltono Vartų parapijos klebonui mons. dr. J. Tadaraskui, davusiems šiai sesijai patalpą ir globą. Krašto valdybai su jos pirm. inž. darbu.

E. Čuplinskiu už gražų ir sėkmingą Sesijos prezidiumas: kun. J. Staškus, inž. J. Danyš, inž. G. Šernas

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydymoji medžiaga (rodzius) galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado nepaprastą gydymo medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo, ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pazeistų audinių gijimą.

Visais tyrimais atvejais švelnėjant skausmams, ikykdavo hemorojų sutraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydymo medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pazeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pilnai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

7000 MYLIŲ PER TRIS SAVAITES

AL. GIMANTAS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Su anuo linksmybių miestu teko atsiveikinti ankstyvą popietę ir pasukti pietvakarių kryptimi — į Los Angeles. Nevadoje ir pietinėje Kalifornijoje daug dykumų. Stebėjome šėlstančio smėlio audras. Iškabos kelyje perspėja apie "pavojingus vėjus" ar "staiga užeinančius potvynius" San Bernardo greitkeliu įvažiuojam į Los Angeles labirintą. Vietomis pastebime taisomus tiltus ir pastatus. Tai netaip senų žemės drebėjimų liekanos. Pirmą vakarą apstojome Santa Monikoje, prie Ramiojo vandenyno. Maudymąsi palikę sekandį dieną, pirmą kartą bent pabrėdėme vandenynę. Vanduo lyg ir sūresnis už Atlantą. Paplūdimys gal ir neblogas, bet iš vandens ar aplinkos sklido nevisai malonus kvapas.

* * *

Kur kitur geriausiai pamatyti tautiečius, jei ne lietuvių šventovėje. Vasaros atostogos ir čia. Nebuvome per daug entuziastingi Sv. Kazimiero bažnyčioje išvydę tik saulelę tikinčiųjų. Atseit, dauguma išvykę, poilsiauja, atostogauja. Choras gražiai giedoją Br. Budriūno Mišias, vadovaujant pačiam kompozitoriui. Vėliau maestro aiškino, kad trukė mažiausiai 5 ar 6 solistų. Su jais giedojimas būtų buvęs kur kas iškilnesnis. Pasigavo mus A. A. Raulinaičių šeima ir visu rūpestingumu globojo visą viešnagės laiką, nors patys buvo beveik išvakarėse savosios išvykos Europon. Gaila, buvo išvykęs atostogų žurn. Alg. Gustaitis, kaip ir visa eilė kitų pažįstamų ir bičiulių. Susipažinome su simpatiškomis Tumų, Raičių, Katilių šeimomis. Apilankėme Port Hueneme (maždaug už 65 mylių į šiaurę, prie vandenyno) gyvenančius B. B. Čiurlionius. Laikrodžių ir kalendorius skaitmenims skubant, viską reikėjo trumpinti, skubėti. Los Angeles miestą bei apylinkes tebuvo galima apžiūrėti labai paviršutiniškai. Išskyrus susikimšimus greitkeliuose ir atsidurę erzinimą nosyje bei gerklėje (smogas?), visa kita paliko malonų išpūdį. Atrodo, čia visi gyvena ir jaučiasi kaip atostogavę. Vandenynas, kalnai, palmės ir visa kita subropinė augmenija, lengvesnės statybos namai, maldymosi baseinai lyg ir mena, kad gyvenimas čia malonesnis, egzotiškas pilnas, spalvingas ir įvairus.

Išvykome gailėdamiesi, kad taip trumpai tebuvo galima pasidžiaugti vakarinio JAV vakarščio įdomia dalelyte. Platus ir tiesus ir rytus vedantis greitkelis pietinėje Kalifornijoje vėl eina lygumomis tarp kalnų — išvestas dykuma. Taip ir tematai uolėtus kalnus, nesibaigiantį smėlį. Tuo metu lieposnuo krūmokšniai kalnų šlaituose. Tirs-toki dūmai, žemo slėgimo stumiami, ritosi pakalnėn ir visai rimtai grasiu mažinti ar net ir visai atimti matomumą važiuojantiems. Automobilio langai, pridėjus ranką prie stiklo, buvo karšti. Vėsinimas veikė pilnu pajėgumu, bet atidarius langą ir iškišus ranką atrodė, kad įkišai į krosnį. 8 val. vakare, jau sutemus, kai sustojome nakvy-

nei Indo miestely (maždaug 50 mylių nuo Palm Springs kurorto), termometras rodė 117 l. veidai kaito, degė, lyg nuo šalčio! Žiūrime ir netikime — "Motel Rūta". Nejaugi lietuvių nuosavybė? Gedimino stulpai sienoje įtikino, kad sustojome pas savuosius. Taip ir buvo. Nepretenzingas, bet ir nebrangus apstojimas. Maudymosi baseinas, aplinka palmėmis apsodinta. Seimininkė tvarkosi čia, o vyras išvykęs į ūkį laistyti avokadų. Šiaip tas miestukas ir apylinkės dykumoje žinomos kaip datulių auginimo centras. Žinoma, be dirbtinio drėkinimo čia niekas neauga. Jei tikėti vietinių kalboms, tai žymesnio kiekio kritulių čia nebuvo jau pora metų.

* * *

Atsidūrėme vėl Arizonoje. Visiškai suakmenėjusių medžių valstybinis parkas, o jo viduje nuostabiai įvairių spalvų ir keistų formacijų vadinamoji "tapytoji dykuma". Akys grožiškai nepamirštamais vaizdais. Įdomūs ir tie išvirte, bet gerai užsikonservavę stambūs medžių kamienai, jau akmenimis pavirte, bet išlaikę visas būdingas medžių žymes. Kitoje vietoje sustojome apžiūrėti vienos mylios diametro kraterio, kurį išmūšė žemės kridamas milžiniškas meteoras. Krateriję savo metu dalį apmokymo turėjo praeiti ir amerikiniai astronautai.

* * *

New Mexico grožėjoms ne tik simpatingu Albuquerque miestui, bet ir vienos radijo stoties bent porą valandų perduodama lengva muzika. Amarillo, Texas, pirkome skystojo kuro autovežimui tik po 25 centus už galoną. Oklahoma City, Oklahomoje, buvo neįprasta matyti naftos gręžinius ir patį pompavimo darbą, čia pat, sostinės kapitoliaus teritorijoje. Aišku, aplinkos kvapas, atmiestas žibalo tvaiko, nebuvo malonus. Tiesa, dar Arizonoje, prie Phoenix, apilankėme ir žinomąjį pensininkų miestą Sun City. Nepatiko. Nors ir ištaiginga, bet viskas dirbtinai sukurta dykumoje. Ir tie gyvenamieji namai, kurių dauguma be langų, bent išorės puseje, ir tie mažučiai lopeliai, kiemais vadinami — nelabai traukė. Vidudienio temperatūra buvo 107 l.

* * *

Su savotiška šypsena tenka prisiminti "pasienio" kontrolę, beveik primenančią JAV — Kanados sienos formalumus, kurių turi Kalifornijos ir Arizonos valstijos visiems autovežimams, atvykstantiems iš rytų pusių. Lengvieji autovežimai turi sustoti pasienio punkte (čia iškeltos valstijos vėliavos) ir uniformuoti pareigūnai tame "port of entry" (taip parašyta iškaboję) tikrina, kad nebūtų įvežami vaisiai, daržovės ir kiti augalai. Bijomasi augalų kenkėjų, parazitų ir kitokių galimų ligų platintojų. Neklausia apie alkoholinius gėrimus. Atostogos JAV praėity. Daug pamatyta, bet dar daugiau liko nematyta. Teks aplankyti ateityje. Stebisi, kiek daug gamtos grožybių sukaupia vienoje kontinento dalyje, vien tik Jungtinėse Valstybėse.

P A D Ė K A

A+A Elenai Tuinylienei - Mažeikienei

mirus, nuoširdžiai dėkojame Delhi parapijos klebonui kun. dr. J. Gutauskui už gedulingas pamaldas, maldas koplyčioje, palydėjimą į kapus ir prasmingus žodžius, pasakytus mūsų liūdesio valandoje. Dėkui Hamiltono klebonui mons. dr. J. Tadaraskui, atvykusiam dalyvauti laidotuvių apeigose. Nuoširdus ačiū visiems dalyvavusiems koplyčioje, pamaldose bažnyčioje, kapinėse, aukojusiems šv. Mišias bei gėles, KLKM Dr-jos Delhi skyriaus narėms, sukalbėjusioms Rožinį koplyčioje, parapijos chorui už gražų giedojimą bažnyčioje, karsto nešėjams, p. Žiogienei ir p. S. Jakubickui už tartus atsiveikinimo žodžius kapinėse. Nuoširdus ačiū visiems, išreiškusiems mums užuojautos žodžius asmeniškai, laiškais ir spaudoje.

Velionės vyras Antanas Mažeika
Brolis Balyš Sakalas su šeima

A+A

Mortai Valevičienei

mirus, reiškiam gilią užuojautą SOFIJAI ir EDVARDUI LUKIAMS, LIDIJAI bei JUOZUI VALEVIČIAMS, dr. ir Mrs. T. R. GLEESON —

Aldona ir Anselmas Gailiai

Brangiai MAMYTEI

Lenkijoje mirus, IRENĄ ZALAGENIENĘ ir gimines

nuoširdžiai užjaučiu —

Vladas Šukys

KRAŠTO TARYBOS NUTARIMAI

Kanados Lietuvių Bendruomenės VIII-sios krašto tarybos II-sios sesijos, įvykusios 1972 m. rugsėjo 30 d. Aušros Vartų parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., Hamilton, Ontario,

REZOLUCIJOS
BROLIAMS IR SESEMS
LIETUVOJE

Kanados Lietuvių Bendruomenės VIII-sios krašto tarybos II-ji sesija, įvykusi 1972 m. rugsėjo mėn. 30 d., Hamiltone, Ontario, sveikina Jus, broliai ir sesės, pavergetoje tėvynėje. Nors ir sunki vergijos našta, tačiau Jūsų meilė Lietuvai, nesigilinti net kraujo ir gyvybių aukų, stiprina mūsų išeivijoje lietuviybės išlaikymo darbe ir duoda jėgų jungtis kartu su Jumis ir mūsų tėvų žemės Lietuvos laisvinimui.

LIETUVIŠKOMS INSTITUCIJOMS

Sesija sveikina visas lietuviškas institucijas, dirbančias lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo darbu.

LIETUVYBES ISLAIKYMO REIKALU

Sesija su dideliu susirūpinimu apeliuoja į visas Kanados lietuviškas šeimas, skatinama puoselėti lietuvių kalbą savo šeimose, savo vaikus siųsti į lietuviškas mokyklas, ir jaunimo organizacijas, ansamblius bei jaunimo stovyklas.

VYRIAUSIAM LIETUVOS ISLAISVINIMO KOMITETUI

Sesija, susipažinusi su VLIKo išleisto informacinio leidinio "Lithuania: how much do we know about her" skyriumi "Religion under Communism", atkreipia dėmesį, kad šiame skyriuje yra netikslumų ir siūlo, kad ateityje leidžiant panašius infor-

A+A

Onutei Matulevičienei

Lietuvoje mirus, broliams — VINCUI, ALFONSUI, KLEMENSUI SAKAMS-SAKAVIČIAMS bei jų šeimoms reiškiam nuoširdžią užuojautą —

J. Birgelis

M. Žaliauskas

A. J. Raškauskai

M. B. Raškauskai

Mano kaimynei Lietuvoje

A+A

Onutei Matulevičienei

mirus, jos brolius VINČĄ, ALFONSĄ, ANTANĄ, KLEMENSĄ ir JONĄ SAKAVIČIUS bei jų šeimas nuoširdžiausiai užjaučiu ir kartu liūdžiu —

Pranas Norušis

A+A

Vladui Karaliui

Lietuvoje staigiai mirus, brolių BRUNO KARALIŲ nuoširdžiai užjaučiame —

Adelė Visockienė

J. Z. Šimkai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"LIETUVOS" ANSAMBLIUI

Sokėjų pamaina "Lietuvos" dainų ir šokių liaudies ansamblui ruošia Vilniaus M. K. Ciurlionio vidurinės meno mokyklos liaudies šokio grupė. Spaudoj buvo paskelbtas pranešimas apie papildomą valčių ir merginų priėmimą į šią grupę. Jie turi būti baigę aštuonmetes mokyklas ir išlaikyti stojamuosius egzaminus. Skelbime pabrėžiama, kad priimtieji galės apsigyventi mokyklos bendrabutyje, o mokyklą baigę bus įdarbinti "Lietuvos" ansamblyje. Atvykstantieji į egzaminus turi pristatyti pareiškimą, išelto mokslo liudijimą, sveikatos pažymėjimą, gimimo metrikos nuorašą ir pažymėjimą iš tėvų darbuotojų. Šiaip jokio specialaus pasiruošimo ir rekomendacijų nereikalaujama.

VARGŠAS NEVEŽIS

Jau daug metų spaudoj keliamas Nevežio užteršimo klausimas, bet lig šiol jis tebėra neišspręstas. V. Steponavičius "Komjaunimo Tiesos" rugsėjo 26 d. laidoje skundžiasi redakcijai: "Grazios Panevėžio rajono Krekenavos apylinkės. Ypač jas puošia Nevežis. Deja, dažnai užneš vanduo būna nešvarus. Žmonės vasarą negali maudytis. Vanduo dvokia, žuvis dūsta. Kiek tai gali kurti? Nejaugi nėra išeities?" Iš Panevėžio rajono tarybos vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo A. Lapinsko atsakymo aiškėja, kad upė teršia miesto kanalizacija. Turimi valymo įrenginiai dėl pramonės ir gyventojų skaičiaus padidėjimo yra nepakankami, o naujieji bus įrengti tik penkmečio pabaigoje, t. y. 1975 m. A. Lapinsko teigimu, tada jau bus galima pilnai garantuoti Nevežio vandens skaidrumą. Deja, iki to laiko Nevežyje turbūt neliks nė vienos žuvies, nes jos deguonies negali normuoti pagal Maskvoj paruoštus penkmečio planus.

MAZIEJI DVIRATININKAI

Rugsėjo 24 d. Šiauliuose jau septynioliktą kartą buvo surengtos mažųjų dviratininkų baigiamosios lenktynės "Kregždutėmis" ir "Ereliukais", kuriuos gamina Šiaulių "Vairo" įmonė. Miestai ir rajonai atsiuntė vietinės varžybos atrinktus 186 dviratininkus ir dviratininkes. Mergaičių 10-11 m. amžiaus grupėje 2 km greičiausiai iškėlė šilutes aštuonmetės mokyklos atstovė Zina Misiūtė per 4 min. 48,5 sek., o 3 km 12-13 m. grupėje pirmoji per 5 min. 59 sek. nuvažiavo Šiaulių VI vidurinės mokyklos atstovė Audronė Kančiukaitė. Berniukai taip pat varžėsi dviejose 10-11, 12-13 m. amžiaus grupėse. Pirmiesiems "Ereliukais" teko įveikti 3 km, antriesiems — 5 km. Pirmojoje grupėje į vietą laimėjo šilutes aštuonmetės mokyklos atstovas Raimondas Kaniauskas per 6 min. 21,8 sek., antrojoje — anykštietis Pranas Ivanauskas per 9 min. 21,1 sek. Komandinėje įskaitoje I vietą teko Vilkaviškio rajonui, II — Kėdainių, III — Šilutės rajonui. Laimėtojai buvo apdovanoti vaikiškais dviračiais: mergaitės — "Kregždutėmis", berniukai — "Ereliukais". Komandos laimėjo specialius prizus, kuriuos kasmet skiria "Komjaunimo Tiesa" ir šiauliškė dviračių gamykla "Vairas".

KNYGŲ DEKADA

Rugsėjo 4-10 d. d. buvo surengta tradicinė Lenkijos knygų dekada, t. y. atidaryta jų paroda Vilniaus respublikinėje bibliotekoje ir lenkiškų knygų mugės Vilniaus, Kauno, Trakų, Pabradės, Eišiškių ir Nemakščio knygynuose. "Komjaunimo Tiesos" 175 nr. spaudos komiteto pirm. F. Bieliauskas pasakoja, kad Lietuvoj jau yra išleista daugiau kaip milijonas egzempliorių lenkų rašytojų veikalų, kasmet parduodama šimtai tūkstančių iš Lenkijos gaunamų leidinių. Lenkų knygas šiai dekadai papildiusios "Ars Polonia" leidyklos atstovė K. Bankovska pabrėžė, kad

Hamiltono skaučių "Širvintos" tunto tūtininkė Aldona Markovienė su skautėmis prie rankdarbių stalo. Nuotr. M. Borusienės

SUDBURY, ONTARIO

P A D E K A

Nuosirdžiai dėkojame mieliems bičiuliams už suruoštą namo įkurtvųjų pobūvį. Nuosirdžiausia padėka šios staimenos iniciatoriams J. S. Petrėnams ir J. B. Stankams, už sveikinimo kalbas — kun. Ant. Sabui, V. Lumbui ir J. Bataičiui. Ačiū ponoms už įvairius bei skanius valgius, visiems dalyvavusiems už gėles ir dovanas: A. A. Baltučiams, J. Bataičiui, V. G. Lumbiams, A. Milčiui, J. S. Petrėnams, J. N. Paulaičiams, I. Raskevičienei, K. M. Ramonams, A. A. Rukšiams, L. Rukšytei, J. B.

Stankams, V. O. Stepšiams. Tas įvykis pasiliks mums amžinai. Dėkingi — Mazačių šeima

Mesos ir puikūs dešros gaminioi
Skanėstai
Kiekvieno skoniui

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT,
- BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE,
- HAMILTON — 525-9641

KLB SALPOS FONDO KOMITETAS maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių

lietuvius

atsilankyti i

ir ABITURIENTŲ PRISTATYMĄ

Vakaro programa prasidės **punktuoliai 7.30 val. vakaro.**

PROGRAMOJE:

- Londono "Baltijos" ansamblis
- Abiturientų pristatymas
- Šokiams gros Dominico Ferrie orkestras
- Loterija
- Laimės staliukai
- Bufetas ir baras

Įėjimas: suaugusiems — \$2,50, jaunimui — \$1,00

Pelnas — šalpai. Visų laukiame!

KLB Salpos Fondas

spalio 21,
šeštadienį,
7.30 v. vakaro,
JAUNIMO CENTRE

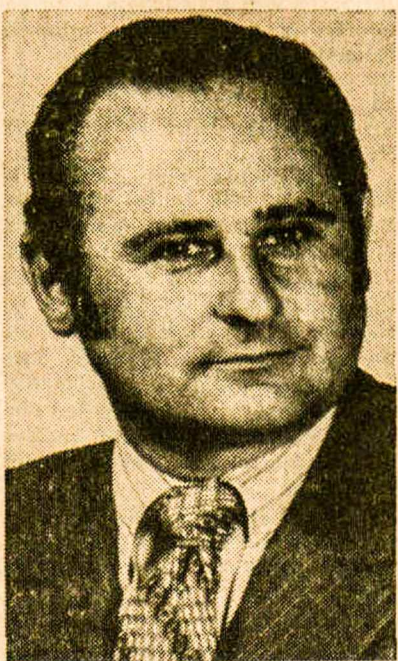
Sault Ste. Marie, Ont.

SVEČIAI IS VARSUVOS. Pas Elena Chiniene vieši jos brolis ir brolienė — Jonas ir Marija Linkevičiai iš Varšuvos, su kuriais ji nesimato apie 30 metų. Svečiai numato pasilikti Šiaurės Amerikoje apie 2-3 mėnesius. Prieš sugrįždami į Varšuvą nori pamatyti bent keletą didmiesčių ir garsųjį Niagaros krioklį. Jie yra sužavėti ne tiek gražiais mišais 80.000 miestelio ir apylinkių vaizdais, kiek prekų (maisto ir kitų dalykų) gausumu bei pigumu vietiniuose prekybos centruose. Čia visur visko pilna ir nėra jokių eilučių ar didesnio susigrūdimų.

Nors, svečių žodžiais, "socialistinė Lenkija" padarė ir daro didelę pažangą (italai pastatė automobilių fabriką, kita užsienio firma milžinišką plieno fabriką ir t. t.) ir numatoma dar didesnis pagerėjimas, bet čionykštį gyvenimą, uždarius ir turimas sąlygas svečiai trumpai apskaito dviem žodžiais — "kaip pasakojė"...

KITOS ŽINIOS. KLB Sault Ste. Marie apylinkės pirmininkas Vincas Skaržinskas buvo nuykęs į Hamiltoną, kur dalyvavo krašto tarybos suvažiavime, atstovaudamas savo apylinkėi — Jurgis - Mykolas Skardis, studijuojas Windsor universitete, parašė mokslinį fizikos srities darbą ir už kelių savačių gaus magistrato laipsnį. Laimingi jo tėvai ta proga pažadėjo užsakyti jam "Encyclopaedia Lituanica", kurios du tomai jau išleisti. — Nijolės Motižaitės nuotrauka buvo įdėta vietiniame dienraštyje. Ji — viena iš 20 kandidatų United Appeal grožio konkurse. — Taipgi buvo įdėta ir Ritos Galinytės nuotrauka. Ji — lietuvių atstovė dvilukio tautybių festivalio karalaitės rinkimuose (Harvest Festival Ball). Kor.

PATIKSLINIMAS. "T2" 29 nr. buvo parašyta, kad N. Aukštikalnis prieš kelionę Lietuvon telefonu iš rusų ambasados gavo visą eilę patarimų bei pamokymų. Minimas asmuo praneša, kad jokio telefoninio pasikabėjimo su rusų ambasada nėra turėjęs.

Inž. Vytautas Vidugiris, pirmininkas dviejų organizacijų — Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos. Eina atsakingas pareigas TRW bendrovės sistemų grupėje Redondo Beach, Kalifornijoje

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

LIETUVISKAS LAIKRASTIS
— LAUKIAMAS SVEČIAS
TAVO NAMUOSE

Londono, Ontario, jaunimo ansamblio "Baltija" nariai po koncerto. Jie spalio 21, šeštadienį, atliks meninę programą Hamiltone, kur KLB Salpos Fondas rengia šaunų vakarą

HAMILTON

LIETUVISKAS FILMAS. Visi didžiojo lietuvių kopyčia Romos Sv. Petro ir Pauliaus bazilikoje. Labai iškilmingos buvo jos pašventinimo iškilmės, kuriose dalyvavo ir pats popiežius Paulius VI. Tos iškilmės yra užfiksuotos garsiniame pasvotame filme. Jis bus rodomas Hamiltono Aušros Vartų par. salėje penktadienį, spalio 13 d., 7 v.v. Dalyvaus ir vysk. V. Brizgys.

LONDONO "BALTIJOS" LAIMĖJIMAS. KLB Salpos Fondo parengimo programą atliks "Baltijos" ansamblis. Jis buvo įsteigtas 1965 m. Miro ir Danos Chainauskų. Jiedu be pertraukos iki šiai dienai vadovauja. "Baltijos" ansamblis sutraukė apie 35 moksleivius ir studentus. Per keletą metų vadovai sugebėjo paruošti apie 15 tautinių šokių. "Baltija" pasirodo savoje kolonijoje įvairiomis progomis. Londono lietuviai juos mato Kalėdų proga televizijoje, liguoninėse. Kanadiečiai juos mato Stratfordo žiemos karnavale, Londono "International House" baliuje "Canadiana". 1967 m. Kanadai švenčiant savo šimtmetį, "Baltija" dalyvavo programose įvairių miestelių šimtmečio suktakties minėjimuose. Londone tautų festivalyje ir liepos 1 d. šimtmečio parade laimėjo I vietą. Tais pačiais metais rugpjūčio 2 d. "Baltija" atstovavo Ontario provincijai St. John's (Newfoundland) didžiuliame koncerte, o rugsėjo 3 d. gražiai pasirodė Montrealyje Lietuvių Dienioje. Be visų čia sumintų pasirodymų, "Baltija" dalyvavo ir kituose Lietuvių Dienos koncertuose, įvairiuose minėjimuose. Nerasime geresnių Lietuvos vardo garsintojų, kaip mūsų išeivijos jaunimo ansamblių, kurių tarpe yra ir "Baltija", kuri nesitenkina vien šokiais. Ji turi ir chora, kuriam vadovauja didelis dainos mylėtojas ir jaunimo auklėtojas kun. B. Pacevičius. Pirmą kartą "Baltijos" ansamblis Hamiltone pasirodė 1966 m. spaudos baltuosiuose koncerte. Todėl KLB Salpos Fondo komitetas vėl kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius atvykti spalio

21 d., 7.30 v. v., į Jaunimo Centrą ir pasidžiaugti Londono "Baltijos" ansamblio bei jo vadovų pasiektais laimėjimais. Be to, lietuviškai visuomenės bus pristatyti mūsų abiturientai, baigusieji XII gimnazijos klase, kurių šiais metais yra virš 20. Tad šis KLB Salpos Fondo parengimas tegu būna sceninio ir jaunimo susiatinimo vakaras. Visi lietuviai, pasikvietę ir savo geras pažįstamus kanadiečius, gausiai dalyvausime šiame abiturientų pagerbime ir "Baltijos" ansamblio koncerte. J. P.

SPORTINIAI SAUDYMAI įvyks Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis Šaudykloj spalio 14, šeštadienį, iš 22 kalibro šautuvų, o molinių lėkščių (trap-shooting) — sekančią dieną, t. y. sekmadienį, ir tik klubo nariams. Spalio 22, sekmadienį, ruošiamas tarpklubinis molinių lėkščių šaudymas. Registruoti visiems šaudymams nuo 10-14 v. Kviečiame dalyvauti gausiai. Valdyba

P A D E K A

Nuosirdžiai dėkojame už suruoštą mums 40 metų vedybų suktakties staigmeną. Didžiausia padėka vaikams — dukrai Danutei, žentui Henriui Svazams, dukrai Reginalui, sūnui Algirdui, rengėjams p.p. Pulianauskams, p.p. Borusams, gerb. prelatui Tadarauksui už atsilankymą, sukalbėjimą maldos, pasakytą kalbą, kun. L. Janušai, mokyklos vedėjui J. Mikšui už pasakytą kalbą; mieliems svečiams ir vaikams už brangias dovanas ir vaišes: p.p. Agurkiams, Bogušauskams, Balsiams, Borusams, Beniusiams, R. Choromanskytei, A. Choromanskiui, Eismantams, Grigaičiams, Gužams, Kalmantavičiams, Lataskienėi, Mikšiams, Petrauskienėi, Pulianauskams, Perkauskams, Pleinams, Pusdešiams, Paškevičiams, Renkiams, Sturmaičiams, Svazams, L. G. Vindašiams, Venckevičiams. Ilgai prisiminsime Jūsų visų nuosirdumą.

Ačiū labai visiems —

M. C. Choromanskiui

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.
antradieniais 10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.
penktadieniais 10 — 7 v.vak.
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.
Liepos-rugpjūčio mėnesiai ir prieš ilkus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gynybė ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas.

Mokame už:
depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vieno metų terminuotus indėlius 6½%
ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10% nekiln. turto paskolas iš 8½%

Kapitalas — virš \$3,400,000

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB TARYBOS NARIAI korrespondenciniu būdu nutarė tarybos posėdį šaukti 1972 m. spalio 28-29 d.d. Klevelande. Jos darbotvarkėje — švietimo bei kultūros reikalai ir kiti aktualūs klausimai.

FIZIKOS DAKTARAS VYTENIS M. VASYLIUNAS iš Bostono išvyko vieneriems metams į Los Alamos moksline laboratoriją ir Kalifornijos Berkley universitetą. Bostono lietuviams jo išvykimas yra didelis kultūrinis nuostolis, nes dr. V. M. Vasyliūnas yra ir pianistas, akompanavęs solistas, taipgi dalyvavęs koncertuose su smuikinininku Izidorium Vasyliūnu, savo tėvu.

PASTO DVIMOTORIO LĖKTUVO nelaimėje Newarko aerodrome žuvo Sigitas Seršėnas kartu su savo padėjėju. Laikraščio "HFD pranešimu", dėl susidėjusių aplinkybių tragedijos nebuvo įmanoma išvengti, nors S. Seršėnas buvo patyręs lakūnas, 1956-58 m. tarnavęs vyr. leitenantu JAV aviacijoje. Vėlonis taipgi buvo baigęs aeronautikos studijas magistro laipsniu, dirbęs aeronautikos instruktorium. A. A. S. Seršėnas yra 1937 m. Kaune gimęs pedagogų dr. Antano ir Elzės Seršėnų sūnus. Paliko žmoną Kristiną Rasčiūtę ir du sūnus, motiną Elzė, seserį Marytę R. Heslin ir brolį Antaną.

ČIKAGOS PEDAGOGINIO LI-TUANISTIKOS Instituto akivaizdinio skyriaus direktorium išrinktas buvęs lektorius tarybos sekr. Aleksandras Dundulis, vicedirektorium — lektorius Romas Kinka. Neakivaizdinio skyriaus direktorium taryba po kelerių metų pertraukos išrinko lektorių Igną Serapiną, vicedirektorium — lektorių Vytautą Narutį. Akivaizdinis skyrius mokslo metus pradėjo rugsėjo 9 d., o neakivaizdinis skyrius dirba be pertraukos.

ČIKAGOS AMERIKIETISKO FUT-BOLO komandos "Bears" žymusis žaidėjas Dick Butkus yra parašęs knygą "Stop-Action", išleistą E. P. Dutton leidyklos. Žurnalas "Sports Illustrated" ją įtraukė į spalio mėnesį labiausiai rekomenduotinų knygų sąrašą.

Argentina

ETNINE KOMISIJA PAVERG-TOM R. EUROPOS TAUTOM GINTI Buenos Aires katedroje užprašė Mišias, kurias atliktų kardinolas Antonio Caggiano, pasakęs ir atitinkamą pamokslą. Po Mišių etninių grupių jaunimas su savo kraštų ir Argentinos vėlavomis nužygiavo padėti gėlių prie Piramidės paminklo Mayo aikštėje. Lietuvių vardu ten žodį tarė komisijos narys A. Micūnas.

PASAULINĖ MIUNCHENO OLIMPIADON buvo išvykęs Argentinos kariuomenės plk. Antonio Rodriguez, žymus fechtuotojas, su žmona Nelida Čekanauskaite-Rodriguez. Valkeižius Rosario mieste prižiūrėjo iš Bernal atvykusi Emilija Čekanauskienė.

BERISSO LIETUVIŲ DRAUGIJA "Nemunas" rugsėjo 9 d. paminėjo veiklos 63-čiasias metines. Minėjimas buvo pradėtas pirm. Leonardo Radziūno įvadinio žodžiu ir mirusių narių pagerbimu. Po oficialių sveikinimų programą atliko Temperley-Adroge "Aušros" choras, vadovaujamas Igno Valantinavičiaus. Prano Strolės parašyta ir režisuota komedija "Pas gydytoją" suvaidino mindaiglečiai — Ona Šeštakauskienė, Osvaldas Bakanas ir Kazys Marcinkevičius. Po to scena buvo užleista "Nemuno" ansambliui ir jo vadovei E. Butkutei-Dukienėi. Pasaugliai pasoko Kubila, Susta, Lenciūgelį, mažieji pipirukai — Noriu miego. Minėjimas baigtas vaišėmis ir jaunimo šokiais iki ryto.

Britanija

BRADFORDO LIETUVIAI rugsėjo 23-24 d. d. paminėjo pokariinių atcivų iškūrimo Britanijoje šidabrinę suktakį. Šeštadienį įvykusiam minėjime žodį tarė Bradfordo Vyčio klubo pirm. St. Grybas, o kun. J. Kuzmickis apžvelgė lietuviškosios išeivijos problemas. Glasgovo lietuvių choras padainavo 16 dainų gražia lietuviška tarsena, nors choristės jau yra gimusios Britanijoje. Programą pavairinto deklamatoriai ir jaunasis pianistas Rimas Simas. Sekmadienį St. Ann's bažnyčioje Mišias atnauvo kun. J. Kuzmickis, savo pamokslą skyręs Dievo tvarkomai istorijos eiga, jos sūkurį blaškomiemis tremtiniais, kurie betgi savo veikla gali daug ką vienai ar kitaip pakreipti. Mišių metu giedoję lietuvių choras, kuriam po pamaldų buvo surengtos vaišės Vyčio klube. Pokalbuiose pagrindinis dėmesys buvo skirtas jaunimo lietuviškumui. Sukakties proga Bradfordo Vyčio klubas išleido A. Bučio ir J. Kuzmickio redaguotą leidinį "25 metų. Bradfordo lietuvių gyvenimo kronikos nėbera. Matyt, prisitaikant prie valdžios reikalavimų, negausūs puslapiukai aukojami tokiems "kultūriniam" reikalams, kaip komunistinės Lenkijos 28 metų suktakties, Sovietų Sąjungos penkiadešimtmetis, "Kodėl nereikia rūkyti?", "Seimyninis skandalas ir jo įtaka vaikams", "Naujos kosmetika". Retkarčiai išsėnančios "Aušros" yra daugiausia žinios apie Lenkijos lietuvių gyvenimą. Ji netgi turi skyrių vaikams.

Spalio feljetonas "Kultūros židiniai", J. Gaillaus novelė "Judas" ir A. Bučio keli scenos vaizdėliai. Laidynys gausiai iliustruotas 25 metų veiklos nuotraukomis.

Australija

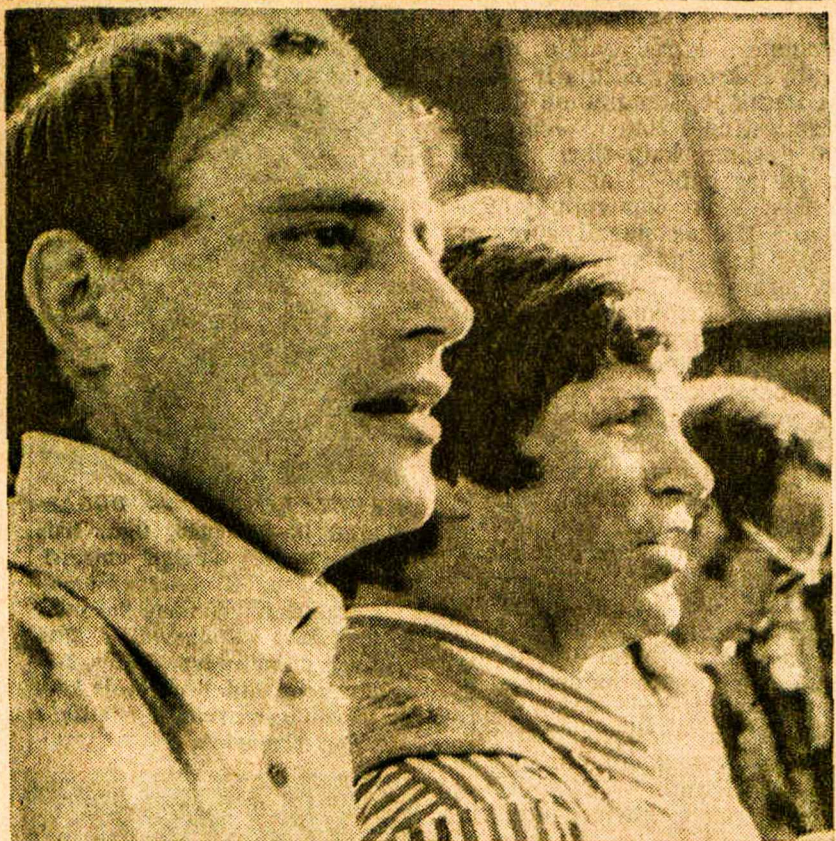
KATALIKŲ SAVAITRASTIS "The Advocate" rugsėjo 21 d. pranešė skaitytojams, kad į tarptautinį eucharistinį kongresą Melburne atvyks du lietuviai vyskupai: iš Čikagos — vysk. V. Brizgys, iš Europos — vysk. A. Deksnys. Jiedu 1973 m. vasario 18 d. koncelebruos Mišias lietuviams rytiniame Melburne, Sv. Jono bažnyčioje, ir dalyvaus Vasario 16 minėjime Melburno Lietuvių Namuose. Vietiniai lietuviai organizuoja religinį koncertą vasario 24 d., kuriame dalyvaus solistai ir choralai, to paties Sv. Jono bažnyčioj, o Melburno Lietuvių Namuose bus surengta lietuvių dailininkų darbų paroda. "Tėviškos Aidų" pranešimu, eucharistiniame kongrese taipgi dalyvaus prel. L. Tulaba, prel. J. Balkūnas, mons. J. Tadauskas, prel. J. Scharnus, kun. J. Aleksūnas, kun. J. Bertasius ir kun. J. Gurinskas.

Vokietija

"WELT AM SONNTAG" LAIK-RASTIS rugpjūčio 20 d. paskelbė pasikabėjimą su Miuncheno operos sol. Lilija Sudyte, susilaukusia puikaus įvertinimo už pagrindinio vaidmens atlikimą premjerinėje "Silm Tjong" operoje. Laikraščio korespondentui E. F. Freiheit'į pasakojo, kaip atostogų metu stengėsi susipažinti su korejiečių šokiais bei rankų judesiais. Vaidmens paruošimas buvo labai sunkus darbas jau vien dėlto, kad tai visiškai nauja opera ir kad nieko negali pasisemti iš kitų dainininkų. Ruošiant kitų operų vaidmenis, daug padeda bent vokalinių praežiūrų žymųjų dainininkų įrašai plokštelėse. L. Sudytė prisipažista, kad repetitijoje jautė didelę įtamą, nepasitikejimą savimi ir dėlto padarė muzikinių klaidų, dėl kurių jai betgi niekas neprieikštavo. Ji netgi prisitaria apie sąžarą persirengimo kambaryje, jaudinimąsi, negalėjimą miegoti prieš premjerą, nes ausyse jautis operos skambėjimą. Užtat viską atpirko sėkmingas vaidmens atlikimas premjeriniame spektaklyje, susilaukęs karštų pagyrimo žodžių spaudoje. Savo džiaugsmo ir laimės ji negalėjusi žodžiais išreikšti. E. F. Freiheit'is skaitytojus supažindina su sol. L. Sudytės biografija, proverži operos pasaulin.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖ KULTŪROS DRAUGIJA (LVKD), įsteigta 1957 m. kovo 30 d. Punske, penkioleikos metų veiklą apvalnikavo VI atkiloj suvažiavimu š. m. sausio 9 d. Jame buvo išrinkta LVKD 35 narių valdyba, centro valdybos išsirinukai: pirm. — Sigitą Pranevičių, pavaduotoja — Danutė Dzemionienė, sekr. — Eugenijų Petruškevičių, nariais — Petra Dapkevičių, Sigitą Malinauską, Algirdą Nevilį, Kostą Sidarį, Algimantą Uzdilį ir Petra Zdanį. Vidutinis jų amžius — 30 metų; beveik visi priklauso Lenkijos kompartijai. Meninę programą suvažiavime atliko Punsko gimnazijos dainų ir šokių ansamblis, vadovaujamas A. Šlauzio ir A. Uzdilio. "Varnų" 7-8 nr. rašoma: "Pirmojo suvažiavimo metu valdžios atstovų prašyta leisti Varšuvoje dvisavaitraštį "Parama", kurį būtų sutikęs redaguoti Bronius Micevičius, o šio suvažiavimo metu toje pačioje Varšuvoje jau buvo spausdinamas antras "Varnų" leidinys. Tiesa, po kelių metų prašymo išėjo nereguliarus laikraštis "Aušra", redaguojamas Zigmo Stoberskio, kuriam pastaruoju metu atsisakius, redakcija perkelta į Punksą. Tegul "Aušra" ir didesnės apimties, bet nereguliarus laikraštis nepatenkino lietuvių poreikio ir todėl teko prašyti valdžią, kad leistų spausdinti periodinį laikraštį, kurio išlaikymą valdžia nebūtų apskunkinta. Knyga, radijas ir televizija kasdien veikia ir vidurinės mokyklos nebaigusių žmonių, todėl "Varnų" pasirinktas mokslo ir kultūros profilis nėra kiek nebaudo lietuvių skaitytojų. Nedidelė šio laikraščio apimtis negali aprepti visų mūsų poreikio, todėl ir naujas "Aušros" redaktoriaus dėda pastangas labiau suprofiluoti tą laikraštį ir stengtis, kad jis taptų reguliariu periodiku, tarnaujančiu lietuvių-Suvalkų reikalam..." Šie Juozo Vainos žodžiai kelia įtarimą, kad Lenkijos vyriausybė ir kompartija nenori duoti leidimo platesnės apimties periodiniam lietuvių laikraščiui, o "Varnos", mokslo ir kultūros mėnraštis, turintis tik 16 mašinėlė rašytų puslapių, iš tikrųjų išeina kas du mėnesiai. "Varnų" 7-8 nr., išskyrus labai suglaustai aprašytą LVKD VI suvažiavimą, įvykusį prieš gerą pusmetį, jokios lietuvių gyvenimo kronikos nėbera. Matyt, prisitaikant prie valdžios reikalavimų, negausūs puslapiukai aukojami tokiems "kultūriniam" reikalams, kaip komunistinės Lenkijos 28 metų suktakties, Sovietų Sąjungos penkiadešimtmetis, "Kodėl nereikia rūkyti?", "Seimyninis skandalas ir jo įtaka vaikams", "Naujos kosmetika". Retkarčiai išsėnančios "Aušros" yra daugiausia žinios apie Lenkijos lietuvių gyvenimą. Ji netgi turi skyrių vaikams.

„Užtraukim naują glesmę broliai, kurią jaunimas tesupras...“ Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimas, suvažiavęs į II savo kongresą, pramogų metu, ypač stovykloje, dainavo lietuviškas dainas. Nuotr. A. D.

Anoje gaublio pusėje

AUSTRALIJA IR NAUJOJI ZELANDIJA

Vytautas P. Zubas

Australijon rengiantis

„Australijos lietuvių gyvenimas mažai mums pažįstamas. Jų spaudą retas kuris skaitome, o S. Amerikos spaudoje žinių mažai“ — rašė „Akiračiai“ š. m. vasario mėnesį, pristatydami Australijos lietuvių literatūrą leidinėli „Poezijos ir prozos lankštai“.

Metus išgyvenus Australijos bei Naujosios Zelandijos pašonėje ir rengiantis į tuos kraštus atostogų, minėtųjų pastaba pasidarė visai reali. Ne vien tik lietuvių gyvenimas, bet ir patys australiečiai bei zelandiečiai, su kuriais per tuos metus teko kasdien susidurti, buvo mišlė, kurią, vylėmės, pavyks įminti tuos kraštus aplankius.

Neišdilo iš atminties ir gal prieš 15 metų Montrealio Aušros Vartų parapijos senoj Willibroard salėj girdėti vizituojačio vyskupo V. Brizgio išpuodį jam iš tų kraštų grįžus. Dar iš Vokietijos stovyklų išsivai apie Australiją ir Zelandiją turėjo kažkodėl labai gerą nuomonę susidarę, o tada vyskupas gana pesimistiškai kalbėjo ir prašė sudaryti sąlygas kiek galint didesniai lietuvių skaičiui persikelti į S. Amerikos kontinentą.

Norėjosi patikrinti ir dailininko L. Urbono aprašymus, skaitytus „Tėviškės Žiburiuose“, apie australiečius, alų, lošimus ir kitas jų pramogas. Atrodė, kad dailininkas sutirštintom spalvom piešė savo gyvenamo krašto personažus ir kasdienybę.

Sydnejus

Tai ne tik didžiausias, bet ir visais atžvilgiais šaunias Australijos miestas. Kaip ir visa Australija nuo II pasaulinio karo pabaigos beveik padvigubino gyventojų skaičių ir pasiekė 12 milijonų, taip ir Sydnejus staigiai išaugo iki dviejų milijonų gyventojų. Išikūrus gražio vandenyno pakrantę su gausiais paplūdimiais, vietom augstais uolėtai krantais. Nekontroliuojami priemiesčiai išbėgo į visas tris šalis. Namai daugiausia vienaaukščiai, dėlto ir atstumai dideli. Pats miesto centras mažas, didelių ir augstų pastatų nedaug. King's Cross rajonas, kur subėga 7 gatvės į vieną kryžkelę, primena New York Times Square ar Greenwich Village savo gyvumu ir kosmopolitine gyventojų sudėtimi. Naktinis Sydnejaus gyvenimas, atitinkamai sumažintoj skalėj, gali lenktyniauti su Niujorku.

Miesto centre yra didelis ir turtingas gamtos muzėjus, provincinė meno galerija, galinti lenktyniauti su valstybine Kanados galerija. Čia pat didžiulis parkas, kitų gatvės pusėj katalikų katedra, o šalia — pievutės kėgliais žaisti, kurie čia labai madoj. Viskas arti, lengvai pasiekiama, nuteikia poilsui.

Paprastai manoma, kad didelį gyvenimo tempą, polinkis į biznį yra charakteringi tik Amerikai ir iš dalies Kanadai. Stebint Sydnejaus gatvės gyvenimą matyti, kad ir čia tas pats tempas, tos pačios šaukiančios, gal net įkyresnės reklamos. Didelėse ir turtingose krautuvėse garsiausiai vilioja pirkėjus prie nupigintų prekių, o prie naktinių klubų jėgimui šaukliai atrodo pasirodę stverti praeiviai už rankų ir tempti vidun.

Susisiekimas mieste ir su užmiesčiu palaikomas autobusais bei traukiniu, kuris pačiam centre virsta požeminiu. Traukinys panašus ne į Toronto ar Montrealio, bet greičiau į Niujorko požemini. Vagonai ir stočių įrenginiai švarūs, bet seni, apsepe, bespalviai arba nevykusių spalvų deriniai dažyti. Nemaža dviračių autobusų, kurie pertrumpi pagal savo augstį, kad būtų patrauklius. Abejotinai jų ir praktišką vertę. Neteko naudotis siaurais ir nepatogiais laipteliais į antrą augštą. Idomu, kad šias mašinas vairuoja ir moterys.

Kalbant apie moteris, atrodo, kad Sydnejuje jos, gal net prieš savo norą, yra pasiekusios žymiai didesni „išsilaisvinimo“ laipsnį. Matysi jas ne tik autobusų vairuojančias, bilietus požeminio stotyse pardavinėjančias, bet ir laiškus išnešiojančias, tempiančias didelius pašto krepšius. Tai daugiausia viduramžių moterys, gal įvairių gyvenimo aplinkybių priverstos imtis šių nelabai moteriškų užsimimų. Gal tai ir tam tikrą žymę palieka — pro vyriško sukirpimo uniformas nebematyti moteriškumo.

Australiečiai

Vėlyvą šeštadienio popietę King's Cross vaikštinėjant, dėmesį patraukė neaiškios paskirties istaiga. Atrodo kaip bankas, bet bankai šiuo laiku jau uždaryti. Didelį patalpų prie langelių stovėjo ilgos eilės žmonių, o kiti prie augstų stalų pildė

kažkokių lapelius. Publika įvairi: seni, jauni, inteligentai, praščiokai. Stai senutė su padidintu stiklu bando kažką išskaityti ar įrašyti. Tai oficialus laisvų biuras. Per radiją girdėti kažkokios lenktynės. Žmonės savo laimę bandė, net neturėdami progos lenktynes stebėti. Iš publikos gausumo ir įvairumo susidarė įspūdis, kad šie Amerikos kontinento neleidžiama pramoga čia turi didelį pasisekimą.

Alinių lankymas turbūt antiras australiečių mėgstamas laisvalaikio praleidimas. Sėdimos vietos, kurių nedaug, dažniausiai visos užimtos, ir piliečiai tuština stiklus stovėdami. Alinės, bent miesto centre, švarios, dideliais stiklo langais, tad alų girkšnodami lankytojai seka gyvenimą šilgatyvyje ir atvirkščiai. Nustembi, kai grįždamas po valandos ar daugiau, pamatai tuos pačius vyrus lange tebestovinčius. Pietų metu statybininkai su šalmis sėdi nušalesnė gatvė ant alinės laiptų su pilnais stiklais. Girtų neteko pastebėti. Moka vyrai savo alų gerti.

Australiečiai — išsidūš žmonės. Gal neaprepiami plotai — 12 milijonų gyvena beveik Europos dydžio plote — verčia pernelyg pasitikėti savi, savo sugebėjimais ir laimėjimais. Čia viskas geriausia, gražiausia, didžiausia. Atrodo, Australija yra viso pasaulio centras. Brisbane'tis pasigirs, kad Brisbane didžiausias pasaulyje miestas, ir tik pareiškus abejones pridurs, kad didžiausias ploto atžvilgiu. Gal taip, o gal ir ne, ginčytis nėra nė noro, ypač kai nedaug kas pasaulyje žino, kad iš viso toks miestas yra. O kad Australijos gyvenimo lygis užima antrą vietą pasaulyje, žino kiekvienas australietis. Tik nuostabu, kad pirmąją vietą užleidžia Amerikai.

Puikybė ir praktiškumas — blogi partneriai kasdieniniame gyvenime, tad ir australiečių organizaciniai sugebėjimai riboti. Pavyzdžiui gali būti Sydnejaus operos rūmų statyba, savo laiku sukelusi givą dėmesį architektūrinę spaudą. Prieš 10 ar 12 metų pasaulinio konkurso būdu buvo atrinktas dano architekto Jörn Utzon projektas ir pradėta statyba, kuri dar ir šiandien neužbaigta. Projekto kaina daugiau kaip dešimteriopai prašoko samatą ir jau siekia 70 milijonų dolerių. Architektas Utzon jau seniai nebevadovauja projektui. Sakoma, kad statybos vykdytojais turi patenkinti 16 komitetų reikalavimus, kurie nevisada būna koordinuoti. Vienas komitetas, esą, užpirkęs modernius scenos įrengimus už 4 milijonus dolerių, kitas atmetęs.

Praktiškumas ir paprastesnė aplinkybė nėra australiečio savybė. Skaitom skelbimą, kad gaminami 50 pėdų pločio kiljuotės lapai. Net nuotrauka įdėta. Tačiau kokia iš tokio didelio lapo praktiška nauda, turbūt ne patys jo gamintojai nežino.

Svetimšaliai Australijos lankytojai mėgsta pasakoti anekdotą apie australiečio ir amerikiečio iš Teksas nuolatinį ginčą, kad pas mus tas ar kitas yra didesnis, negu pas juos. Kartą svečias teksietis, stebėdamas vakaro prieblandoj šokinėjančias kengūras, tarė šeiminkui: „Turriu pripažinti, kad jūsų žiogai visidėto didesni už mūsų žiogus“.

Kainos ir uždarbai

Nuodugnai pažinti krašto ekonominį gyvenimą per keletą dienų negalima, tačiau kam yra tekę bent kiek keliauti Kanadoj ar Amerikoje, tuoj pastebės, kad kainos viešbučiuose ir restoranuose amerikietiškos. Daug kambarių viešbučiuose dar be privačios prausyklos. Lankydams krautuves taip pat jauties, kainų ir prekių atžvilgiu, lyg vaikščiotum Simpsono ar Eaton parduotuvėse Montrealyje ar Toronte. Atsimenant, kad Australijos doleris apie 15% brangesnis už kanadišką, kainos, bent Sydnejuje, tikrai nežemos.

Užmiestį pasiekti traukiniu galima greit ir patogiai, bet kainuoja brangiai. Teko traukiniu naudotis keletą kartų važiuojant 10-15 mylių už 60-90 centų į vieną pusę. Tai reguliarios kainos, kokių nors abonentinų nuolaidų nėra. Tad žmogui pasiekti darbovietę ir sugrįžti kasdien kainuoja netoli dviejų dolerių. Vartant laikraščius, stebina skelbimų gausumas. Nors šiuo laiku Australija, kaip ir Vakarų pasaulis, išgyvena krizę, bet svetimšaliui skelbimai sudaro įspūdį, kad situacija labai gera. Daug parduodamų namų. Kainos kanadiečio nemustebins, nes panašias prates matyti ir namie. Tačiau norint geriau suvokti namų kainas ir statybą, reikia tuos namus pamatyti. Pirmiausia nuo kanadiškos statybos namai skiriasi tuo, kad nėra mums

įprastų šildymo įrengimų. O šildyti žiemos mėnesiais visdėto reikia. Vartojami kilnojami elektriniai šildytuvai, kokių mes vartojam vėsią rudens nakty vasarnamiuose ar kaip pagalbinus mieste. Antra, namai neturi mums Kanadoj įprastų rūšių. Reikia manyti, kad ir tokios izoliacijos, kokia reikalinga Kanadoj, australiečių namai neturi. Šitai padėtų įvertinus, namų kainos pasidaro žymiai augstesnės už kanadiškas. Tiesa, gal prie namų yra didesnis žemės sklypas, bet šita aplinkybė padidina atstumus ir įvairių kitų nepatogumų bei išlaidų sudaro.

Augstos namų, prekių ir susisiekimo kainos dar nereiškia pragyvenimo brangumo, jei ir uždarbai atitinkamai dideli. Tačiau skaitydamas darbų pasiūlas laikraščių skelbimuose matai, kad uždarbai nėra ranka ranson su kainom. Metinis \$10.000 atlyginimas reiškia beveik ekzekutyvinę poziciją betkurioj profesijoj, o daugumas pozicijų yra žemesnė atlyginimo klasė. Statybų darbininkų atlyginimais taip pat proporcingai žemesni už kanadičių. Reikia manyti, kad ir kitų darbininkų uždarbai išlaiko tą pačią skalę. Tai, lyginant kainas ir uždarbus, Sydnejus ir turbūt visa Australija nuo Kanados yra atsilikusi gal apie 30%, o lyginant su Amerika, skirtumas bus dar didesnis.

Australijos lietuviai

Pagal „Lietuvių Enciklopediją“, pirmieji lietuviai Australiją pasiekė praėjusio šimtmečio pabaigoj. 1888-89 m. Adelaidėj stiklo fabrike kelios dešimtys lietuvių turėjo savo artele. Mieste jie turėjo koplyčią ir klubą su sale.

Po I pasaulinio karo nemaža lietuvių atvyko iš Skotijos ir 1946 m. jau buvo apie 1,000. Turėjo ir savas organizacijas, Sydnejuje veikė Australijos Lietuvių Draugija nuo 1939 iki 1950 m. Senoji imigrantų karta ryškesnių lietuviškų pėdsakų Australijoj nepaliko.

Po II pasaulinio karo Australijon atvyko apie 8000 lietuvių. Sydnejus su 3000 tautiečių yra gausiausia kolonija. Kitos yra Melbourne ir Adelaidėj, o likusieji pora tūkstančių išsisklaidę mažesniuose miestuose. Naujoji ateivių banga, kaip ir kituose kraštuose, entuziastingai ryžosi išlikti lietuviška, bet dėl neapčiuopiamų priežasčių nepadarė didesnės įtakos seniau čia gyvenantiems. Tad kalbant apie lietuvių Australijoj ir galima kalbėti tik apie tuos, kurie II pas. karo buvo priversti palikti

Lietuvą ir įieškoti užuovėjos šiam krašte.

Iš Kanados patekęs į Sydnejaus lietuvių tarpą, iškart pasijunti savas tarp savų. Randi tas pačias organizacijas, mokyklas, tuos pačius išveivijos rūpesčius ir siekimus. Žmonės negaili nei jėgų, nei pinigų bandydami išlikti svetimoj aplinkoj. Mums lankantis gegužės mėnesį, Sydnejuje vyko galutiniai pasirengimai siusti atstovus į II pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Tad esminio skirtumo nuo Amerikos kontinento lietuvių problemų nėra — tik kaikurie niuansai ir atspalviai skirtingi.

Gyvenamo krašto nuotaikos uždeda savo antspaudą, o geografiniai nuotoliai pastato natūralias užtvaras. Juk jei mes mažai apie juos žinom, tai gal ir jie nedaugiau apie mus? Konservatyvi aplinka, svetima liberalioms Amerikos ir Europos nuotakoms, atspindi ir lietuvių tarpe. Uždaramas dėl geografinių atstumų, kontaktų stoka su betkokia didesne lietuvių mase taip pat neskatina šviesesnės minties atsiradimo ar palaidymo. Tik tokioj perspektyvoj žiūrėtina į neseniai Australijos lietuvių organizaciniam gyvenime atsiradusius nesutarimus.

Ekonominis požiūris lietuvių įsikūrę gerai. Profesijona-

lai dirba savo iš Lietuvos atsiųžtose specialybėse, nors pradžia nelengva buvo. Šalia nuolatinės tarnybos reikėjo ir pašalinį darbą ilgą laiką turėti, kol vaikus į mokslo išleido. Taip pasakojo inžinierius. Atrodo, kad ir dabar daugumas moterų tebedirba. Gal iš įpratimo, o gal ir dėl uždarbų.

Nebuvo progos stebėti Australijoj gimusio lietuvių jaunimo, išskyrus sutiktus paaučius pažįstamus lankant. Nesiskiria jie nuo Amerikos kontinento augančio. Inžinierių gegužinėj teko sutikti vidurinėsios kartos žmones, kurie išvyko iš Lietuvos vaikai būdami. Čia jie sukūrė lietuviškas šeimas ir yra nuostabiai lietuviški bei nuosirdūs jauni profesionalai. Nepamiršiu jauno, gal 1944 m. gimimo vyro, kalbančio tokia sodria žemaičių teliškių tarne, kad negalėjau neprisiminti kaikiurių mielių žemaičių Kunigaikštystės bičiulių Montrealyje.

(Bus daugiau)

ELEKTROS RANGOVAS

Fleet Electric Co. Ltd.

Atlieku visus elektros

įrengimo darbus Toronte

923-7194. Sav. A. Čeponis

Kvebeko skulptorius prie savo kūrinių garsioje St. Jean Port-Joli vietovėje, kur medžio skulptūra yra populiarius menas

Pašto siuntas siųskite iš anksto ir prikljuokite pakankamai ženklų

Laikykitės šių taisyklių, kad siuntos laiku pasiektų jom skirtą vietovę.

LIETUVON išsiųskite

PAPRASTU PAŠTU ORO PAŠTU

1. Laiškus ir atvirukus iki lapkričio 17 gruodžio 8
Siuntinius iki spalio 20 gruodžio 6
2. Užrašykite aiškiai gavėjo adresą, o jo gyvenamąjį kraštą įrašykite tiksliai prancūzų ar anglų kalbomis.
3. Priekinėj voko pusėj turi būti tikslus siuntėjo adresas prancūziškai arba angliškai.
4. Neužmirškite prikljuoti pakankamai pašto ženklų (visi laišškai užjūrin iki 1 uncijos):

neužkljuoti paprastu paštu — 8 centai
neužkljuoti oro paštu — 12 centų
užkljuoti oro paštu — 15 centų

Tikslus siuntėjo adresas

Pakankamas pašto ženklas

Pridėkite Air Mail (Par Avion) prielapį arba ranka įrašyt

Neužmirškite, kad gavėjo kraštas turi būti užrašytas prancūziškai ar angliškai

Canada Post Postes Canada

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDA STOJA!

Lietuvių grupės kelionė į Australiją į 40-ji tarptautinį eucharistinį kongresą,

įvykstantį 1973 m. vasario 18-25 dienomis Melburne.

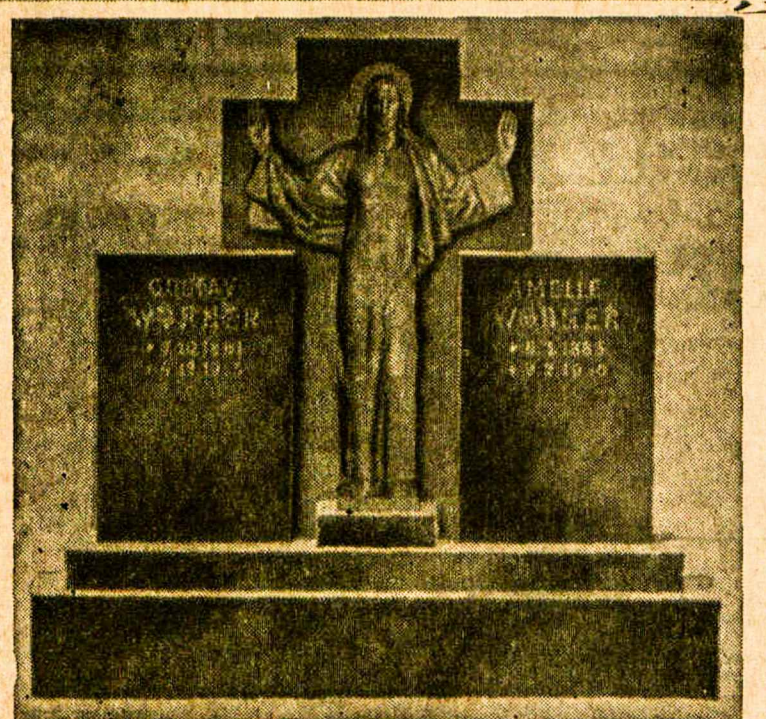
PROGRAMOJE: Los Angeles, Havajai, Australija, Naujoji Zelandija.

Ekskursija išvyksta 1973 m. vasario 12 d., grįžta kovo 4 d. (21 diena). Į šią kainą vienam asmeniui įeina: lėktuvo bilietas, I-mos klasės viešbučiai (po du kambariye) ir pusryčiai Aucklande, Sydnejuje ir Honolulu, transportai, ekskursijos po miestus, priedai už patarnavimus, Melburne ekskursantai bus apgyvendinti pas vietos lietuvių.

KAINOS VIENAM ASMENIUI: iš Čikagos — \$1102.50, iš Niujorko — \$1160.00, iš Montrealio — \$1184.00, iš Los Angeles — \$943.00. Papildomas mokestis — \$94.00 asmeniui, norinčiam turėti atskirą kambarį. Ekskursijos dalyviai galės Australijoje viešėti pas savo gimines 13 dienų, Kalifornijoje iki 7 dienų prieš išvykstant į kelionę arba iš Australijos sugrįžus. Ekskursijai vadovaus ir ją prižiūres Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos vykd. pirm. Kazys Kleiva. Ekskursiją tvarko:

Walter Rask-Rasčiauskas, American Travel Service Bureau, 9727 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60643, USA. Tel. (312) 238-9787

Visais kelionės reikalais prašome nedelsiant kreiptis ir registruotis nurodytu adresu ne vėliau š. m. gruodžio mėnesio 20 dienos.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

DĖMESIO!

Norintieji pirkti namus ar kitą nekilnojamą turtą Floridoje, St. Petersburgo apylinkėse, pasinaudokite rimto ir sąžiningo BERGER-SAMUELS REAL ESTATE patarnavimu.

6395 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Florida 33706.

Tel. (813) 362-1171

Igaliotinė Irena Račinskienė — brokerė Alice Fisher Reikiamas informacijos ir patarimų suteiks I. Račinskienė — „Sabal Palms“ motelio savininkė — 1301 Gulf Way, St. Petersburg Beach, Florida 33706. Tel. (813) 362-4321. Atvykusieji susipažinti su vietos padėtimi iš aerodromo ar stoties bus atvežti ir gaus nemokamai nakvynę „Sabal Palms“ motelyje. Perkančieji, galutiniam sutvarkymui pirkimo reikalui, galės nemokamai vieną savaitę gyventi minėtame motelyje, kuris yra prie pačio paplūdimio. Tad nepraleiskite retos progos, pasinaudokite šiuo pasiūlymu ir įsigykite nuosavybę lietuvių pamėgtoje vietovėje.

TEGUL ŽYDI AGUONA

VINJETE DAIL. A. DOCIAUS

— Tu man šitaip imk ir pasi-
taikyk, — sukryžiuoja delnus
Kaktusienė, įsikanda plaukų seg-
tuką ir, beveik virpančiom ran-
kom, ima taisyti garbanas. Jos
veidas nusitvieskia raudonomis
ir baltomis dėmėmis. — Tai tau,
ir atostogos, ir Bermuda, —
smeigia segtuką beveik į odą vis
širdama.

— Tai kas vėl dabar? — atsi-
grėja vyras, besimaudamas ba-
tus.

— Turėsim "linksmsus" pusry-
čius. Zaltausku Gintas su savo
Virginija ir vaikais ką tik pa-
kilo iš verandos į valgomąjį. Ma-
tyt, tik dabar atvažiuo. Vos
spėjau prasilenkti, kad nesusi-
tkčiau.

— Ko čia prasilenkti. Yra
kaip yra, — šaltai atsako Simas.

— Tu visai surambėjęs. Kaip
dabar turi jaustis Živilė? Ji
juos tikriausiai jau matė, nes,
pasigriebus rankšluostį ir kny-
gą, išlėkė pajūrin. Ar kitais ry-
tais šitaip būdavo? Pusryčius ji
visada pasigardžiuodama valgy-
davo. Tik nuo vakarienės kiek
prisilaiko.

— Laikas būtų jau abiem iš-
sisirgti tuo Gintu, — numojo
ranka Kaktusas, nusigręždamas
į langą. — Už poros metų jau
bus dešimtmetis, o judviem tiek
ir tiek...

— Teisingai. Už poros metų...
O aguona vis tebežydi... Ji tur-
būt ragana, toji Zaltauskienė.
Imk tu man šitaip ir užkiek mer-
gaite. Dar nė vienas nepasipiršo.
Padraugauja kiek, tuo ir bai-
giasi.

— Gal ji per daug renkasi, —
suabejoja tėvas.

— Iš ko? Kad nėra! Tada, kai
Zaltauskienė vožė: "tegul žydi
aguona vidury darželio", ne-
mėliau į galvą. Mergaitė jauna,
graži, o mūsų turtas kasdien
augo. Nesmaagu buvo, kad su
vestuvėmis apsigarsinta. O pa-
kui, ... Živilės sąsara... Nuo to
laiko ir liko tokia parūgus. Nie-
ku jai neįtikti. Tik bijok, kad
iš namų neišeitų. Dabar jokios
elegancijos: dedasi ant savęs
kas paklijuva, perkasi kas pigiau-
sia, ką aš tik į šukšlyną išmes-
čiau. Cigaretės iš dantų nepalei-
džia. O nerūkydavo. Atrodo, vis-
ką daro priešingai, negu reikia.
Iš galvos varo... vaizduoja gy-
venimo paprastumą pagal Zal-
tauskienės liniją.

— Na, ir nušnekėjai, — ne-
iškenčia vyras. — Zaltauskienė
visada gražiai atrodė. Kam jai
šilkais matotis, jei turi gerą fi-
gūrą ir dailias kojas.

— Radai tu ką girt ir dar to-
kiu momentu, — piktinasi per-
kreipusi lūpas. — Išmanai tu
ką apie moterų apsirengimą, —
meta lūpų pieštuką, kuris, atšo-
kęs nuo veidrožio, nusirita žemėn.
Kaktusas tyliai suprunkš-
čia. Atrodo, jam tiek tereikėjo.
Turėjęs ir jis kartėlio dėl ve-
dybų iširimio. Buvo jau prisiri-
šęs prie Gintauto, lyg sūnaus,
kurio visa laika ilgėjosi, bet ne-
susilaukė. Kantrus, nekimbęs
prie smulkmenų, jis žinojo ribą,
kur jo smarkioji žmonelė turi
sustoti. Iš jo delno plaukia visos
gėrybės — Leonida tai žino. Tas
smulkas sudėjimo, kiek paplė-
kęs žmogelis turi branduolinę
galvą: teisių mokslas, verslo pa-
tirtis darniai jungiasi jame. Ma-
tyti ir girdėti už du — viena
svarbiųjų jam gamtos suteiktų
dovanų.

— Na, einame, — virpančių,
žemu balsu paragina Kaktusienė
ir vos netrinktelia durimis, pa-
likdama už jų savo vyrą. Ji iš-
tiesia kaklą, išlenkia pirmyn ir
taip nemažą krūtinę, trankiais
žingsniais, ritmingai pakraipya-
dama šlaunis, drožia per salę.
Šviesiai rusvų plaukų augštas
kuodas žėruoja, pakilęs iš žydrai
mėlyno apdaro. Viena aišku: ji
patenkinta savimi. Nepasukdama
galvos, tik aštrių plieninių akių
pjūviu nukerta Gintautą su žmo-
na, nepaliesdama berniuku. Sei-
ma pusryčiauja tik už dviejų
stalių. Pakreipus kėdę, patogų
anų nematyti.

— Ot, ir turi Zaltauskienė
marčią amerikone, — gardžiuo-
jasi Kaktusienė. — Anūkai ir
"labas" lietuviškai nepasakys. O
taip sielojos tuo lietuviškumu...
Kai Gintas, rinkdamas prenu-
meratą Lietuvių Enciklopedijai,
tada užėjo, atsimeni, mes atsis-
kėm. Vaje, kaip nepatiko moti-
nai. Tai ir gerai dabar.

— Abiem gerai, — atkerta
vyras. — Abi sutvarkė vaikus:
vienos dukrė namie "aguonėle
žydi", o kitos sūnus amerikoniū-

kus augina. Jei ne ta prakeikta
tavo puikybė, sėdėtumėm dabar
visi prie bendro stalo. Živilei ne-
reikėtų be pusryčių bėgti prie
jūros. Nereikėtų nė prie hipių
derintis. Tai antausis tėvams už
visa tai.

— Dar to betrukė, kad pats
pradėtum skaudinti, — pro aša-
ras išsunkia Kaktusienė ir vos
vos nuryja gurkšnį kavos.

— Atsiprašau, Leonida, ma-
nai, kad man nesunku ir negai-
la dukters? Per keletą metų tas
vyrukas doktoratą padarė ir pa-
siėkė tiek, kad štai atostogauja
visi čia pat, kur ir mes. O tada
šūkavai: "mokytojas, kas čia per
profesiją!". Tau tik gydytojas,
inžinierius, stambus prekybinin-
kas. Man gi visada atrodė: svar-
biausia yra žmogus, — pabrėžia
paskutini žodį.

— O kas gi sudaro tą žmogų,
ar ne šie elementai, kuriuos iš
mano lūpų pakartojai?

— Ir taip, ir ne. Nevisada
turtuose laimė užsikasus. Bet
mokslas kiekvienam yra verty-
bė. Manai, aš jau toks laiminas,
kad negalėčiau pritaikinti savo
profesijos šiame krašte? Įsi-
mušiau į rangovus, tiesa. Turto
gana. Bet plūkis tu ir plūkis su
tais darbininkais — kiek nervų,
kiek nemalonumų. O tau tik
smulkūs rūpestėliai: kokius kris-
talus, kokius porcelanus ir kilii-
mis į namus suvilkti. Man ne-
gaila. Bet tokie rūpestėliai daug
malonesni, negu manieji. Kas
liečia mane, tai geriau mažiau
būtų tu visokių gėrybių, o pats
sėdėčiau už teisininko stalo. Pra-
džioj buvo neįmanoma, o dabar
yra, kaip yra.

Atėjus pajūrin, Kaktusienė
be žodžių ištiesia Živilę sumu-
tini. Šioji atsisako — nenorinti
ir, užsidegus cigaretę, vėl įspiria
akis į knygą. Kaktusas, atsidu-
sęs, nužingsniuoja prie vandens,
o jo Leonida išsitiesia ant smė-
lio. Tarp jos ir dukters kažkas
nematomas kietai įstrigęs, nuo
ko abiem nejauku. Mintys bėg-
damos kibirkščiuoja, nejuoci-
mis sužeisdamos tai vieną, tai
kitą, nors iš paviršiaus ramu.
Motinai noris pravirkti. Nepra-
kalbinsi, neišsisėkės, nepasi-
guosi. Abi Gintą matė, tai aišku.
Todėl ir tas sumuštinis be kla-
siniukų atsirado, ir ta tyla pa-
jūryje. Kad tai būtų tyla... Visi
pašnekesiai su Zaltauskienė da-
bar atgijo. Kaip nuodas...

Jos buvo kadais Kaune, gim-
nazijos, klasės draugės su da-
bartinė Gunda Zaltauskienė. Ir
tada Leonida vis norėdavo kuo
nors išsikirti iš kitų — būti vis
pranašesne, vis išlįsti į priekį ar
prie draugų bernačių pasisu-
kinėti. Turėjo jį ir pati, bet mė-
go skaičiu: visur visada didesni
skaičiai. Tik su pamokomis vos
ligi "trijų" įsivarydavo. Šiaip
taip prašliauždavo iš klasės į
klasę. Kitaip ėjosi Gundai. Mo-
ksle žengė pirmąja. Jos mo-
tina dėstė toji pačioji gimnazijos
anglų ir vokiečių kalbas. Leonida
to ir tereikėjo — susidrau-
gauti su Gunda ir pasistiprinti
jos žiniomis. Si mielai padėdavo,
bet šiltesnė draugystė taip ir ne-
susiraižė tarp mergaičių.

Iš Vokietijos D. P. stovyklų
tas pats vėjas atpušė abi į Ame-
riką, tik toli, toli vieną nuo ki-
tos. Abi turėjo savo šeimas, savo
aplinką, senos draugystės nei
pasigėsdamos, nei įsiekdamos.
Zaltausku Gintautui baigus
gimnaziją, o Daliui su Vakare
dar tik pradėjus, tėvai susirūpi-
no lietuviška aplinka. Visi vai-
kai kalbėjo, skaitė, net rašė lie-
tuviškai, gyvendami tarp sve-
timauciu — tai motinos nuopel-
nis. Bet to nebuvo gana. Zaltau-
skai įsikūrė gana stambioji lietu-
viškoji kolonijoj, netoli savo pa-
rapijos, kiek nuošalesnėj, neblo-
goj vietoj. Kaktusai tada plėtėsi
geram priemiesty, retai beuž-
klysdami į lietuvių tarpą. Živilė
jau sunkiai bekalbėjo lietuviš-
kai, kai Gintas pirmą kartą ją
susitiko universitete. Susidrau-
gauti jiedviem ėjosi netaip jau
greit. Studentė amerikietė Vir-
ginija buvo tada jam širdin įstri-
gusi. "Bet... kam didinti pro-
blemą ir skaudinti tėvus", masty-
davo Gintas, "jei mano vieta
tarp lietuvių, kurių čia tiek
daug, ir priima mane išskėtom
rankom". Vaikinas vis pamažu
tolo nuo Virginijos, o artėjo
prie Živilės.

Zaltauskam Kaktusų pavardė
nieko nesakė. Leonida ištekėjo
rusų okupacijos metu, išsikėlus
į provinciją. Gunda gi susituokė
su Viktoru Zaltausku, tebebūda-

ma Kaune. Mergaičių draugystė
buvo jau seniai nutrukus, tad ir
nežinojo, kaip kuri gyvena. Iš-
girdo viena apie kitą tik Vokie-
tijoj, bet susitikti taip ir neteko.

Zaltauskienė kelis kartus ma-
tė Gintą su Živilė jaunimo tar-
pe. Mergaitė jau patiko: tamsiai
geltonais plaukais, žalsvom,
drėgnom, lyg samana, akim,
švelnių bruožų, dailiai apvali.
Gal kiek lėtoka, bet, angliška
prašnekinta, žodžių neperka. Ir
akutėm padėbčiot moka.

— Ar ji iš senųjų ateivių ki-
lus? — kartą pasitvėrė motina.

— Ne. Jie taipgi iš Vokietijos
atvykę po karo, — paaiškino Gin-
tas.

— Kodėl jų čia niekur negir-
dėt, tu Kaktusų?

— Jiems ir ten gerai, kur gy-
vena. Matytum, mama, kokie na-
mai! Tik aš truputį nusivyliau,
pirmą kartą pas juos atvykęs,
kai pamaniau nuotrauką...

— Živilė, ar tu čia? — paklau-
siau.

— Ne, tai mano mama, — nu-
sijuokė ji. — Aš labai panaši į
ją, — dar pridėjo. — Šioj nuo-
traukoj mama buvo 24 metų. —
Jonios Kaktusienės tada nebuvo
namie. Už pusvalandžio, kai ji
grįžo, mes rūsy, suprask, gražioj
salėj, rinkomės plokšteles šokiui.
Matytum, kaip ji įlumpė-
jo ant augstų kablukų. Net iš-
sigandau, — jis plačiai nusisypso-
jo, o rinktinai gražūs dantys
baltumu sužėrė saulės įtam-
sintam veide. — Živilės mama
buvo tokia stora, kad man net
plaukai šiustelėjo. O boy! Jei ir
Živilė bus tokia, tai geriau maut
atgal, pagalvojau. Bet paskui,
kai pradėjom šokį, ji mano ran-
kose buvo tokia elastinga ir
lengva, jog norėjosi šokti ir nie-
kad nepabaigti. Manau, Živilė
pastebėjo tada mano kvailą su-
mišimą, kai akys nejuociomis
laktė nuo vienos prie kitos. Ar
gi ji būtų nei iš šio, nei iš to ai-
skius po keliųolikos dienų, kad
jos mama "ant griežtos dietos"
svoriui numuštų.

Praėjo gerus pusmetis, kol
abi mamos susitiko. Buvo neiš-
pasakytą staigmena, vienai kitą
atpažinus. Kaktusienė, numetus
nemažai svorio, atrodė gana ge-
rai. Skundėsi tik, kad daug laiko
reikia sugaišti drabužius bėpi-
kinėjant, o liesėjimo metas dar
nebaigtas. Pradėjo lankytis vi-
na pas kitą. Kaktusienė aprodė
savo turtą: kristalai, sidabras,
porcelanas...

— Čia Meisseno, Rosenthalio,
Kopenhagos porcelanas, — trum-
pai nusakydama metrikas su ži-
novės pretenzingumu, gestiku-
liavo šeimininkė. Tas pats buvo
su kristalu ir sidabru. Kiekvie-
nas staltiesis, lentynos, bufetas
apkrauta tomis gražmenomis.
Japoniškos vazos išdėstytos ant
kilimų. Neatrodė, kad viešnia
būtų pritrenkta. Ji šaltai apžiū-
rinėjo, lyg matytų visa tai jau
kelintą kartą. "Milijoniniai pasi-
kartojimai, pabirę po visus kraš-
tus, kas gi čia nauja", mąstė ji.
Net priešingai: tas perkrovimas
jai priminė aukcioną, erzino ir
stebino ją, kad Leonida, daug
kur akcentuodama gerą skonį,
šiuo atveju labai apsilenkė su
juo. Viešnia atgijo tik lauke, so-
dininko pagalba rūpestingai pa-
rinktuos ir suderintuos gėly-
nuos. Ji glamonėjo akimis kiek-
vieną žiedą, neretai pasiklausda-
ma apie jų priežiūrą ir kitas
smulkmenas.

— Ne prie jūsų namo, Gunda,
šios gėlės. Jos tinka tik tam tik-
roj aplinkoj: prie erdvių terasų,
prie puošnių rezidencijų.

— Gėlės viena kitos neklasifi-
kuoja kaip žmonės, — neišken-
tus šyptelėjo Zaltauskienė. —
Joms tereikalinga saulė, oras,
vanduo ir tinkama žemė.

— Gėlės ir žmonės — ne tas
pats, — atkirto Leonida.

— Reikia sutikti, — ramiai
užbaigė Gunda. Nežiūrint pasi-
taikiusių nesklaidumų, abi po-
ninos terasoje valgė priešpiečius,
maloniai besišnekučiuodamos.
Jų nuotaiką gerino ir apelsinų
likeris, kuris tuos namuos įsipi-
lietines prie visų kitų, gerai pa-
rinktų, skystymėlių.

(Bus daugiau)

★ Zaire valstybės prezidentas
Joseph Mobutu paskelbė, kad
kunigas, kuris jo valstybėje
Krikšto metu vaikui duos krikš-
čionišką, o ne afrikietišką var-
dą, gaus 5 metus kalėjimo. Pre-
zidentas pats yra katalikas ir
savo krikščioniškąjį vardą da-
bar pakeitė į Sese-Seko-Kuku-
Ngheandu-Wa-Za-Banga.

Dialogas su raudonaisiais tautiečiais

Slampinėdamas pajūriu užti-
kau būrį tautiečių. Jie džiąugėsi
karštais saulės spinduliais ir vė-
siu pajūrio vėjeliu. Stai stovi
keli grybo formos saulės skė-
čiai. Jų pavėsyje ir aplink
krykštauja 18 ir 19 šimtmečio
jaunimas. Jų galvos ištais bal-
tos, kaip lietuvių jaunamartės
drobelės. Viena tautietė ištrau-
kia iš krepšio bonką ir įpylus į
stiklą pasiūlo labiausiai nusimi-
nusiame vyriškiui ir sako:

— Užmiršk vargus, juk
skausmų nejauti ir vargas ne-
spaudžia. Gyveni savam name.
Gauji dvi pensijas, kurių neiš-
leidi, o krauni į banką. Ko tau
liūdeti?

Vyras, išgėręs stiklą, apsi-
slūstė lūpas ir lyg atsipeikėjęs
tarė:

— Brolis pateko į vargą. Su-
sirgo. Seimos nēr, visi išsibla-
kė po plačią tėvynę. Prašo pa-
galbos. Vaistų negali gauti. Ra-
šo, kad kolūkis augtė auga, žy-
dėtė žydi, bet į užkampį vaistų
nepristato.

— Nesirūpink, jis jau pasvei-
ko, kol laiškas tave pasiekė, —
suramino ta pati tautietė.

Vienas tautiečių pamatęs,
kad aš domiuosi jais, priėjo prie
manęs ir paklausė:

— Ar nebūsi lietuvis?

Nejuociomis įsitraukiau į po-
kalbį. Jie išardė mane ir suži-
nojo, kad esu naujai atvykęs ir
DP. Tai tikrai jau ne darbinin-
kas, o "panas" (jų tarne). Svar-
biausia, tikras komunizmo prie-
šas. Juk todėl ir pabėgo. Dabar,
klajodamas po pasaulį, šmežia
komunizmą ir liaudį. Nė nepa-
jutau, kaip tapau apsuptas viso
būrio baltagalvių jaunuočių, ku-
rie ismeigė akis stebėjo mane
lyg laukini žvėrį sugavę spas-
tuose. Tai neišgąsdino manęs,
nes puikiai žinojau Lietuvos
kaimą — ten visuomet susispi-
davo būrelis, kai pasirodydavo
kaime pakeleivis. Kai jie mane
įstardė ir įsitikino, kad nesu ko-
munistas, prasidėjo kaltinimas
nepriklausomos Lietuvos valdi-
ninkų. Ypač puolė valsčiaus sek-
retorius, kurie sunkiai išduoda-
vė jiems liudijimus. Jie turėjo
eiti du tris kartus į valsčių to
mizerijos liudijimo. Nelengva
eiti buvę ir su policija. Stai vie-
nas tautietis tik su protekcija
gavęs ištikimybės liudijimą, nes
kelis kartus susispešęs su kitais.
Vienas tautiečių nusikundė,
kad dabar niekas nevažiuoja į
Lietuvos ir JAV-es. Jų, raudonu-
jų, organizacijos rėtėja ir mirš-
ta. O žmonės iš Lietuvos ešą ne-
važiuoja, nes ten gyvenimas pa-
gerėjo, kai Lietuva įsijungė į
Sov. Sąjungą. Aš gi tariau:

— Leiskite atitaisyti jūsų
UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
I LIETUVĄ
SPECIALIUS RUBLIŲ
PAŽYMEJIMUS
PIRMIAUSIAI JUMS INTER-
TRADE EXPRESS BENDRO-
VE PASAKE, O DABAR
JŲSŲ GIMINĖS TAI PA-
TVIRTINA. Su specialiais
rublių pažymėjimais jūsų gi-
minės gali gauti visko tik už
dalį reguliarios kainos, nes
kiekvienas specialus rublis
turi mažiausiai keturis kar-
tus daugiau vertės, negu regula-
rus rublis, ar daugiau. Tai
lyg nueitum į krautuvę su
\$100 ir gautum prekių už \$200
ar \$300 ar net daugiau. Spe-
cialūs rublių pažymėjimai
taip pat gali būti iškeičiami į
pinigus specialia augščiausia
reguliarų rublių verte.
PILNAI GARANTUOTA IR
APDRAUSTA.
TIK INTERTRADE EXPRESS
CORP. jums greitai patarnaus.
Pažymėjimai pristatomi į gi-
minių namus maždaug per 3
savaites. Specialių rublių
kaina — \$2.35. TAI PILNA
KAINA. Jokių kitų mokesčių.
Gailėte sūsti betkokią sumą.
Prašykite mūsų nemokamų
katalogų.

Užsakykite dabar tik per
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth Floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu!
Automobiliai

tik trumpam laikui
skubiausios pristatymas
"ZIGULIS" VAZ 2101

JAV \$3214.00
Jei užsisakysite automobilį
"ZIGULIS" VAZ iki 1972 m.
lapkričio 30 d., galėsite atsis-
kaiyti \$50 nuo kainos.
"MOSKVICIUS" 412 IZH

JAV \$3155.00

"MOSKVICIUS" 408 IE

JAV \$3033.00

"ZAPOROZEC" ZAZ 968

JAV \$2026.00

PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ
BIULETENIŲ SU AUTOMOBILIŲ
ILIUSTRACIJOMIS.
A P A R T A M E N T A I
V A R T O T I D R A B U Z I A I
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ
BIULETENIŲ
MES TURIME 23 METUS PATIR-
TIES SIAME VERSLE IR DAUG
TOKIANČIŲ PATENKINTŲ
KLIENTŲ.

klaidą. Jūs patekote į JAV ne-
caro palaiminimu, o slapto ke-
liu per Vokietiją, per darbinin-
kų pirklius, kurie, siekdami pel-
no, rinko iš visų pakampių dar-
bo jėgą ir siuntė į JAV. Per
caro sienas galėjęt prasmukti
visai lengvai, o per komunistų
— neįmanoma. Antra, Lietuva
niekuomet neįsijungė į Sov. Są-
jungą. Maskva jėga okupavo
Lietuvą ir prievarta įjungė Sov.
Sąjungon. Raudonoji armija pa-
vergė Lietuvos valstybę ir emė
šeimininkauti mūsų tėvynėje.

Stai vėl vienas palinkės į prie-
kį tautietis teigė remias savo gi-
mines Lietuvoje. Anksčiau jis
meldė visko, o dabar tik užsi-
mėna, kad reikėtų šio to. Pinigų
visai neprašo. Atrodo, kad
dabar žmonės ten turtingesni.

Aš jiems vėl aiškinu, kad
šiandien Lietuvoje aruodai tuš-
ti. Pirmiausia, lietuviai negali
sandėliuoti jokio derliaus ilges-
niam laikui. Suimtas derlius tu-
ri būti tuojau paskirstytas ir pa-
siųstas į Maskvos nurodytas vie-
tas pagal visasąjunginį planą.
Likutis paskirstomas pasėliams,
darbininkams ir gyvuliams. Stai
kinod aruodai tušti. Nepriklau-
somoje Lietuvoje derlių krau-
dų į elevatorius, sandėlius ir
įjėskodavo jam rinkos Taip
karo pradžioje pasitaikė geras
derlius, ir Lietuva turėjo gausi-
as atsargas. Be to, neužmirš-
kit, kad visi Lietuvos darbo pla-
nai ruošiami Maskvoje. Jų vyk-
dymo prižiūri tos pačios Mask-
vos agentai. Lietuviai, vykdyda-
mi Maskvos planus, gali padary-
ti nežymius pakeitimus. Pvz.
Maskva įsakė rugpjūčio mėnesį
užverti tvoras prie geležinke-
lių, kad apsaugotų juos nuo
sniego pusnių. Tuo tarpu lietu-
viai valė vasarųjų nuo laukų ir
Maskvos įsakymą uždelsė. Jie
sutaupė laiką ir apsisaugojo
nuo dvigubo darbo.

Šviesioplaukė moteris pakilo
iš po skėčio ir dėstė:

Jūs, naujai atvažiuosieji,
sakote, Lietuvoje gyvenimas
blogas, nes ją įjungė Rusijos te-
ritorijon. Esu priešingos nuo-
monės. Kiekvienais metais va-
žiuoju ten su ekskursija ir ma-
tau, kad jie padarė didelę pa-
žangą — viskas pegerėjo. Ma-
nu, jūs pasakojate senas pasa-
kas — karo meto vaizdus.

Prisipažįstu, nuo 1944 m.
mano kojos nepalietė Lietuvos
žemės, — sakau jiems. — Šian-
dieninės padėties negaliu paly-
ginti su praeitimi, remdamasis
savo įspūdžiais. Manau, kad da-
bartinis gyvenimas Lietuvoje
toks pat, kaip visose Rusijoje.
Labai gražiai aprašė James A.

Michener, kuris lydėjo prezi-
dentą Niksoną į Kiniją ir Mask-
vą. Pasak jo, šiandieninė Rusija
negailėstingai žiauri. Jos pilie-
čiai gyvena kaip tikri kaliniai
be vilties pabėgti ar gauti am-
nestiją. Visą kontroliuoja val-
džia. Niekas negali suprasti,
kaip ji atlygina savo piliečiams
už prarastą laisvę, turimus
nuostolius, stoką maisto, dra-
bužių ir kitų gyvenimo reikme-
nų. J. A. Michener Maskvoje
pastebėjęs, kad 7 v. ryto, mote-
rys, vyrai ir vaikai atsisotą į ei-
lę prie durų krautuvės, kuri bus
atidaroma 8 v. Mat, pasklido ži-
nia, kad minėta krautuvė gavo
mėsos, konservų ar kitų prekių.
Jei kas pavėluos atsisototi eilėn,
gali negauti mėsos ligi sekan-
čios savaitės. Maisto kainos pa-
kenciamos, bet drabužių ir batų
— pasakiškos (batai \$52, eilutė
\$125, darbininko mėnesinis at-
lyginimas — apie \$125). Iš
naudojimas paliečia 246 mil.
žmonių, gyvenančių Rusijos im-
perijoje. Išimtis — 14 milijonų
partijos narių, kurie gauna vis-
ką.

J. A. Michener lankė Mask-
voje turistines vietas, bet visur
rado KGB sargybas. Jo grupė
buvo dviasiškis Sheldom.
KGB prisikabino prie jo ir tam-
pė virš valandos. Taip pat prisi-
kabino prie žurnalisto Robert
Johnson, kurį jau vedė iš Mask-
vos universiteto ir norėjo tuoj
pat išsiųsti atgal į JAV-es. Jie
nepajėgė suprasti, kad negras
gali būti net žurnalistu. Jie ne-
tikėjo, kad Amerikoje gali tu-
rėti gerą darbą negras, juo
labiau važiuoti su prezidentu.
Pats Michener atvažiavo viena
diena anksčiau už prezidentą,
bet jo pasas liko bendrojo eks-
kursijoje. KGB išlaikė jį aero-
drome daugiau kaip 24 val. Vė-
liau paėmė pasus registracijai,
o keleiviai norėjo išsikeisti pi-
nigų banke, bet be pasų nekei-
tė. Visi buvo perspėti nekeisti
pinigų privačiai, neparduoti
drabužių rusams. Bankas emė
\$1.25 už rublį, o juodoje rinko-
je siūlė rublį už 80, 60 ir 15
amerikietišku centų.

Pasak minėto žurnalisto, pre-
zidento palydos tarpe buvo 36
žmonės, kurie jį lydėjo į Kiniją
ir vėliau į Sov. Sąjungą. Visi jie
pastebėjo, kad kiniečiai labai
organizuoti, pareigingi. Rusai
labai atsilikę organizuotume.
Jie nėsilaikė žodžio. Kiniečiai
aprupino geriausiomis pa-
talpomis, geriausiais įrankiais,
kurie buvo reikalingi savaį sto-
čiai įrenkti. Rusai tokios pagal-
bos neteikė. Kiniečiai buvo pa-
slaugūs, o rusai elgėsi įžūliai.

NANCY BOGART — BOGAR-
TAITĖ iš Wellando, Ont., žia-
las metais baigusi Guelph universi-
tete aplinkos (Landscape) archi-
tektūrą. Ketverių metų laikotar-
pyje ji gavo dvi stipendijas. Šiuo
metu ji dirba Totten, Simms, Hu-
bicki Assoc. Ltd. bendrovėje kaip
pramoginių įrengimų ir miestinės
statybos planuotoja

ANDRIUS ČERSKUS, praėjusį pa-
vasarį baigęs Windsorso universitetą
bakalauru laipsniu (Bachelor of
Science). Šį rudenį pradėjo studijas
Londono, Ont., universitete ir tikisi
patekti į medicinos fakultetą

užgauliojo. Kiniečiai nešnipinė-
jo, bent nebuvo pastebėti, o ru-
sai sekė visur. Žodžiu, sovietinė
sistema apkartinio visų širdis.

Tai tokie faktai. Bet raudo-
nieji labiau tiki savo bobučių
pasakomis. Su tokiais dialogas
yra tuščias. J. Z.

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS
LAISVĘ, O LAISVEJE
TIKROJI SPAUDA!

Siuntiniai ir laiškai švenčių proga

Neužmirškite pridėti
siuntėjo adresą
angliškai ar prancūziškai

Prieš išsiųsdami
priklijuokite pakankamos
vertės ženklą

Užrašykite aiškiai

Mažiau pastebima knyga

Lituanistikos Instituto suvažiavimo darbai atskiram leidinyje

Dėl savo specifinės paskirties Lituanistikos Instituto 1971 metų suvažiavimo darbų leidinys, reikia manyti, bus retesnis svečias privačiose lietuviškų knygų lentynose. Mat, čia ne romanas, ne novelė ir ne šiaip sau pramoginis veikalas, prie kurio mūsų skaitytojų dauguma yra labiau pripratusi, kaip, sakysim, prie mokslinės knygos. O vis dėlto žmogui, norinčiam pagilinti savo žinią, praplėsti savo akiratį, neužtenka apsiriboti vien tik lengvu pasiskaitymu. Jam reikia nusimanyti ir politiniuose bei visuomeniniuose įvykiuose, ir mokslo srityje, ir religiniame gyvenime, ir daug kur kitur. Ypač jis turėtų būti gerai susipažinęs su savo tautinio gyvenimo reikšniais, kurie turėtų tapti mums visiems bendra problema. Apie tai kaip tik ir yra rašoma šiame Lituanistikos Instituto leidinyje.

Knygoje atspausdintas net 21 mokslinis pranešimas, paruoštas skirtingo autorius ir skirtingu klausimu. Gaila, kad nevisa suvažiavimo darbų medžiaga šiame leidinyje tilpo. Mat, kairurie dalykai buvo aprašyti spaudoje dar prieš leidinio pasirodymą. Turbūt nevienas skaitytojas pamans, jog vis dėlto būtų buvę geriau idėjus visą medžiagą, nes periodinės spaudos amžius yra labai trumpas, o gera knyga gali tarnauti ištisus šimtmečius.

I suvažiavimo darbų leidinį yra patekę septynios pagrindinės sritys: 6 istoriniai straipsniai, 4 lingvistiniai, 2 lituanistiniai, 1 etnologinis, 2 socialiniai, 2 apie istorinius šaltinius ir 4 apie lituanistiką išsivijoję.

Visi straipsniai yra pakankamai išsamūs, moksliškai pagrįsti ir populiaria kalba parašyti. Kairurios temos daugumai skaitytojų bus visiškai negirdėtos ir jiems gerokai padidins žinių krūvį. Antai, nedaug kas bus girdėjęs apie švedijos politiką Lietuvos - Lenkijos padalinimo klausimu (Romo Misiūno paskaita), apie Stresemanno politiką Lietuvos atžvilgiu 1920 m. (Julius P. Slavėnas), apie lituanistinius veikalus Europos bibliotekose (Alfonosas Šešplaukis) ir kt.

Mylinčiam žinią čia viskas bus idomu. Stai kad ir maža patirtis iš Viktoro Gidžiūno, OFM, pranešimo apie Lietuvos istorijos šaltinius Vatikano archyve. Turbūt retai kas bus girdėjęs, kad šio archyvo lentynos yra 13 km arba 8 mylių ilgio. Tai galima palyginti tik su labai mažu kiekiu lietuvių, kurių knygyntos lentynos gali siekti tik apie 13 metrų.

Nemaža naudos čia ras ir literatūros mėgėjas. Jurgis Blekaitis neeiliniu būdu pristato Henriką Radausko poeziją ir, žinoma, patį poetą. Jis ją nagrinėja ne tik pats, bet ir pateikia išsisa eilę kitų vertintojų, net svetimačių, vertimo ištraukas. Ši aptarimą perskaičius, poeto kūrybinis žibintas nušvinta net už horizonto ribų.

Apie herojus lietuvių prozoje rašo Ilona Gražytė. Ji, nagrinėdama lietuvių autorius, reikšmingai ir taikliai pastebi, kad mūsų šios prozos kūryboje herojus išauga ne iš savo charakterio, o veikiau iš kūryboje pastangų. Aplamai Gražytės mintys patarnaus visiems, kurie knygą ne tik sakito, bet ją ir vertina.

Idomus yra Vytauto Bagdanavičiaus svarstymas apie lietuviško kopyltulpio genezę. Autorius yra gajus istorinės tiesos įieškotojas ir jos skleidėjas kartais net ir ten, kur kitas tik nuomotų ranka. Antai, jis, nagrinėdamas savo temą, cituoja kryžiaus medžio garbinimo giesmę ir klausia: "Kodėl čia yra garbinamas kankinimo įrankis?" Daug kas atsakytų, kad šis medis yra pašventintas didžia žmonių atpirkimo idėja, kurią Kristus įvykdė, jį aplaistydamas savo krauju. Be to, čia yra gar-

VYTAUTAS ČESNA

RUDUO

*Einu, po kojų lapai šnara —
geltoni lapai, o aš žalias...
Širdis triukšmauja, linksma, gera,
kai su savim nešiuosi dalį,
kai su savim tave nešiuosi
kada žinau, nebenuysiu
kaip lapai rudeno laukuose,
kaip vasaros žiedų akyse...
Einu, su rudeniui baruosi,
su augtom žvaigždėmis deruosi,
ir viesulus pamojęs rantom,
sakau — man žemės nepakanka,
į saulę, į žvaigždes mane...*

Pakilo jis, — palauk, sakau,
ne vienas aš erdvių geidžiu,
ne vienas vakaro takais
vanūdau pasirinkt žvaigždžių...
Vilkaviškis, 1942. X. 30.

binamas ne tik medis, bet ir geležis: vynys ir kt. Juk ir giesmė sako: "Saldus medis, saldžios vynys, saldžią našta keliatė..." Betgi į savo klausimą jis atsako žvelgdamas iš kito kampo: "... kad tam tikroje visuomenėje medžio stiebas buvo tokia šventybė, kuri savo prasmės neprarado net ir tada, kai jis buvo panaudotas kaip kankinimo įrankis?"

Be kitų svarstymų, autorius dar bando surasti religinę sintezę tarp kopyltulpio ir jo stogelio. Jis ją nesunkiai suranda, kadangi ir vienas, ir kitas esą religiniai simboliai. Kokią religinę tiesą ar atvejį simbolizuoja kopyltulpio stogelis, nevisiems skaitytojams pasiseks lengvai perprasti dėl motyvacijos abejotumo. Juk daug kam reikia stogo: ir paprastam namui, ir bažnyčiai bei jos bokštams, ir visokiems kitokiems pastatams. Jei ne stogu, tai kita patvaria medžiaga yra apsaugojamas pastatas nuo oro atmainų. Kad dar kita paskirtį turėtų kopyltulpio stogelis kaip tą, kurią turi pastato stogas ar net dažniais atvejais paprasto kuolo viršutinė apsauga, nevisiems yra žinoma. Galbūt dėlto ir yra lengviau sutikti su J. Griniaus nuomone, kad kopyltulpio stogelis yra stilistinio pobūdžio priedas.

Mokslo žmonėms galbūt ne naujiena, bet eiliniams klausytojams tikrai bus siurprizas, išgirdus Gordon B. Ford, jr., pranešimą apie seną ir retą lietuvišką knygą — "Simon Vaisnoras Žemčiuga Teologiška or Margarita Theologika. Theological Pearl of the year 1600." Si knyga parašyta Adam Franciskus of Jegerndorf ir atspausdinta 1592 m., o "Lietuviškai yra perguldita per Simona Waichnora warnischki plebona Ragaines." Išleista 1600 m. Apie šią knygą mažai kas yra girdėjęs.

William R. Schmalstiegias labai nuoširdžiai atsiliepia apie prof. Jono Kazlausko įnašą ir baltų kalbotyrą (kaip girdejoje, J. Kazlauskas "rastas prigėres Neryje"). Bent šių eilučių autoriui yra netekę pastebėti kito, taip puikiai parašyto straipsnio apie lietuvi mokslinekai. O vis dėlto mūsų draugai svetimačiai dar ir dabar mums atidengia vienokių ar kitokių lituanistinių paslapčių.

Dabartinė tremtis dar labai mažai paruošė jaunų lituanistų. Ne be reikalo Leonardas Dambriūnas JAV kalbininkų lituanistų darbų apžvalgoje taria: "Jau turime pakankamai inžinierių, gydytojų, matematikų ir psichologų. Mums reikia daugiau humanitarų - kalbininkų, literatų, istorikų, filosofų, kurie šalia angliškos romanistikos ar slavistikos, galėtų, kaip šalutinį dalyką, studijuoti ir lituanistiką, kaip tai yra padarė Klimas, Silbajoris, Cipijauskaitė, Skrupskelytė, Gražytė ir kiti. Mūsų šūkis turėtų būti ne turtingai gyventi, o kultūringai gyventi. To negalima pasiekti be humanitarinių mokslų..."

Stai kokie rūpesčiai slėgia mūsų humanitarų galvas. Šių rūpesčių įtakojamas atsirado ir šis veikalas, apie kurį mes čia kalbėjome.

Lituanistikos Instituto 1971 metų suvažiavimo darbai. Spaudai paruošė Thomas Remeikis, išleido Lituanistikos Institutas, remiamas Iždo Tarybos, 1971 m. Kai na nepažymėta.

J. Kalnius

Atsiųsta paminėti

Zvilgsnis Ateitin. Hamiltono Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos mokinių laikraštėlis. Numeris ir išleidimo data nepažymėti. Gaunamas pas koordinatorių K. Seštoką, 286 East 17th St., Hamilton, Ont., Canada.

Režisorė bei aktorė, Hamiltono "Aukuro" vadovė Elena Dauguvietytė - Kudabienė supažindina jaunimo kongreso dalyvius su lietuvių drama Romuovs stovyklavietėje

Nuotr. A. D.

Zymusis kalbininkas prof. dr. Antanas Salys, gyvas būdamas, mielai dėstė savo mintis pašnekovams, ypač kalbiniais klausimais. Mirė Filadelfijoje 1972 m. liepos 31 d.

Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

Kalbininkas Antanas Salys

DR. ANTANAS KUČAS

kalbos skyriaus vedėjas; Vilniaus univ. senato sekretorius; fonetikos laboratorijos organizatorius; Valstybės Tarybos patarėjas terminologijos reikalams; pavarėdžių komisijos narys (paruošė pavarėdžių žodyną), vienas iš "Gimtosios Kalbos" laikraščio steigėjų ir redakcijos narių. Atgavus Vilniaus kraštą, vadovavo vietovardžių tikrinimui.

Gresiant antrai bolševikų okupacijai, pasitraukė į Vokietiją, 1944-46 m. dėstė Greifswalde ir Tuebingeno universitetuose; 1947 m. atvyko į JAV ir University of Pennsylvania dėstė slavistiką bei baltistiką iki savo mirties. Pradėjęs Bostone leisti Lietuvių Enciklopediją, buvo kalbotyros skyriaus redaktorius, daugiausia atsidėjęs seniesiems Lietuvos vietovardžiams bei asmenvardžiams. Drauge jis pradėjo ruošti istorinės lietuvių kalbos žodyną ir 1969 m. buvo nuvažiavęs į Vilnių, kur du mėnesius tikrino žodyną lietuvių kalbos kartoteką.

Amerikoje buvo aktyviu nariu įvairių kalbotyринių bei bibliografinių draugijų. Iš jų daugiausia darbo įdėjo į "Modern Language Association of America", kurios metiniuose suvažiavimuose atitinkamos sekcijos skaitydavo paskaitas. Pertraukų metu visada matydavau apie jį susispietusių kolegų, klausinėjančių jo patarimų ar prašančių jo rekomendacijų mokymo pozicijoms gauti.

Stambusis darbas

"Lietuvių rašomosios kalbos žodynas", lietuviškai - vokiška dalis, yra vienas didžiųjų A. Salio darbų. Tą žodyną pradėjo ruošti kalbininkai Max Niedermann, Alfred Senn ir Franz B e n d e r dar nepriklausomos Lietuvos laikais. I tomas apėmė A-K raides 548 p. Po ilgesnės pertraukos prof. Sennas pasikvietė talkon į Ameriką atvykęs prof. Salį, ir juodu paruošė dar keturis tomus, apimančius L-Z raides (išleisti 1951-68 m. II-V tomai turi iš viso 2763 psl.). Žodyne lietuviški žodžiai gausiai paaiškinti lietuviškais pavyzdžiais ir išverčiami į vokiečių kalbą.

Lietuvos žemėlapiu vardynas

Amerikoje leidžiant Juozo Andriaus paruostą žemėlapi (1955), reikėjo tiksliai įrašyti vietovardžius. Tą darbą atliko Salys, įvardinėms pastaboms paėmęs K. Būgos žodžius: Lietuvos vietų vardai — nelaimingiausias viso pasaulio "sutvėrimas". Lietuviškųjų žemių vardus amžiais kaimynai sąvair perdirbinėjo — lenkino, vokiečino, rusino, o mūsų laikais naciai ir sovietai pasistengė beveik visai nušluoti Mažosios Lietuvos vardus. Rūpestingai paruostame vardynė jis atstatė lietuviškas formas, reikalui esant pridėdamas susilavinus ar suvokietintas, per 3000 pagrindinių vardu, o su nuorodomis iš viso apie 7000.

Dar pridėjus daugybę vietovardžių, surinktų iš įvairių šimtmečių ir įvairių kalbų istorinių šaltinių (kronikos, donacijos ir kt.), kuriuos jis paskleidė Lietuvių Enciklopedijoje, susidarė jų didelis lobynas. Tas lobynas, telkiamas bitelės kruopštumu, lietuvių tautos istorijai yra neįkainojamas liudytojas tų žemių plotų, kuriuose buvo įmintos lietuvių pėdos.

Patrauklus pedagogas ir asmuo kalbiniai dalykai — fonetika, linksniai, morfologija, rašyba — nėra magiška viliojantys, kurie išsiskyr patrauktų ir pavergtų studentų dėmesį. Tačiau Salys

klausytoją pagaudavo tuojau. Jis sugebėjo dėstyti lengvai, aiškiai ir įdomiai, nė kiek nepripašpaušdamas komplikuotais filologiniais terminais. Visada gerai pasirusęs, neskubėdamas, kairiurios dalykus pabrėžtinai pakartodamas, jis palaikė gyvą ryšį su klausytojais. Gilus dalyko žinojimas ir praktiškas jo galvojimas sraveno dailiu taisyklingu žodžiu. Auditorija jį mėgo. Taip buvo Lietuvos ir Pensilvanijos universitetuose ir gausiose jo paskaitose bei kursuose, kur tik jis dalyvavo.

Buvo labai darbštus ir pareiingas. Mėgo bendrauti su žmonėmis. Vispusiškas išsilavinimas jam padėjo palaikyti pokalbius įvairiausiais klausimais. Iš tikimais savo katalikiškai ideologijai, jis buvo tolerantiškas ir kitų pažiūroms. Per 40 metų profesoriaudamas savo auklėtinį ir kolegų tarpe įsigijo daug draugų ir gerbėjų. Per jo raštus jo vardas paplito ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių, ir vokiečių lingvistinėje spaudoje.

Savo įprastinę tradiciją tėviškėje kultivuoti vaismedžius ir uogienojus, prižiūrėti bites jis tęsė ir Amerikoje aplink savo namelį Springfielde, Pa., netoli Filadelfijos. Tik stokojo bityno ir lietuvišką midų gamino iš pirktinio medaus. Gausu buvo ir gėlių. Visą jis tvarkydavo ankstyvais rytais, keldamasis apie penktą valandą. Tai buvo jo pomėgių poilsinis laikas.

Šeimą sukūrė kiek vėlokai, nors, kaip sako kaspai, merginos dėl jo plakėsi liemenimis. Vedė Ailytą vaistininke dukrą Sofiją V a š k e l y t e. Vienintelė dukrelė Rimgailė gimė tik atvykus jiems į Ameriką. Moksluose ji pasekė tėvo pėdomis, palinko į literatūrą ir filologiją, Harvardo universitete ruošia doktoratą. 1969 m. vasarą dėstė Fordhamo universiteto lituanistiniuose kursuose. Išteikėjusi už dr. Adolfo Gaigalo, augina dukrelę Laimutę. Žmoniškai galvojančiam, Saliiui nieko netrūko. Tačiau sėslus ir įtemptas darbas alino jo sveikatą. Su ligomis teko grumtis nekartą.

Paliko gyvą žodį

Sių metų (1972) pavasaris jam buvo labai sunkus. Vasaros pradžia dailiosis su namais ir ligonine. Liepos 11 d., vos dvidešimt dienų prieš mirtį, Lietuvių Foto Archyvas ruošė jo dokumentinį filmą. Paprašytas takti savo, kaip kalbininko ir lietuvių, pageidavimą, nors sunkios ligos kankinamas (mirė būdamas pilnai blaivaus proto), tą pageidavimą išpildė šiais žodžiais:

Mano didžiausias troškimas, linkėjimas yra, kad lietuviškoji šeima išlaikytų gyva senutė mūsų gražią kalbą ir ją perduotų ateinančioms kartoms, kad jaunoji mūsų karta ne tik patriotiškai šoktų, dainuotų, bet ir kalbėtų skambia lietuviška šnektą. Lietuviškai nebemokančiam Lietuvai ne tik tolima, bet ji bus ir svetima.

Dirbdamas Pensilvanijos universitete, esu nemaža prisidėjęs prie specialistų parušimo, kurie dirba ir baltistikos srityje. Gaila, jų tarpe lietuvių kandidatų neturėjau. O vistiek, kodėl iš mūsų jaunosios kartos negalėtų kada gimti ir lietuvių kalbininkų? Tėvyneje lietuvių kalbos tyrimo darbas varomas plačiai ir šakota vaga. Dirbama, kaip pats mačiau, su dideliu entuziazmu ir užsidegimu.

Tik kad tas užsidegimas ir entuziazmas nebūtų užgesintas šiaurais rytų vėjo. Vis kažkaip prisimenu šūkį, kurį Jonas Jablonskis buvo padėjęs skaitymu knygoje, išleistoje Petra-pilyje 1916 metais, skirtoje mūsų tremtiniams, pavadintoje "V a r g o mokyklai". Ten tas šūkis skamba šitap: "Nedidelė garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didi gėda savosios geras nemokėti."

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BALTIEČIŲ MOKSLINIAI DARBIAI, baigti ar jau baigiami, sužymėti leidinyje "Journal of Baltic Studies" 1972 m. 1 nr. Jų tarpe minima: Marija Gimbutas, "Mythical Image of Old Europe"; Anatole C. Matulis, "Russian Literature and the Baltic People"; Regina Rūta Zymantas, "Lithuanian and Russian Mythology"; Leonas Sabaliūnas, "Marxist Politics in Tzarist Lithuania Prior to 1918"; Vladas Krivickas, "The Coup d'Etat of 1926 in Lithuania" (daktaro disertacija, Columbia, 1970). Žymiai daugiau mokslinių darbų ten sužymėta estų ir latvių.

FILOSOFIJOS DOKTORATO disertaciją apie M. K. Ciurlonio kūrybos santykį su jo gyvenimo aplinka sekmingai apgynė Western Reserve universitete dail. Mindaugas Nasvytis, dėstantis meną Klevelando valstybiniame universitete.

ALGIRDAS LANDSBERGIS, rašytojas ir Fairleigh Dickinson universiteto, N. J., profesorius, Niujorko Columbia universiteto tarptautinių reikalų seminare skaitė paskaitą "The Baltic Republics: Cohesion and Division".

KULTŪRINIŲ SUBATVAKARIŲ XIV sezonas Bostone buvo pradėtas fotomenininko inž. Kazio Daugėlos skaidrėmis iliustruota paskaita apie fotografijos meną Lietuvoje ir užsienyje. Subatvakario dalyvams paskaitininkas priminė, kad jau 1933 m. buvo įsteigta Lietuvos Fotomėgėjų Sąjunga, 1935 m. — Lietuvos Matininkų ir Kultūrtechnikų Sąjungos fotografų sekcija. K. Laucius 1933 m. išleido fotografavimo vadovėlį. Inž. K. Daugėla taip pat apžvelgė ir dabartinę meninės fotografijos raidą okupuotoje Lietuvoje, ten išleistas albumus, lietuvių dalyvavimą tarptautinėse parodose. Geriausiais meninės fotografijos atstovais jis laikė Antaną Sutką ir Romualdą Rakauską.

BALTIEČIŲ LITERATŪRĄ skirto II konferencija bus spalio 28—29 d. d. Columbus mieste, Ohio valstybiniame universitete. Pagrindinė tema — "Baltiečių literatūra ir jos netolima praeitis". Istorinius bei sociologinius rėmus, kuriuose vystosi baltiečių literatūra tėvnyje ir užsienyje, nušviečia istorijos ir socialinių mokslų specialistai — Vincas Trumpa, latvis Edgar Anderson, estas Rein Taagepera. Baltiečių literatūros specialistai skaitys keliolika referatų apie Lietuvos, Latvijos, Estijos literatūros raidą pokariname laikotarpyje.

HENRIKAS NAGYS jau įteikė leidėjui M. Morkūnui Cikagoje į lietuvių kalbą išverstą austrų poeto Reinera Maria Rilke poemą "Sakmė apie korneto Kristupo Rilkes melle ir mirtį". Knyga bus iliustruota toronietio dail. Teleforo Valiaus medžio raizainiais. Jiedu jau Vokietijoje pokario metais buvo sutarę šį R. M. Rilkes kūrinį išleisti lietuvių kalba. H. Nagio atlikto vertimo ištraukos su dail. T. Valiaus šešiais skurtais medžio raizainiais buvo paskelbtos K. Bradūno anuomet Miunchene redaguotose "Aiduose". H. Nagys vertimą užbaigė ir jį kelis kartus perredagavo Montrealyje, o dail. T. Valius Toronte sukūrė keletą medžio raizainių šios knygos iliustracijoms papildyti.

"ANTRASIS KAIMAS", vadovaujamas Algirdo T. Antanaičio, iš Cikagos buvo atvykęs į Klevelandą. Satyrinis čekagiečių teatras Nepalaujamą Pagalbos Svč. Marijos parapijos auditorijoje pateikė apie 30 įvairaus žanro bei ilgio aktualijų, liečiančių išsivijos praeitį, dabartį ir ateitį. "Antrasis kaimas" vadovauja šiūkiu: "Mes neglostome, o jeigu glostome, tai tik prieš plauką". "Dirvos" apžvalginiškas, pritaromas tokiame "glostymui", visdėlio pasigenda šviesesnių spalvų, kurios teiktų vilties ateitį ir galbūt formuotų išsivijos nuomonę teigiama linkme. Be paties A. T. Antanaičio, spektaklyje dalyvavo aktoriai R. Stakauskas, R. Cinka, V. Marčiukaitis, J. Jakštys ir E. Juodvalkytė, abiejų studijuojančių dramą Cikagos universitete. Sviestos ir garsų efektus tvarkė V. Lukas. "Antrajį kaimą" Klevelandan pakvietė LB apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. J. Malskio. Satyrinis spektaklis buvo sujungtas su trumpu Tautos šventės minėjimu.

"BALTIJOS AIDŲ" radijo programa Klevelande rugsėjo 25 d. transliavo specialią laidą "Literatūrinė kelionė į Rytprūsį". Jai buvo panaudoti XIX š. vokiečio tyrinėtojo Otto Giagau užrašai apie Rytprūsį lietuvių kalbą, literatūrą ir mūsų pirmąjį kandidatą neturėjau. O vistiek, kodėl iš mūsų jaunosios kartos negalėtų kada gimti ir lietuvių kalbininkų? Tėvyneje lietuvių kalbos tyrimo darbas varomas plačiai ir šakota vaga. Dirbama, kaip pats mačiau, su dideliu entuziazmu ir užsidegimu.

Tik kad tas užsidegimas ir entuziazmas nebūtų užgesintas šiaurais rytų vėjo. Vis kažkaip prisimenu šūkį, kurį Jonas Jablonskis buvo padėjęs skaitymu knygoje, išleistoje Petra-pilyje 1916 metais, skirtoje mūsų tremtiniams, pavadintoje "V a r g o mokyklai". Ten tas šūkis skamba šitap: "Nedidelė garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didi gėda savosios geras nemokėti."

PERU SOSTINEJ LIMOJ gyvenantis Vladislavas Paškevičius baigia ruošti spaudai knygą-albumą "Homenaje al Libertador Don Simon Bolivarui" ("Išlaisvintoji Simonui Bolivarui atminti"). S. Bolivaras yra Bolivijos išsilavinimo kovų didvyris. Knygos reikalais V. Paškevičius lankysis Bolivijoje ir 1974 m. vyks Ispanijon, kur jį bus išleista Barcelonoje.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

IŠ BELGIJOS VILNIUN GRIZO Liezo tarptautiniame styginių kvarteto konkurse aukso medalį laimėjęs Vilniaus styginis kvartetas — smuikininkė Audronė Vainiūnaitė, smuikininkas Petras Kunca, altistas Donatas Katkus ir violončelistas Augustinas Vasiliauskas. Jaunųjų vilniečių pergale džiaugiasi 1964 m. Liezo konkurse II vietą laimėjusio Lietuvos styginio kvarteto narys Jurgis Fledžinskas: "Tai, kas prieš aštuonėtą metų nepavyko mums — Lietuvos kvartetui (tasyk mes iškovojome II vietą), šią svajonę, šią meno viršūnę nugalėjo vilniečiai. Ir tai ne staigmena, ne atsitiktinumas. Talentas ir visiškas pasišventimas muzikai subrandino tokį puikų žiedą. Tik šešerius metus gyvuoja šis entuziastų kolektyvas, o kiek nuveiktai! Kiekviename jų koncerte klausytojas išgirsta rimtą programą, kuri atliekama su tikru profesionalizmu ir subtilia interpretacija. Maskvoje konkurso išvakarėse įvykiuose atrankoje vertinimo komisijos nariai negalėjo nuslėpti susižavėjimo vilniečių L. Bethoveno, R. Šumano ir H. Volfo kūrinį atlikimu..." Baigminėse konkurso varžybose vilniečiai atliko ir Juliusa Juzeliūno III styginį kvartetą "Dėvyni laiškas su post scriptum", susilaukysiu puikių atsiliepimų.

PROHOS MUZIKOS AKADEMIJOS su Čekų Muzikos Fondu suorganizuotus tarptautinius atlikėjų meistriskumo kursus lankė vilnietė vargonininkė Giedrė Lukšaitė. Vargonininkų grupė, vadovaujama prof. J. Reinbergerio, pagrindinį dėmesį skyrė J. S. Bacho kūrinių atlikimu. Šios grupės koncertas buvo surengtas Sv. Jokūbo bažnyčioje, kurios vargonais yra grojęs žymusis kompozitorius W. A. Mocartas. Koncerte geriausiai pasirodė G. Lukšaitė. Muzikos kritikas dr. V. Solinas "Svobodne Slovo" laikraštyje rašo: "... didžiausias netikėtumas buvo lietuvių Giedrė Lukšaitė — jos atlikimas gerai apgalvotas ir gerai išreikštas, tiksliai stilingas, su aiškiu balsų vedimu, bei joji romantizuotų parodomųjų, o visdėlio jaudinąs savo apvaldytu temperamentu. Nieko stebėtino, kad, nuskambėjus pakultiniam akordui, bažnyčioje sugraudė aplodismentai, nors čia to tikriausiai dar nėra buvę..."

PABALTIJOS PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA Vilniaus universitete šiemet buvo skirta žmogaus veiklos ir jos organizavimo psichologiniams klausimams. Šešiose sekcijose skaityti pranešimai nagrinėjo gamybių kolektyvų narių psichologinius santykius, jų įtaką darbo našumui, kūrybiškumą bendravimo procese, neigiamą darbo monotoniškumo įtaką asmenybei. Lietuvos atstovai buvo paruošę daugiau kaip trečdali visų pranešimų.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE kompozitoriai ir muzikolokai paminėjo velionies kompozitoriaus, pedagogo ir ilgamečio chorų dirigento Antano Budriūno 70-ąsias gimimo metines. Atsiminimais dalijosi Lietuvos Kompozitorių Sąjungos valdybos pirm. V. Laurušas, buvęs velionies bendradarbiai K. Kaveckas, A. Račiūnas, J. Gaudrimas, J. Karosas, P. Tamulūnas, L. Abarius ir S. Yla. Šia proga buvo surengta ir A. Budriūno kūrinį, laišku, rankraščių, nuotraukų bei apdovanojimų parodėlė. Velionis yra Los Angeles mieste gyvenantis kompoz. Broniaus Budriūno brolis.

LENINGRADE IVYKUSIOJ III akvarelės parodų dalyvavo penki lietuviai dailininkai — I. Budrys, L. Tuleikis, E. Urbonavičius, V. Krastauskas ir P. Porutis. Dėmesio centre buvo I. Budrio ciklas "Žemaitija" ir P. Poručio ciklas "Akvarelinė Lietuvos poezija".

KAUNIEČIŲ DAILININKŲ grafikos darbų paroda buvo surengta Lenkijoje, Baltstogės mieste. Parodos atidarymą dalyvavo Lietuvos Dailininkų Sąjungos Kauno skyriaus valdybos pirm. P. Stauskas, grafikai V. Armalas, V. Banyš, R. Carna.

KAUNO POLITECHNIKOS INSTITUTO atstovai praėjusią vasarą gilino savo žinias užsienio augstosios mokyklose: prof. J. Baužys — Suomijoje, docentas L. Kazalupskis, asistentas R. Sablinskis ir dėstytoja A. Nikolskis — Prancūzijoje, dėstytoja T. Bilinskienė — R. Vokietijoje.

KAUNO MOKYTOJŲ NAMU saviveiklinio teatro grupė, vadovaujama aktorės A. Gabrėnės ir G. Tolkutės-Gabrėnės, atstovavo Lietuvai Pabaltijo laudies teatro II festivalyje "Draugystės rampa", kuris buvo surengtas Latvijoje, Jelgavos mieste. Kauniečiai laimėjo perinamajį teatro draugijų prizą už festivalyje suvaidintą V. Rimkevičiaus dramą "Vandens lėlija".

EUROPOS KARDIOLOGŲ KONGRESE Madride du pranešimus širdies ligų gydymo ir profilaktikos klausimais skaitė akademikas Zigmas Januškevičius, Kauno medicinos instituto rektorius.

"VOLK UND WELT" LEIDYKLA R. Vokietijoje išleido Vytauto Sirlivos Giros romaną "Voratininkai draikėsi be vėjo". Lietuvoje gimusios vertėjos Irenos Brewing vokiškai pavadintą "Altweibersommer" ("Boby vasara").

V. Kst.

UNITED TRUST

WESTON, \$23,900 prašoma kaina. 5-įj kambarių atskiras namukas su garažu ir įvažiavu. Moderni virtuvė, įrengtas rūšys, dvi prausyklos, kietmedžio grindys. \$3,000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, \$26,900 prašoma kaina. Mūrinis, 6-įj kambarių namas. Dvi virtuvės. Gerai prižiūrėtas ir švarus namas. Viena skola. Arti susisiekimo.

BERESFORD — BLOOR, \$6,000 įmokėti. Mūrinis 6-įj kambarių namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Vandenių - alyva šildomas. Viena atvira skola. Tuojau galima užimti.

JANE—ANNETTE, \$4,900 įmokėti. 7-nių kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir vieta dar vienam automobiliui. Vandenių - alyva šildomas. Moderni prausykla. Gerai prižiūrėtas namas.

Parūpiname geromis sąlygomis paskolas

B. SAKALAS. Tel. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad.10-3

Antradi.10-3

Trečiadi.uždaryta

Ketvirtadi.10-7

Penktadi.10-8

Šeštadi.9-12

Sekmadi.9.30-1

MOKA:

už term. indėlius 3 metams7%

už term. indėlius 2 metams6¼%

už term. indėlius 1 metams6¼%

už taupomąsias s-tas (savings)6 %

už depozitus-čekių s-tas5½%

DUODA PASKOLAS:

asmenines — iki \$10.000 8½%

nekiln. turto — iki \$50.000 8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Pardudame American Express kelių metų International Money Order — pinigines perlaides. Prilimame mokėjimus už nekiln. turą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas

Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

RONCESVALES — DUNDAS, labai geromis sąlygomis parduodama maisto gaminių krautuvė; idealus verslas vedusių porai, didelė apyvarta, lietuvių rajonas. Verta pamatyti. Prašo tik \$5.500.

LAKE CRESC. — MIMICO, gražių plytų, naujesnės statybos 6 kambarių namas. Tinkamas didesnei šeimai. Arti susisiekimo ir mokyklos. Prašo \$26.500 su maždaug \$6.000 įmokėjimu. Galima tuoj užimti. Namai be skolų.

DURIE ST. — ANNETTE, visiškai naujas, gražių rūpių plytų, 6 kambarių, vienos šeimos namas. Viskas įrengta labai moderniai. Privatus įvažiavimas, garažas. Įmokėti \$7-8.000.

BLOOR — HIGH PARK, mūrinis atskiras, namas, 3 butai — 12 kambarių, 2 ekstra kambariai rūsyje, 2 prausyklos. Du garažai su privačiu įvažiavimu. Namai be skolų. Įmokėti \$12.000.

RONCESVALLES AVE. — GRENADIER RD., moderniai įrengta krautuvė ir 4 kambarių butas. Nepaprastai pulki verslo vieta, lietuviškas rajonas. Įmokėti \$13-14.000, namas be skolų. Vertas dėmesio.

SIX POINT PLAZA — BLOOR ST. W., naujos statybos namas su krautuve ir 5 kambarių butas. Ideali vieta betkokiam verslui arba investavimui. Prašo apie \$20.000 įmokėjimo.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamojo turto, mielai jums patarnaus **YYT. V. GIRDAUSKAS**

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — **J. GUDAS**

863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

HIGH PARK — SKUBUS PARDAVIMAS, \$7.000 įmokėti, mūrinis atskiras 7 kambarių per du augštus namas, moderni virtuvė, dideli kambariai, garažas, šoninis įvažiavimas, nauja šildymo krosnis, naujas stogas, užbaigtas rūšys, prie gero susisiekimo ir apsipirkimo. Pora minučių iki Bloor parko. Viena atvira skola 10-čiai metų. Prašoma kaina \$31.900.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Po iškilnių ir programos pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovykloje

Nuotrauka A. D.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Amsterdamo Ajax futbolininkai

įveikė Buenos Aires 3:0 ir tapo tarpkontinentiniais meisterais. Sios taurės varžybos prasidėjo 1960 m. Ajax yra antroji olandų komanda, laimėjusi šią taurę. Buenos Aires taurės varžybose dalyvavo jau trečią kartą, bet taurės dar nėra laimėjęs.

Praėjusi olimpiada pasižymėjo rekordais, bet ir po olimpiados įsisiūbavę lengvaatlečiai dar gerina rekordus. Neseniai rumūnė Argentina Menis nusiviedė diską 67,32 m. Tuo ji pagerino rusėi Pinaui Melnik priklausantį rekordą 66,70 m. Zagrebe įvykusiose lengv. atletikos rungtynėse bulgarė Jordanka Blagojeva suolyje į augstį peršoko 1,94 m. Ji 2 cm. pagerino austrėi Ilonai Guzenbauer ir olimpiados laimėtojai vokiečiai Ulrikai Meifart priklausantį pasaulio rekordą.

SPORTAS LIETUVOJE

Lengvosios atletikos jaunių pirmenybės

Charckove gerai pasirodė vilniečiai V. Visockis. 100 m. jis nubėgo per 10,7 ir buvo antras. 200 m. bėgime jis buvo pirmas. Jo laikas 21,8.

Jaunieji Vilniaus sunkiaatlečiai

viešėjo Erfurte, kur turėjo draugiškas rungtynes su vietine rinktine.

Rungtynes laimėjo vilniečiai 4:3 pasekme.

Vilniuje viešėjo jaunieji Gdanskio lengvaatlečiai, kurie čia turėjo draugiškas varžybas su Lietuvos lengvaatlečiais. Rungtynes laimėjo Lietuvos sportininkai pasekme 164:136. Tai buvo šeštas susitikimas. Iki šiol lietuviai laimėjo 4 ir lenkai 2.

Tbilisyje pasibaigė kaimo jaunimo klasikinų imtynių pirmenybės. Čia nugalėtojo vardą trečią kartą iškovojė sunkiasvoris Arvydas Kaminskas. Pirmą vietą taip pat laimėjo buvęs vilniečių G. Draugelis, kuris atstovavo Ukrainai.

Kuldigoje įvyko Sov. Sąjungos jaunių stalo teniso pirmenybės. Mergaičių baigėse susitikimo dvi lietuvaitės — A. Giedraitytė ir D. Semakaitė. Pergalę iškovojė A. Giedraitytė ir antrus metus tapo meistere. Ji taip pat laimėjo pirmą vietą mišriame dvejetė.

Kaune viešėjo pajėgi Rostocko moterų rankinio komanda Emporas. Sios komandos šešios narės žaidžia R. Vokietijos rinktinėje. Kauno žalgirietės jas įveikė 14:10 pasekme.

GYVIO ŽINIOS

Rudens ballus numatomas lapkričio 11 d. Sherway Inn 5487 Dundas W. Apie tai bus painformuota vėliau.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Darbo ministeris B. MacKasey paskelbė vietinės iniciatyvos LIP programos pratęsimo nuo š. m. gruodžio 31 d. iki 1973 m. gegužės 31 d. Programai jau yra paskirti \$85 milijonai, iš kurių bus mokami savaitiniai atlyginimai iki \$100. Ši kartą betgi stoma sąlyga, kad darbų organizatoriai savo projektams turi samdyti bedarbius per valstybinius darbo jėgos centrus. Finansinę paramą gaus tik tie projektai, kurių įgyvendinimas pareikalautų vieno žmogaus 15 mėnesių darbo. Ši masėtelį galima smulkinti, mėnesių skaičių dalinant iš darbininkų skaičiaus. Pvz. Projektas su 15 darbininkų privalo jiems parūpinti darbo vienam mėnesiui. Lig šiol LIP programai federacinės vyriausybės jau yra išleidus \$195 milijonus. Projektų maksimalinis dydis nuo \$500.000 dabar sumažinamas iki \$200.000. LIP programos pratęsimo pranešimas beveik sutapo su sociologės Ernos Koffman knygos "The Big Rip-Off" pasirodymu. Ištyrusi beveik 100 LIP ir jaunimo OFY programų rėmuose finansinę paramą gavusių grupių, autorė atskleidžia projektų abejotina vertę ir netgi kaikiurių grupių dvigubą LIP ir OFY šaltinių melžimą. LIP ir OFY programos jau yra susilaukusios konservatorių vado R. Stanfieldo aštrios kritikos dėl nepakankamos kontrolės, kurią dabar darbo ministeris B. MacKasey, atrodo, nori sustiprinti.

Kanados ir Sovietų Sąjungos ledo ritulio žaidynės taip įaudrino kanadiečius, kad jų įtaką, ko gero, gali persimėsti ir į politiką. Spauda pvz. paskelbė, kad Ontario liberalai pakvietė lemiuamųjų įvarčių įmušusį P. Hendersoną su žmona Nora vieną savaitę lydėti premjerą P. E. Trudeau rinkiminiam vajuje, bet jis nesutiko. Dabar šį pranešimą jau paneigė ne tik Ontario liberalai, bet ir pats premjeras P. E. Trudeau. Antisais incidentas, primenantis ant ledo pasitaikiusius susidūrimus, įvyko Toronto miesto tarybos posėdyje, kai aldermanas K. Jaffray metė popierius į bur-

mistą W. Dennisoną. Gindamas burmistras užkabino aldermaną K. Jaffray. Kelias sekundes trukusį susikibimą stebėjo žurnalistas ir kiti oficialaus posėdžio svečiai. K. Jaffray atsiprašė burmistrą ir išėjo iš posėdžių salės.

Rašytojas Pierre Vallieres, įsteigęs Kvebeke teroristinį kelią pasirinkusią FLQ organizaciją, Montrealeio teisme gavo vienerius metus kalėjimo sąlyginai. Iš 10 pradinių kaltinimų buvo palikti tik trys, liečiantys 1968 m. rašytą laišką, skatinantį žmonių grobimus politiniu tikslu. Minėtasis laiškas su kita inkriminuojančia medžiaga buvo rastas FLQ teroristų 1970 m. sukeltos krizės metu. Išleistas už užstatą iki teismo, P. Vallieres slapstėsi nuo policijos, kol pagaliau buvo suimtas. Tačiau ir šį kartą teismas jo neuždėrė kalėjimui, bet leido dirbti federacinės LIP programos administravime Mont Laurier vietovėje. Paskelbęs suspenduotą bausmę, teisėjas C. Bisson pareikalavo, kad P. Vallieres kas mėnesį pristatytų policijos nuovadoje, praneštų savo gyvenvietės pakeitimus, pavyzdin-gai elgtųsi ir nedrumstų taikos. Su šia byla, atrodo, bus užbaigta 1970 m. Kvebeke prasiveržęs FLQ teroras.

Kanados užsienio reikalų ministerija bando išlaisvinti Jugoslavijon atostogų nuvykusį Kanados pilietį Radovan Stajić, kuris buvo suimtas š.m. rugpjūčio 8 d. ir apkaltintas priešvalstybine veikla. Pasak kaltintojų, R. Stajić su užsienyje veikiančia serbų draugija rėmė Serbijos nepriklausomybę. D rugijos pirm. P. Bulat Kanadoje teigia, kad iš tikrųjų ši organizacija buvo įsteigta 1942 m. Jugoslavijai remti ir kad šiuo metu ji rūpinasi serbų kultūra Kanadoje bei jaunosios ateivių kartos tautišku.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO

(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

TV-HI-FI

Taisom ir parduodam prieinamom kainom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus

1613 DUNDAS Street West

Ateitininkų žinios

SUSIRINKIMAI sekmadienį, spalio 15: jaun. berniukų ir mergaičių 2 v. L. V. Namuose (kviečiami ir nauji berniukai ir mergaitės nuo 7 m. amžiaus, kurie dar nedalyvavo ateitininkuose); vyr. moksleivių — 5 v. ateitininkų kambaryje. Visi privalo dalyvauti. Negalį atvykti prašomi paskambinti Linai Vaitiekūnaitei ar Rūtai Vaškevičiūtei.

Havajų vakaras jau artėja — spalio 21 d. Visi ruoškimės!

Dėl susirinkimų laiko bus atskaičiuojama tėvų, nes toliau gyvenantieji pasisakė, kad sekmadienio 2 v. nėra patogus laikas. Ateinantį sekmadienį visiems bus išdalinti lapeliai. Tėvai prašomi pareikšti savo nuomonę.

Vyr. moksleiviai, kurie norėtų dalyvauti savaitgalio rekolckcijose augstinijonų vienuolyne Marylake, prašomi paskambinti kiek galima greičiau V. Kolyčiui tel. 654-5481. Kadangi vienoje grupėje nenorima turėti daugiau kaip 15, tai numatoma sudaryti 2 atskiras grupes.

Studentų Ateitininkų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyks Čikagoje spalio 13-15 dienomis. Penktadienio vakare — registracija ir susipažinimo vakaras Jaunimo Centre. Šeštadienio dienos posėdžiai Ford City, Green Room, 76 ir Cicero Ave. Posėdžių metu bus svarstomi SAS reikalai, renkama nauja centro valdyba. Augustinas Idzels skaitys paskaitą tema "Šių dienų kaita, moralė ir studentas ateitininkas". Vakare — šokiai su vaikėmis Knights of Columbus salėje, 2306 W. 69 St. Sekmadienį Mišios bus laikomos T. Jėzuitų koplyčioje. Uždarymas įvyks Jaunimo Centre. Visi studentai ateitininkai prašomi dalyvauti.

Skautų veikla

● L. Sąjungos 1972 m. suvažiavimo biuletenis 1 nr. pradedamas L. S. S. rinkimų laikotarpiu. Tarybos pirmia nutarė suvažiavimo prezidiumą sudaryti Clevelande; pirminku išrinktas v. s. Pr. Karalius, 3406 Beechwood Ave., Cleveland Hts., Ohio, 44118, tel. 216-321-2525. Suvažiavimo "Kvieslyje" pranešama, kad atstovai registruojasi ligi spalio 25 d., kandidatai į LSS vadovybę siūlomi iki lapkričio 10 d. Galutinis kandidatų sąrašas bus paskelbtas lapkr. 25 d. Suvažiavimo atstovai turi būti užsimokėję nario mokesčius už 1970-71-72 m. Trumpus pasi-sakymus, sumanymus, klausimus prašoma siųsti iki spalio 25 d. "Kvieslys" skatina visus vadovus-ves aktyviai dalyvauti rinkimuose. Dabar yra laikas visais klausimais padiskutuoti ir išrinkti LSS vadovybę ateinančių trejų metų laikotarpiui. Gavę "Kvieslį" prašomi tuojau suaukai vietovėse specialias vadovų sueigas, išsitrinkti atstovus ir pasiruošti balsavimui.

● Spalio 3 d. "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu vadovų-vių posėdyje peržiūrėtas žiemos sezono bendrųjų sueigų ir švenčių tvarkaraštis, padiskutuoti bendriniai veiklos reikalai.

● Mindaugo drėvs sueiga — spalio 16, pirmadienį, 7 v.v., skautų būkle. Visi atsineša namų darbus.

● Talkos būdu Romovus stovyklavietė paruošta žiemai rugsėjo 30-spalio 1 d. Nuo pavasario iki šiol atlikta ypatingai daug įvairių patobulinimo darbų, kuriuos organizavo ir vykdė Romovus komitetas, vadovaujamas Br. Saplio. Skautaitės ir jų tėvai dėkingi jiems visiems. Č.S.

Siuntinių b-vių atstovai

St. PRKAPAS

49 NORSEMAN Street,

Toronto 18, Ontario

Tel. 233-4486

Prima užsakymus visų gaminių, leidžiamų siųsti. Pilnai apdrausta. ● Parduodu įvairias lietuviškas ilgo grožio plokšteles, odinius albumus, prie automobilių klajuojamas vyčius. Siunčiu paštu į betkurią vietovę.

AL GARBENS

AL

GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

INDIAN RD. — BLOOR, didžiulis 14 kambarių atskiras namas, 4 prausyklos, 4 virtuvės, 2 užbaigti kambariai rūsyje, vandeniu-alyva šildomas, 6 kambariai pirmame augšte, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie \$20.000 įmokėti ir viena atvira skola. Tuojau į pietus nuo Bloor. Apie \$6.000 metinių pajamų ir butas šeiminiui.

SUNNYSIDE AVE. — HOWARD PARK, apie \$10.000 įmokėti, 10 didelių kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, naujas vandeniu-alyva šildymas, 3 virtuvės, vieta garažui, viena atvira skola 10-čiai metų, greitas užėmimas.

PARKDALE RAJONE, 8 kambarių kvadratinio plano atskiras namas, apie \$7.000 įmokėti ir viena atvira skola, vandeniu-alyva šildomas, 2 prausyklos, tinkamas nuomoti rajonas, užbaigtas rūšys.

RUNNYMEDE — BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, 2 modernios prausyklos, 2 modernios virtuvės, nauja alyva šildymo sistema, privatus įvažiavimas, netoli Bloor. Prašoma kaina \$27.900.

INDIAN RD. — BLOOR, apie \$10.000 įmokėti, gražus rūpių plytų atskiras namas, 6 didžiuliai kambariai, puiki ultra moderni virtuvė ir prausykla, vandeniu-alyva šildomas, užbaigtas rūšys, garažas su plačiu įvažiavimu, visai netoli Lietuvių Namų.

Didelis pasirinkimas vienaauščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis,**

namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus

SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ

KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus

6% už šėrus (numatoma)

6% už taupymo s-tas

6¼% už 1 m. term. dep.

6¾% už 2 m. term. dep.

7% už 3 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgicijus

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto.

VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 • Toronto 3, Ontario.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — DUPONT, \$22,900, šeši šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, kvadratinis planas, gilus ir apšildomas rūšys, tinkamas poilsio kambariui.

RONCESVALLES—HIGH PARK, \$12,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 1 mortgicijus, dvigubas garažas.

PEARSON — SORAUREN, \$5,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, įvažiavimas. Turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko kitą namą.

\$6,000 įmokėti, 10 kambarių, plytinis, atskiras, 2 prausyklos, 2 virtuvės, dvigubas garažas, 8% atvira mortgicijus; prašo \$33,900.

MISSISSAUGA — CAWTHRA, \$32,900 (back split) vienaaušgis (bungalow), 7 kambariai, pristatytas garažas, 6% mortgicijus, 2 prausyklos.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turtme krautvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.</

SKAITYTOJAI PASISAKO

CENTAS PRIE CENTO — PAREIGA!

Aš labai džiaugiuosi Reginos Kutkienės pasisakymu "T2" 33-34 nr. Ten buvo pasakyta: centas prie cento, ir padėsime savo tautiečiams Urugvajuje. Aš noriu parodyti, kaip tas centas nueina į žmones, kurie pajunta mūsų nuosirdumą ir nori išnaudoti mūsų centą. Aš buvau toks pat, kaip ir gerb. R. Kutkienė. Ir aš pasižadėjau tik po \$1 pasiūsti, kas prašo. Ir kas atsitiko? Dabar aš turiu 98 laiškus iš Suvalkų trikampio, 65 laiškus iš Kanadoje šelpiamų senelių, iš organizacijų ir t.t. Duodant tik po \$1, neužtenka mano ligos draudos. O jeigu aš neapmokėsiu namų mokesčių, kur atsidursiu? Ir dabar turiu pasiūsti nors \$1 pagal atsiųstą adresą. Ir kas išeina? Man trūksta \$1.99 už namo mokesčius iš \$60.72. Nesumokėsiu — ne mano namas! Yra labai gražu, kaip R. Kutkienė rašė. Ir aš linkiu, kad kiti padarytų, bet jaučiu, kad to nepadarys.

Mes, lietuviai, palaikome energiją savo vaikuose, kai ir patys tokiais esame. Suvalkų trikampyje yra lietuvių, kurių nepalaužia nauja tvarka. Jie prašo mūsų siuntinių. Iš paskutiniųjų siuntinių Norėjų kokią vargšę atsikviesti. Ir va! Kiti atvežė ir parodė tą vietą. Ir kas pasirodė: "Tu neturi karo — man ne vieta!" Ir išrūko kaip vėjas! O tau ir vargšai Suvalkų trikampyje!

Ir dabar turiu laišką, kuriame sako: jūs, lietuviai, esate geri žmonės, tačiau nepasistengiate siųsti siuntinių lietuviams — siunčiate lenkams, kurie mūsų nekendžia. Mes, lietuviai, norime ne tiek sustintio, kiek lietuviško žodžio, nes mes jaučiamės savojoje žemėje, kaip pvz. Balstogė. K. Cincius

ANAPILIO SODYBA

Rugsėjo 24 d. pamoksle kun. P. Ažubalis pranešė, kad pradėta statyti lietuvių sodyboje Anapilis. Numatyta pirmą statyti salę ir "Tėviškės Žiburiams" patalpas. Pirminė ir apie parapilietį duosumą, sąlygas sutelkti iešas bažnyčios statybai. Pz. kas turi ir gali paskolinti statybai

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

monių privertė imtis katastrofiškai blogas derlius, visus planus sujaukusios sausros pačioj Sovietų Sąjungoj ir lūtyus Pabaltij. Kepalo sumažinimu tikimasi sustabdyti duonos eikvojimą.

PARSIVEŽE DVI SUTARTIS

Penktas dienas Paryžiuje viešėjo Lenkijos kompartijos vadovas E. Gierėkas, kadaise ištremtas iš Prancūzijos kaip nepageidaujamas asmuo. Šį kartą jį sutiko Prancūzijos premjeras G. Pompidou, pabrėždamas gerus lenkų-prancūzų santykius nuo viduramžių laikų. E. Gierėkas pirmą prezidentui, kad Lenkija jau daug šimtų metų nėra kariavusi su Prancūzija. Varšuvon jis parsivežė dvi sutartis — draugystės bei bendradarbiavimo ir ekonominių reikalų. Pastaroji galios 10 metų ir plės prekybinius bei ekonominius ryšius tarp abiejų kraštų. Lenkijai labiausiai rūpi prancūzų kapitalas naujosios pramonės įmonėms statyti.

BENDROJI RINKA

Danai specialiu referendumu pasisakė už Danijos įsijungimą Europos Bendrojo Rinkon. Opozicijai, matyt, gerokai patenkė Bendrosios Rinkos karštakosiu priešų netikėtus laimėjimus Norvegijoje, kuri dabar jau gailisi kvailio sprendimo. Danijos socialdemokratų premjeras J. O. Krag, gavęs tautos pritarimą įsijungimui į Bendrąją Rinką, pranešė seniai planuotą pasitraukimą iš premjero pareigų. Socialdemokratų partija jo vieton išsirinko unijų veikėją A. Jorgenseną. Pastarasis yra marksistas, bet kartu ir didelis Bendrosios Rinkos šalininkas. Taigi, nuo 1973 m. sausio 1 d. Europos Bendroji Rinka bus papildyta trim naujais nariais — Britanija, Airija ir Danija. Šių kraštų įsijungimas jau yra pilnai užtikrintas, nors Britanijoje vis dar triukšmas kelia opozicinę darbičėjų partiją, praejusią savaitę turėjusi metinį suvažiavimą. Jos vadovas H. Wilsonas, būdamas premjeru, jau 1967 m. ėmė klabinti Bendrosios Rinkos duris, bet dabar daug darbičėjų yra pakeitę nuomonę šiuo klausimu. Suvažiavime Bendroji Rinka nebuvo visiškai atmeta, nes tokiu atveju iš vado pareigų būtų turėjęs pasitraukti H. Wilsonas. Priimta rezoliucija reikalauja, kad parlamento rinkimus laimėję darbičiai turi išsikovoti geresnes sąlygas Britanijai Bendrojoje Rinkoje arba jos įsijungimą patvirtinti referendumu.

STUDENTŲ TEISMAS

Belgrade pasibaigė keturių kroatų studentų teismas. Jie buvo suimti ryšium su Kroatijoje 1971 m. pabaigoje prasi- veržusiomis tautinio išsilaisvinimo pastangomis. Federacinės Jugoslavijos prokuroras sulietuosios apkaltino bendradarbiavimu su kroatų išievių grupėmis, nelegaliu studentų vadovų bėgs perėmimu ir streiko organizavimu. Zagrebo universiteto studentų organizacijos pirm. D. Budisa gavo 4 metus kalėjimo,

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PREMIJOS JAUNIMUI

LZS cv yra įsteigusi dr. P. Dauzvardžio fondą jaunesiems lietuvių spaudos bendradarbiams ugdyti. Fondo kaseje šiuo metu jau turima apie \$2,000. Paruošti fondo įstatai. LZS cv buvo paprašiusi jaunuosius bendradarbius siųsti iškarpas savo straipsnių, tilpusių lietuvių spaudoje. Beje, į šį prašymą atsiliepė tik Čikagoje ir Detrote gyvenantieji jaunuoliai. Rugsėjo 27 d. posėdyje LZS cv aptarė visus gautus rašinius ir paskyrė premijas. I premija (\$60) paskirta Jūratėi Jasiytei; II premijos (\$40) — Rimai Janulevičiūtei, Emilijai Pakštaitėi ir Robertui Seleui; III premijos (\$20) — Karolei Veselkaitėi ir Rimantui Genčiui. Premijos buvo įteiktos rašyt. Vyt. Alanto 70 m. amž. sukakties minėjime — akademijoje spalio 1 d. Čikagoje. Jas įteikė Lietuvos gen. konsulė Čikagoje J. Dauzvardienė, kurios mūro vyro atminimui ir įsteigtas minėtas fondas.

Skaitlydini gautuosius jaunimo rašinius, kankurie LZS cv nariai apgailestavo, kad konkursui savųjų rašinių neatsiuntė jaunieji "Tėviškės Žiburij" bendradarbiai. Juk tame laikraštyje pasirodė kaip tik idomiu jaunimo rašiniu.

MIRTIES SUKAKTIS

Rugsėjo 26 d. suėjo metai, kai mirė vienas iš veikliųjų Čikagoje asmenų — ilgametis Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Dauzvardis. Mirties metinės liko konsulo šeimos nariai bei lietuvių visuomenė, vadovaujanti Čikagos Amerikos Lietuvių Tarybai, ruošiasi deramai paminėti spalio 29 d. Metinių paminėjimas prasidės Mišiomis Sv. Kryžiaus liet. bažnyčioje. Mišias atliks vysk. V. Brizgys, pamokslą pasakys "Draugo" administratorius kun. P. Činikas, MIC. Mišų metu giedos "Dainavos" ansamblis ir rinktiniai solistai. Po Mišų ant Lietuvos gen. konsulo kapo bus pašventintas skulpt. R. Mozoliausko suprojektuotas paminklas, kurį savo lėšomis pastatė a. a. Lietuvos konsulo liko šeimos nariai. Akademija mirusiam konsuliui prisiminti ruošiamas Jaunimo Centre. Čia pagrindinę kalbą pasakys Lietuvos gen. konsulas Niujorke A. Simutis, dainuos muz.

jo pavaduotojas D. Dodig — 1 metus, universiteto studentų prorektorius I. Cicak ir visos Kroatijos studentų organizacijos pirm. A. Paradzik — po 3 metus. Pagal įstatymų paragrafus studentams grėsė 15 metų kalėjimo, bet bausmė yra gerokai švelnesnė. Atrodo, prez. B. Tito vengia naujų neramumų bangos Kroatijoje ir tikisi ją išlaikyti šešių respublikų Jugoslavijos federacijoje. Lig šiol tokių teismų jau buvo daugiau kaip 100, o iš kompartijos pašalinta apie 2.000 kroatų.

NATURALAUS MAISTO KRAUTUVĖ

Utopia-Organic Natural Foods

Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai

1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sūka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

9 psl. • Tėviškės Žiburiai • 1972. X. 12 — Nr. 41 (1184)

O toliau — teatras...

Adresas

"Bet ar Smilgaitė yra labai kalta? Jai juk yra iškiepytas mūšiškis išveiškas mentalitetas: kiekvienas gali režisuoti, kiekvienas viską išmano, kiekvienas jaunuolis sugebės Satrijos kalną iki padangių iškelti ir į kišenę įsidėti..." (St. Meringis, "Draugas", 1972. VII. 22.)

Pažįstamas kanadietis Charles klausia Miką: — Kodėl tu gauni iš Lietuvos laiškus, adresuotus pirma Canada, o paskui gatvė ir tada tik pavardė? — Mat, Rusija pirma turi pagriebti valstybę, o paskui miestus, gatves ir žmones. K. C.

SYPSENOS

Muzikas ir kritikai

Muz. Julius Gaidelis, išjodamas į kovą su savo diriguotų kūrinių (kantatos "Kovotojai" ir operos "Dana") kritikais, rašė: "... Juk ir višta panaši į gaidį, bet ne vištos persona būti gaidžiui". "... Taigi, visoj operoj "valsu" yra 16 min. Kaip mato, p. kritike, apsieiti lieka laiko ir džerebakui..." O ką draugas jam į tai? Gi va: "Juliau, už donkichotišką kovą tave kritikai švariai nubrauks nuo horizonto..." ("Draugo" lit. priedas, 1972. VII. 22.)

Dailininkas kritikai

"... Pilkos reikalavimo, kad scenovaizdis būtų atitiktų ir "lietuviško šieno kvapui", negalėjau patenkinti. Ir dėl to... džiaugiuos. Juk opera, šiaip ar taip, nėra pašaras asilams". (A. Valska, "Draugo" kult. priedas, 1972. VI.)

Kolekcijos

— Dabar labai madinga turėti kokią kolekciją. Ar nieko nerenki?

— Butelių kamščius. Galvojau rinkti butelius, bet nieko neišėjo, — likus savaitei iki atlyginimo, juos tenka parduoti.

Priešingai

Alyvos šaltinių savininkas Teksas valstijoje buvo paklaustas:

— Ar tiesa, kad tamstos žmona tekejo už tamstos tik dėl turto?

— Netiesa. Ji padarė mane milijonierium.

— O kuo tamsta buvote pirmiau?

— Multimilijonierium.

Vairuotojas

— Tu taip skubėjai išlaikyti egzaminus vairuotojo teisėms gauti, o dabar nevažinėji. Kodėl?

— Todėl, kad nenoriu tų teisių netekti ("VL").

Elgetos poteriai

Viena šeimininkė davė elgetai kiaušinių. Kai ėjo iš pirkios, užpuolė šunys. Besiginant nuo šunų, iškrito kiaušinis ir sudužo. Elgeta šūktelėjo: "Va, kaip į balą tris sveikamarijas!"

Geras sūnelis

— Sūneli, visą dieną buvai labai geras, todėl gali manęs ko nors paprašyti.

— Leisk man būti rytoje neįlyginimo, juos tenka parduoti.

Parinko Pr. Alš.

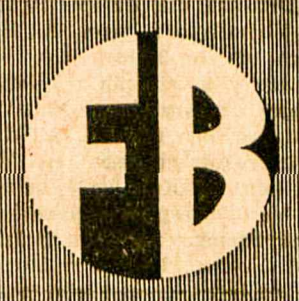
A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Pardudom ir taisom televizijos ir radijo aparatus •

• Statom ir taisom antenas •

• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •

672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

231-6226

231-2661

Frank Barauskas, F.R.I.

REALTOR • INSURANCE

3282 BLOOR STREET WEST

ISLINGTON

(6 Points Plaza)

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIZIOI
VERSO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS
IRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425

Petras Prakas

Namų: 920-2501

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO

MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

Notaras

A. Liūdžius, B.L.,

47 Howard Park Ave.

(Toronto-Dominion Bank pastatas)

Prėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

MEDUS —

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose. Iš bityno:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR

APSILŪYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. — 6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadi-

niais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

BALIO MASKELIŪNO

DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Jonas Revas

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETISKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ
KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŲS GAMINIŲ KAS SAVAITĖ

tip-top MEATS
DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTI)

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL

(SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH II 27 kelias)

HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, žaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavejas gali pirkti prekių specialioje krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Pardudamos

lentos ir baterijos. • Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbaltis

AUTOMASIŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAI-

SYMAS, GREITAS ir SĄŽINGINGAS PATARNAVIMAS.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave.

(tarp Dundas ir College)

Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

Visų rūšių automobilių išorės

(body) taisymas, mechaniniai

darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvių aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

TORONTONT

Šv. Jono K. par. žinios

Nuo šio sekmadienio bus laikomos ir 12 v. pamaldos. Tuo būdu pamaldos sekmadieniais parapijos bažnyčioje: 10, 11 ir 12 v.

Lietuvių sodyboje Anapilis užbaigti buldozerių darbai: 7 akrų žemės plotas paruoštas statybai, autoaikštė, teniso aikštė ir įvestas naujas privatus kelias į Stavebank viešąjį kelią. Šią savaitę vykdomi pamatų liejimo darbai.

Naujosios statybos fondai aukoję: \$250 K. Kudirka, \$200 A. V. Lapaitis, \$150 J. Arštikaitis, po \$100 — L. A. Rudis, J. Paršeliūnas, J. Gudelis, V. Urbonas, P. Barauskas ir \$25 — p.p. tėvukai Bačėnai. Geradariams nuširdinti padėka. Ypatingai dėkome Bramptono lietuviams už moralinę ir duosnią medžiaginę paramą naujam statybai.

Šį sekmadienį pradedamos tikybės pamokos vaikams, besirengiantiems ateinančių pavasarį pirmajai Komunijai. Seselių pagėdavimu, šiais metais norima abiejų parapijų vaikus ruošti L. Vaikų Namuose sekmadieniais po 10 v. pamaldų. Taigi, tikybės pamokos ir Šv. Jono Kr. par. vaikams bus L. V. Namuose po 10 v. pamaldų.

Šį sekmadienį par. choras kviečiamas pirmajai repeticijai. Visi choristai labai prašomi dalyvauti 11 v. Mišiose ir po jų — repeticijoje.

Gili užuojauta Jurgui Dementavičiui, mirus Lietuvoje jo broliui ir švogerui.

Šią savaitę išliejami pamatai naujiems paminklams lietuvių kapinėse.

Pamaldos: sekmadienį: 10 v. už a.a. Magdalėnų Kovalskių (užprašė p.p. Stanuliai ir Kišonai), 11 v. už O. Klugienės šeimos mirusių ir 12 v. už a.a. Pr. Vorininkaitį.

Pakrikštyta: Vincentas Donatas Černius ir Linda Verna Furdato.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

Šį sekmadienį, spalio 15, pamaldos 10 v.r., o ne 9.30 v. Po jų — Padėkos šventės puota apie 12 v. bei 1972 m. konfirmandų priėmimas Lietuvių Namuose. Pietus ruošia parapijos moterų draugija.

Ateinanti sekmadienį pamaldos įprastu laiku 9.30 v.

Reformacijos šventės pamaldos bus bendros spalio 29 d., 11 v. Po jų bus puota, kurios metu kalbės sinodo prezidento asistentas dr. Calvin Gilek. Jis pradės oficialiai 1973 m. finansinį vėją. Po pietų parapijiečiai turės progą pasirašyti 1973 m. pažadus.

Nuoširdžiai užuojautą reiškiamie Sturmy šeimai, Jurgio Sturmo seseriai mirus Amerikoje.

Dėkojame Pranei Šarkutei, kuri praėjusį sekmadienį vargonavo ir skaitė pamoką. Taip pat nuoširdi padėka Gerui Langui, kuris skaitė liturgiją, parapijos vargonininkui išvykus į laidotuves ir kunigui Žilinskui į Montrealį.

JUOZAS GRYBAS, gyvenęs Barrie, Ont., ir dirbęs "Emory Miller Real Estate", persikėlė į Londoną, Ont., ir dirba "Bill Goff Real Estate" įstaigoje. Jis patarnauja perkantiems ir parduodantiems Londone, Delhi, Tilsonburge. Štįpnam pensininkui yra labai geras pasiūlymas 2½ akro su tvenkiniu prie pat parko ir ežero, 10 mylių nuo Delhi ir šiaurę. Prašoma kaina tikrai \$32,000. Skambinti arba rašyti J. Grybui, 1341 King St. London 35, Ont. Tel. 451-2000.

JIESKAU PIRKTI vartoto pianino. Skambinti tel. 766-7057.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas II augšte prekinis kambarys ir virtuvė. Skambinti tel. 532-4793.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydūi tel. 767-4737.

ATLIKTI VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darai ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4, durų, faneros. Tel. 839-4894. KAZYS CIBAS.

MORTIGICIAI dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujos mortigicijos prasmės skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūdų, klemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

PARDUODAMI aviečių daigai, serbentų, slyvų (vengerkų), agrastų kelmų. Taip pat parduodamos dvi kalukės, 4 mėnesių. Geros veislės. Tel. LE 2-5006 Toronto.

BARONESSA Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durle gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusemetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmimas kalnos.

Prisikėlimo par. žinios

Mišios: trečiadienį, 8 v. — už a.a. K. Judvytį, užpr. O. Dačienę; 8.30 v. — už a.a. S. V. Paulionius, užpr. A. Kriaučiūnienę; ketvirtadienį, 8 v. — už a.a. J. O. Skaržinskus, užpr. A. Kriaučiūnienę; 8.30 v. — už a.a. S. Asevičių, užpr. D. Asevičienę; penktadienį, 7.30 v. — už a.a. V. Folertą, užpr. A. Gataveckienę; 8 v. — už a.a. J. I. Bielskį, užpr. A. Kriaučiūnienę; šeštadienį, 8 v. — už a.a. Kotrynos ir Liudviko vėles, užpr. B. A. Petkevičių; 9 v. — už a.a. A. Sapoką, užpr. A. Sapokienę ir V. A. Sipelių į Montrealį; 9.30 v. — už a.a. J. Mickevičių, užpr. pensininkų klubo; 9.45 v. — už a.a. O. Raškauskienę metinės, užpr. P. Aukštaitį iš Bramptono; sekmadienį, 8 v. — už a.a. Meškauskų šeimos mirusių, užpr. P. Meškauską; 9 v. — už a.a. V. Sadauskienę, užpr. M. V. Valių; 10 v. — už a.a. E. Empakerį, užpr. velioninės bičiulių; 11.15 v. — už a.a. M. Dervinį, užpr. S. Dervinienę; 12.15 v. — specialia intencija, užpr. S. M. Senferų.

Pirmosios Komunijos pamokos pradedamos šį sekmadienį, po 10 v. Mišių. Vaikai registracijai ir pirmajai pamokai atvedami į Liet. Vaikų Namus, 57 Sylvan Ave. Visi vaikai, sulaukę 7 metų amžiaus, turėtų lankytis šias pamokas.

Religijos pamokos vaikams pradedamos šį sekmadienį Liet. Vaikų Namuose po 10 v. Mišių. Visi vaikai, kurie lanko valdines pradžios mokyklas, šias pamokas turėtų būtinai lankytis. Norėtume matyti ir tuos, kurie mokosi katalikų mokyklose.

Parapijos choro bendra repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje. Šį sekmadienį, po Sumos, atskira repeticija moterų balsams.

Uždaros savaitgalio kolektyvijos moterims, organizuojamos Kat. Moterų Draugijos, bus lapkričio 24-26 d.d. Port Credit kolektyvijos namuose. Joms vadovaus kun. Ged. Kiškauskas, tėvų Jėzuitų provincijolas. Ščiakius ribotas, dar yra apie 10 vietų. Registracijos pas pirm. L. Muraskienę tel. RO 3-6984.

Uždaros savaitgalio kolektyvijos vyrams, organizuojamos Kat. Vyrų Draugijos, bus gruodžio 1-3 d.d. King City kolektyvijos namuose. Vadovaus kun. J. Kubilius, Jėzuitas, Aušros Vartų parapijos Montrealyje klebonas. Ščiakius neribotas ir laisvų vietų dar daug. Prašom registruotis pas valdybos narius arba parapijos raštinę.

Dvėdvi drabužių išpardavimas — gruodžio 2 d. Kviečiame dar gerus, nebenaudojamus drabužius pasaugoti ir apie lapkričio mėn. vidurį atgabenti į par. raštinę.

Kitą savaitę lankomos šeimos Westone.

Susituoکه: Kastytis A. Strimaitis ir Sharon Chr. Knechtel; Donald A. Yaeck ir Rasa E. Puniskaitė; Edvardas Sudikas ir Adelė A. Stanionytė-Sapokienė.

Pakrikštytas Romualdo ir Birutės Ramanauskų sūnus Mykolas Petras.

Anita Pakalniškytė, 14 m. amžiaus, gvy. Hamiltone, 1972 m. Kanados parodos metu dalyvavo muzikos varžybų keturiuose dainavimo klasėse ir buvo apdovanota vienu bronzos, dviem sidabro ir vienu aukso medaliu. Jos aukso medalis pažymys 90 (gautas 18 metų grupėje) buvo augščiausias visame vokaliniam skyriuje. Piano skyriuje Anita gavo bronzos medali.

Eglės Asevičiūtės nuotrauka pasirodo kanadiškėje spaudoje ryšium su įvairiomis reklamomis. Jos pavardė neminama, bet artimieji lengvai ją atpažįsta.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju visoms tautietėms prisidėjusioms ruošiant staigmeną — pobūviu man, naujai atvykusiai Kanadoje gyventi. Ypatingą padėką reiškiu to pobūvio rengėjoms: p-lei E. Jankutei, p. p. Sekonienėi, B. Abramaitienei, A. Apevičiūnei, B. Balaudonienei, Dailidėi, Dambarienei, Girdžiūskienei, Jankaitienei, Lasienėi, Keciorenėi, Kiškienėi, Mitailienėi, Norkienėi, J. Pacevičiūnei, P. Paškovičiūnei, Pašeliūnienei, Rinkevičiūnei, Smailienėi, Skrinienėi, Sondienei, Stepaitei, Statulevičiūnei, Salkauskienei, Šileikienei, Sinkevičiūnei, Tamulaitienei, Tarydienėi, F. Urbonienėi, Zekienėi, Jurkevičiūnei, Butrimienėi, Zalnierienėi.

Jūsų parodyto nuoširdumo niekada nepamiršiu —

Marijona Garbauskienė

VIENINTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALUS GYDYMOS SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji jūdėsiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

VIESBUCIŲ REIKALINGAS prityręs arba norintis išmokti baro vedėjo (bartenderio) darba. Kreiptis pas viešbučio šefininką tel. 1-519-0620, 137 Mill St., Acton, Ont.

Toronto Ateitininkų Tėvų Komitetas maloniai kviečia visus atsilankyti į

HAVAJŲ VAKARA

spalio 21, šeštadienį, 7.30 v. v., Prisikėlimo parapijos salėje.

- PROGRAMA atliks jauna solistė **Anita Pakalniškytė** iš Hamiltono ir Toronto ateitininkai.
- Bus turtinga loterija ir laimės staliukas.
- Veiks šiltų valgių bufetas su įvairiais gėrimais.
- Šokiams gros **Algio Dimsio** orkestras. Įėjimas: suaugusiems \$3.00, studentams \$1.00

Garsinis spalvotas filmas apie lietuvių kopolčios Šv. Petro ir Povilo bazilikos Romoje šventinimo iškilmes bus rodomas Tarente šį ketvirtadienį, spalio 12 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo par. salėje. Dalyvaus ir pats vysk. V. Brizgys, rūpinęsis minėtos kopolčios įrengimu, jos finansavimu ir filmo pagaminimu. Tas pats filmas bus rodomas **Hamiltono Aušros Vartų** par. salėje penktadienį, spalio 13 d., 7 v.v., o **Londone, Ont.**, Siluvos Marijos par. salėje — šeštadienį, spalio 14 d., 7 v.v.

SLA 236 kuopos susirinkimas įvyks spalio 15 d., 1 v.p.p., patalpoje virš "T. Ziburijų". Visi nariai kviečiami atsilankyti. Yra daug svarstytinų reikalų, ypač būsimasis parengimas. V-ba

Baltiečių moterų rengia koncertą kvietė sekmadienį, spalio 22 d., 4 v.p.p., Estų Namuose. Programoje — jaunoms kylančios muzikinės jėgos iš trijų tautybių. Lietuviams atstovaus p. Marcinkutė — Juknevičienė. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas čekas žurnalistas Lubor Zink.

Stadinė konferencija imigraciniais klausimais įvyks spalio 26-28 dienomis Toronto universitete. Paskaitos bus Medical Science Building 3171 salėje. Programoje — jaunoms kylančios muzikinės jėgos iš trijų tautybių. Lietuviams atstovaus p. Marcinkutė — Juknevičienė. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas čekas žurnalistas Lubor Zink.

Sesuo Margarita Bareikaitė, buvusi Toronto į Montrealio N. Pr. Marijos vienuolių vyresnioji, dabar yra vyriausia vienuolių vadovė, gyvenanti centriname Putnamo vienuolyne. Praėjusią savaitę ji lankėsi Torontone vienuolių reikalais.

Medicininis Centras, kaip Šv. Mykolo ligoninės skyrius, įsteigtas "Commerce Court East" pastato III augšte. Jis yra skirtas betkur dirbantiems žmonėms. Jame įrengtos laboratorijos, rentgeno skyrius, vaistinė, pirmosios pagalbos skyrius. Naujoji įstaiga ypač tinkamai įrengta sveikatai patikrinti. Dirba 14 asmenų — gydytojų ir jų padėjėjų. Gydytojų tarpe yra ir dr. Edvardas Puodžiukas, 25 m. amžiaus. Iki šiol jis dirbo Šv. Mykolo ligoninėje kaip internas, o dabar perėjo į minėtą medicinos centrą. Pasak "The Toronto Star" reporterio, jis yra banges Western universitete Londone, Ont., ir svajojo vykti į Kanados šiaurę, kai baigs tarnybą Šv. Mykolo ligoninėje. Gavęs pasiūlymą dirbti naujajame centre Torontė, mielai sutiko. Jo tėvai gyvena Torontė. "The Toronto Star" rugsėjo 30 d. atspausdino apie šią įstaigą platų reportažą su nuotraukomis. Vienoje jų matyti ir dr. E. Puodžiukas.

Etninės spaudos atstovų konferencija su dr. S. Haidas įvyko spalio 5 d. King Edward viešbutyje. Ontario etninės spaudos sąjungos pirm. V. Mauko išleiskė padėką svečiams už nuolatinę pagalbą etninei spaudai ir apamai etninėms grupėms. Dr. S. Haidas yra federacinio parlamento narys, aktyviai dalyvaujantis etninių grupių veikloje. Jis ir šį kartą kandidatuoja į parlamentą Parkdale apylinkėje kaip liberalų partijos kandidatas. Susirinkę spaudos atstovai pateikė svečiams visą eilę klausimų, į kuriuos jis atsakė. Be kitko, buvo nusistatę, kad senatė yra permažai etninių grupių atstovų. Konferencijoj dalyvavo ir parlamento nariai — ukrainietis Deakon, italas Caccia ir York South kandidatas L. Apolloni, italas.

Uždaros kolektyvijos jaunimui ruošiamos Marylake vienuolyne, King City. Gali dalyvauti gimnazijas lankę berniukai ir mergaitės. Kadangi vienoje grupėje norima turėti tik apie 15, tai bus sudaroma daugiau negu viena grupė. Šiuo metu dar negalima nustatyti tikslų datos. Kurie norėtų dalyvauti ar gauti daugiau informacijų, prašomi kiek galima greičiau paskambinti V. Kolyčiui tel. 654-5481.

Anglikonų šv. Mato par. moterų draugija praneša, kad spalio 21, šeštadienį, nuo 9 v.r., rengia dvėdvi drabužių ir įvairių daiktų išpardavimą.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa
- Lietuviški sūriai
- Silkės ir rūkyta žuvis
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai
- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS —

MONTREAL

Šv. Kazimiero par. žinios

Pirmasis šio sezono parengimas — grybų vakarienė pasisekė gana gerai. Atsilankė virš 200 parapijiečių bei svečių. Dalyvavo K. Skyrienė, kuri neužilgo švęs savo 91-ji gimtadienį. Turėjome turtingą loteriją su 46 laimikiais. Davė \$300.60 pelno. Bendras vakarienės pelnas buvo \$843.87.

Grybų vakarienės metu mūsų parapijai aukoją K. Petrulienė \$50, V. Peleckas \$50, V. Lazauskienė \$100. Aukotojams nuosirdus aciu.

Siem miškuose grybų buvo gana mažai, bet mūsų pasiryžusiųjų grybautojų dėka vakarienei jų pakako. Vakarienei grybais aprūpino: I. ir K. Ambrasai, L. K. Ambrasai, J. L. Bohemier, Barauskai, Gabrusevičiai ir Laimikiai.

Vasarai pasibaigus, mūsų parapijiečiai pradėjo gausiai lankytis pamaldose. Per visą vasarą mūsų bažnyčia buvo apytūstė, tad ir sekmadieninės rinkliavos buvo gana menkos — toli gražu nepadengdavo išlaidų. Tad dabar būtų labai gera, jei parapijiečiai nepamirštų į sekmadienio rinkliavų vokusius įdėti truputį didesnę auką ir už praleistus sekmadienius ir tuo sustiprintų parapijos iždą.

Netrukus turėsime metinį parapijiečių susirinkimą, kuriame reikės išrinkti naujus parapijos koto narius vietoje tų, kurie siemet baigia savo 3 metų terminą.

Mirė a.a. Emilija Sedosovič ir a.a. V. Pakirskis, 79 m. amžiaus. Abu palaidoti iš mūsų bažnyčios spalio 3 d. A.a. Elzbieta Girdauskienė-Ambrasaitė mirė spalio 3 d. Paliko liūdinčius du sūnus, dvi dukteris, dešimt anūkų ir du anūkičius — (anūku vaikus). Palaidota spalio 7 d. iš Aušros Vartų bažnyčios Cote des Neiges kapuose. K. A.

Aušros Vartų par. žinios

Lietuvių Dieną iškilmingas Mišias 11 v. mūsų bažnyčioje laikė ir pamokslą pasakė kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas, Otavos lietuvių kapelionas.

Po sunkios ligos mirė Elzbieta Girdauskienė. Palaidota spalio 7 d. Nuoširdžiai užjaučiame visą jos šeimą ir artimuosius.

KLK Moterų Draugijos Montrealio skyrius šiais metais švenčia savo įsteigimo sukaktį. Sekmadienį, spalio 15, tuojau po 11 v. Mišių seselių patalpose šaukiamas svarbus pasitarimas. Visos narės prašomos dalyvauti.

Parapijos vakarienės ir naujųjų kunigų sutikimo rengėjai labai dėkoja visiems už loterijos grąžintas knygytes ir gausias dovanas. Pastarųjų metų loterijai dovanų įteikė Viktorija Stakveičienė, P. E. Vileišnikai ir kiti. Vakariene bus spalio 28 d.

Spalio mėnesis skirtas Marijos garbei. Mūsų bažnyčioje Gvyvojo Rožinio Draugija pastatė Rožinio Karalienės vėlavą prie didžiojo altoriaus.

Užpraėjusį sekmadienį surinkta \$255.53. Visiems nuoširdžiai dėkome už duosumą, aukas ir pagalbą, ypač už prisidėjimą prie parapijos vakarienės. Vasaros metu, negalėdami dalyvauti pamaldose, sekmadieninius vokusius įteikė dabar: K. ir E. Vaicekaskai \$20, A. Rudytė \$10, P. Barteška \$10, M.

L. J. Zink kandidatūrai paremti rengiamas mityngas spalio 21, šeštadienį, 7 v.v., Masaryko salėje, 212 Cowan Ave. (į rytus nuo Lansdowne Ave. ir Queen St. W.). Žurnalistas L. J. Zink yra konservatorių partijos kandidatas Parkdale rinkiminėje apylinkėje. Jo rinkiminiame vajuje dalyvauja ir lietuvių grupė, kuri kviečia atsilankyti į mityngą ir savo tautiečius.

Jaunųjų "TZ" bendradarbių pasitarimas įvyko rugsėjo 5 d. Dalyvavo 15 asmenų. Ir šiais mokslo metais "Jaunimo Ziburius" redaguos R. Sakalaitė, talinkama kolektyvo. Laukiama visų tautos.

ETNINĖS...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Winnipeg lietuvių

Suvažiavimo metu teko apsilankyti ir Winnipeg lietuvių, nors ir labai trumpai. Kaip ir kitur, jie gyvena išsisklaidę. Daugiausia juos telkia parapija, Bendruomenės ir klubas. Visi gana gerai įsikūrę, susitvarkę, bet sunkiai sprendžia savo atžalyno klausimus. Stiprimas, kaip ir kitur, labai įtaipia veikia vietinių įtaką, kuri negali atsverti nei tėvai, nei parapija, nei kiti lietuviški veiksniai. Norėjau išsikalbėti su apylinkės pirmininku Vincu Januška, bet jis buvo išskridęs į Hamiltoną dalyvauti KLB tarybos suvažiavime. Neradau nei klebono kun. J. Bertauskai — buvo išskridęs į Vankuverį. Sekmadienį jį pavadavo lenkų kilmės kunigas Orlinki. Man teko garbė atlaikyti 11 v. pamaldas ir po jų pasimatyti su savo tautiečiais. Jų noras — kad daugiau lietuvių atvyktų į Winnipeg ir sustiprintų bei pagyventų tautinį gyvenimą. Šiaipjau ir winniepiečių nuotaikos yra rudenėjanti, nors pamaldų dalyvių tarpe matėsi ir pavasarėjanti jaunimo. Pasimatymas su tautiečiais Winnipege buvo trumpas, bet malonus, ir tai juo labiau, kad jie 1974 m. ryžtasi surengti Kanados Lietuvių Dieną, jungdami si prie savo miesto šimtmečio sukakties iškilmių. Pr. G.

Meškauskas \$4. B. Tamošaitis paaugojo parapijai \$10 ir užprašė Mišias už savo mirusius tėvus bei gimes.

Spalio 7 d. susituoکه Jona-Diana Sabatavičiūtė su William Ernest Mackenzie.

V. A. Jonynas pastaraisiais metais studijavo bibliotekiniškystę Montrealio universitete ir gavo magistro laipsnį. Dabar jis pakviestas dėstyti vieną kursą. V. A. Jonynas bendradarbiauja lietuvių spaudoje, rašydamas daugiausia literatūrinės kritikos straipsnius.

Pr. Baltuonis garsėja savo originaliomis medžio šaknų skulptūromis. Anksčiau savo kūrinių parodas jis rengė Kanadoje, o dabar rengia JAV-se. Jo kūrinius matė visa eilė JAV miestų — Čikaga, Brocktonas, Atlantic City ir kt. Labai gero atsiliepimo Pr. Baltuonio kūrinių susilaukė Brocktono laikraštys "Brockton Enterprise" rugpjūčio 18 d. laidoje. Ten rašoma: "Naujas, įdomus menininkas debiutuoja Cape Cod pietinėse pakrantėse surengtoje parodoje. Originaliausias menas yra lietuvių menininko Prano Baltuonio, jau 20 metų gyvenančio Montrealyje... Jis panaudoja šaknis, kurias randa ežerų bei upių dugne, raistuose ir žemės paviršiuje. Saknų medys yra kietas, ne toks, kaip vandenį išmirks gabalas. Kaikuriuos šaknis yra net suakmenėjusios. Kokią skulptūrą bežiūrėsi, aiškiai matysi didžią išradimą vaizduotę. Yra figūrų iš literatūrinių kūrinių ir jų paties sukurto. Kiekvieną jų yra meno kūriny." Iš pasikalbėjimų su autoriumi ir jo žmona, talkinančia parodų rengime, patirta, kad Pr. Baltuoniui gana nelengva rasti tinkamų medžių šaknų. Jis planuoja tuo reikalu nuvykti Floridon.

"Lito" Aušros Vartų skyrius veikia sekmadieniais po pamaldų nuo 10.45 iki 12.45 v.

Lietuvių bankelis "Litas" savo operacijas iš Provincial Bank perkėlė į Bank of Montreal. Ryšium su tuo pakeičiami čekiai. Visą spalio mėnesį dar galios abu čekiai — ir senieji, ir naujieji. Tačiau po lapkričio 1 d. galios tik naujieji čekiai. Einaujamas sąskaitas turintiems nariams po vieną naujų čekių knygtę "Litas" yra pasiuntęs kartu su bendraraščiu.

Rugsėjo mėnesį "Litas" užbaigė su \$3,581,992 balansu ir nuo metų pradžios padidėjo \$502,702. Esant permažam pasakolų pareikalavimui "Litas" pradėjo duoti paskolas ir nelie-tuviams pagalbiniais nariams. Jie dažniausiai į "Litą" kreipiasi "Lito" narių lietuvių rekomenduojami.

"Lito" nariai gali apdrausti savo namus ir kitą turą kooperacinėje draudos bendrovėje CUMIS. Suinteresuoti prašomi kreiptis į Gil Constantini, CIB, Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263, Que., arba skambinti tel. 487-5820. Pr. R.

"Lito" nariai gali apdrausti savo namus ir kitą turą kooperacinėje draudos bendrovėje CUMIS. Suinteresuoti prašomi kreiptis į Gil Constantini, CIB, Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263, Que., arba skambinti tel. 487-5820. Pr. R.

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einausias s-tas	Asmenines
Taupomasis s-tas	8.5%
Term. ind. 1 m.	Nekiln. turto
Term. ind. 2 m.	8.5%
Term. ind. 3 m.	Cėkių kredito
	9.0%
	Investacines
	nuo 9% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų ir kito turto apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.